

CONSIDERATIEN

Van

BEWINTHEBBEREN

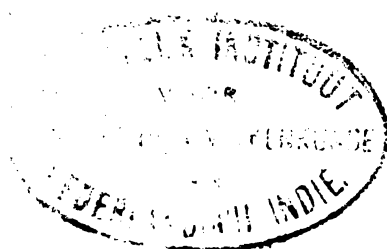
Der Generale Geoctroyeerde

WEST-INDISCHE COMPAGNIE

dezer Landen.

Over

De Directie van de Colonie van *Suriname*
ende het Gouvernement van den
Heer *van Sommelsdyck*
aldaar.

LYSTE van de PAPIEREN,

dienende tot de *Consideratien* van *Bewinthebberen* der
Generale Geoctroyeerde Nederlandtsche *West-Indi-*
sche Compagnie.

Over

De Directie van de Colonie van *Suriname*,
ende het Gouvernement van den Heer van *Sommelsdyck* aldaar.

N°. 1. **H**et OCTROY.

2. De *CONDITIEN*, op dewelcke de Stadt van *Amsterdam* ende den Heere van *Sommelsdyck* in den eygendom van *Suriname* syn ingelaten, door de *West-Indische Compagnie*.
3. *EXTRACT* uyt de *Missive* van de *Directeurs* van de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname* alhier ter Stede, aan den Heer van *Sommelsdyck*, in dato den 17. July deses lopenden Jaars, 1687. nopende het gebruycken der *Subsidie-gelden* van den Staat, tot het betalen der lopende Schulden, alhoewel die alleen zyn geaffecteert tot aflossinge van de Gelden aan de Stadt van *Amsterdam*, waar voor de Colonie is betaalt, ende de Interessen van dien.
4. Dito uyt deselve *Missive*, houdende dat *Bewinthebberen* van de *West-Indische Compagnie*, ter oorsake van de groote quantiteyt der nogh uytstaande Schulden in Suyckeren, over aangevoerde *Slaven* aan *Suriname*, om die redenen van den verderen aanvoer zyn gedeterreert.
5. *LYSTE* van *Verkopinge*, den 28. April 1683. publycq aan *Suriname* gehouden, van partye *Slaven*, voor desen door de *West-Indische Compagnie* aldaar gedaan aanbrengen met het *Jagt d'Orange Boom*, waar by blyckt dat deselve niet dunder en zyn verkoft, als jegens 3000. *ƒ*. Suycker het stuk.
6. *EXTRACT* uyt een *Missive*, van den Heer van *Sommelsdyck*, Gouverneur aan *Suriname* voorsz., aan de Heeren *Directeurs* van de *Societeyt*, in dato den 27. May deses Jaars, 1687., specterende he duur Verkopen der *Slaven* aan *Suriname* voorsz.
7. Dito uyt eene *Missive*, geschreven ut supra, en gedateert den 24. July daar aanvolgende, over het selve subject.
8. *CONCEPT-CONDITIEN*, waar op de *Slaven* voortaan sullen mogen werden verkogt.
9. *LYSTE* van de *Schepen*, soo *Nederlandse* als *Engelsen*, aan *Suriname* hebbende geweest t sedert primo January des Jaars, 1685. tot ultimo April des Jaars 1687.

- Nº. 10. **EXTRACT** uyt eene *Missive* van den Heer van *Sommelsdyck*, Gouverneur aan *Suriname*, aan de Heeren *Directeurs* van de Geöctroyeerde *Societeyt* van die Colonie, in dato den 12. January deses lopenden Jaars, 1687. concernerende het admitteren van de *Engelsen* met *Slaven* aldaar, ende wat hy daar omtrent heeft verrigt.
11. Dito uyt de *Missive*, van de voorgemelte Heeren *Directeurs* van de *Societeyt*, aan den voornoemden Heer van *Sommelsdyck*, in dato den 17. July, 1687. behelsende de ordres wat hy met de geseyde *Slaven* sal verrigten.
12. Dito uyt eene *Missive*, van den selven Heer van *Sommelsdyck*, aan de *Societeyt*, in dato den 13. April, 1684. waar by blyckt, dat hy aan *Abraham Schepmoes*, doenmaals Schipper op 't Schip de *St. Jan*, heeft toegestaan, syn twee voor hem in 't Particulier ingehandelde *Slaven* aan *Suriname* te mogen verkopen, als mede nogh aan een Adfistent van de *Compagnie* een *Slaaf*, die hy mede voor syn particulier met 't selve Schip hadde over gebragt.
13. Dito uyt eene *Missive* van den voornoemden Heer *Gouverneur*, aan de opgemelte *Societeyt*, in dato den 10. September 1684. inhoudende dat *Daniel Pets*, gewesen Schipper op 't Schip de *Vrede*, en verscheyde van syne Scheeps-Officiëren, met 't selve Schip voor hun particulier aan *Suriname* hebben aangebragt 27. stuks *Slaven*, en syn debvoir tot aghterhalinge van deselve. *Vide* mede Extract uyt syn *Missive* van den 23. der voornoemde Maandt September, daar agter aan geschreven.
14. Dito uyt een *Missive*, van den Fiscaal *Pieter Muenicx* aldaar, aan de voorsz. *Societeyt*, in dato den 21. September, 1684. wegens de aanhalinge van de voorsz. 27. *Slaven*, en nogh andere *Retour-waren*, ende dat den Heer van *Sommelsdyck* geresolveert was deselve *Slaven* onder sich te houden, tot nader ordre.
15. Dito uyt de **CONDITIEN** van de verkogte *Slaven* van 't Schip de *Hester*, waar by mede blyckt, dat aan *Suriname* publycq syn verkoght een *Slaaf*, die nogh boven de 27. *Slaven* met het voorsz. Schip de *Vrede* aan *Suriname* is gebragt, door den voornoemden Schipper *Daniel Pets*, ende nogh twee dito, door den gewesen Commies *Isaack van Holewerf* aan *Ardra*, met het voornoemde Schip de *Hester* aan *Suriname* gebragt.
16. Dito uyt een *Missive*, van *Marcus Broen*, Secretaris van de Provintie van *Suriname*, mitsgaders Commies over den *Slaven*-handel aldaar, geschreven aan de voorsz. *Societeyt*, ende gedateert den 10. May, 1685. houdende het verfoeck van *Gerrit Cornelisz. Mol*, geweest Schipper op 't Schip de *Geertruydt*, omme vergoedingen van een *Slaaf*, door hem voor syn particulier aan *Suriname* gebragt, en aldaar door ordre van den Gouverneur aangehaalt, en verkoght.
17. Dito uyt een *Missive*, van den Heer van *Sommelsdyck* voornoemt, aan de *Societeyt* van *Suriname*, in dato den 29. Augusty, 1686. waar by blyckt, dat *Willem Jansz. Goes*, Schipper van 't Schip de *Coninck Salo-*

Salomon, ende den Super-cargo *Jan Wils*, voor hun particulier hebben ingehandelt, ende aan *Suriname* gebragt, twaalf *Slaven*.

- N°. 18. **EXTRACT** uyt eene *Missive* van denselven, geschreven en geaddressseert als boven, den 2. September daar aanvolgende, meldende van nogh twee *Slaven*, die de Scheeps-Officieren van 't voornoemde Schip de *Coninck Salomon* voor hun particulier, buyten de gemelte *Slaven*, aan *Suriname* hebben gebragt.
19. Dito in dato den 8. July, 1686. waar by blyckt dat den Onder-Barbier van 't voorgemelte Schip de *Vrede*, Schipper *Daniel Pets*, ter sluyck aan *Suriname* heeft gebragt, en aan *Abraham Landuit* verkogt, een *Neger-Jongen*, die daar mede vertrocken wesende, naderhandt syn Huysvrouw, *Jannetje Silvers*, ter dier oorsaack door den Fiscaal is aangesproken, ende by den Raad gecondemneert.
20. **EYSCHE** van den *Fiscaal* tegens de gemelte Huysvrouw van den voornoemden *Abraham Landuit*, ter saacke van het sluycken van de voorz. *Neger*, met de *Sententie* van 't Hof daar opgevolgt, in dato den 2. July des voorz. Jaars, 1686.
21. **EXTRACT** uyt de *Notulen* van de *Societeyt* van *Suriname*, in dato den 17. April, 1687. waar by den Heer *Godin*, als mede Gedeputeerde van de *West-Indische Compagnie* ter Vergaderinge van de opgemelte *Societeyt*, in deselve Vergaderinge rapporteert, dat *Bewinthebberen* voornoemt van advys zyn, dat de Gage en Maandt-Gelden van den voornoemden Super-cargo *Jan Wils*, ter oorsaacke van synen voorz. particulieren-handel, als geconfisqueert ten behoeve van de voorz. *Compagnie* behoorden te werden ingehouden, uyt kragte van het 36. Articul van den Artyckel-brief, 't welck ter Vergaderinge van de voorz. *Societeyt* als doen voor notificatie wiert aangenomen.
22. **RESOLUTIE** van de voorz. *Societeyt*, in dato den 6. May, daaraanvolgende, waar by de selve aan hem *Wils*, niet tegenstaande synen Particulieren-handel, toestaan voldoeninge van alle syne Gage, ende nog boven dien, op syn gedaan versoeck, vergoedinge van drie *Slaven*, door hem voor syn particulier ingehandelt, en aan *Suriname* aangehouden, ende verkogt.
22. 2°. **loco ARTYCKEL-BRIEF** van de *West-Indische Compagnie*.
23. **EXTRACT** uyt eene *Missive*, van den Heer *van Sommelsdyck*, aan de voorz. *Societeyt*, in dato den 24. July deses lopenden Jaars, specterende de directie van de Heeren *Directeurs* hier te Lande, ende het Gouvernement van hem *Sommelsdyck* aan *Suriname*, en wat wederzyts behoort te werden verrigt, met relatie tot eene bygevoegde *Memorie*, door hem opgestelt.
24. De voorz. **MEMORIE**, geintituleert *Onmogelyckheden, omme conform het Octroy, ende het selvige opvolgende, eene Hollandse Colonie op te regten.*

- N°. 25. **EXTRACT** uyt eene *Missive* ; geschreven door den Heer *van Sommelsdyck*, aan de Heeren *Directeurs* van de *Societeit* van *Suriname* , den 27. May des Jaars , 1687. meldende dat *Bewinthebberen* van de *West-Indische Compagnie* subject souden syn op het aanseggen van *Directeurs* van de *Societeit* , op den Slaven-handel voor *Suriname* te moeten equiperen , en naar derselver ordres de Equipagies te reguleren , of anders , dat by manquement van dien , hy *Sommelsdyck* alle Schepen met *Slaven* aldaar sal admitteren.
26. Dito uyt eene *Missive* als voren , in dato den 8. July , des Jaars , 1686. waar by te sien is , dat den voornoemden Heer *van Sommelsdyck* soo onbeschaamt en stout is , dat hy *Bewinthebberen* voornoemt te laste legt , datse hare ontrouwe Bedienden niet alleen protegeren , maar zelfs hun particulieren interest daarinne hebben.
27. Dito uyt een *Missive* , van den meer-gemelten Heer *van Sommelsdyck* , aan de voorschreve *Societeit* , in dato den 29. Augusty daar aan volgende , waar by hy schryft dat *Bewinthebberen* voornoemt disponeren van des Societeits Goederen , ende aan hare Bedienden ten dien eynde Secrete Commissien geven.
28. Dito uyt deselve *Missive* , meldende dat in het doen van meer-gedagte *Bewinthebberen* maar schyn van opregtigheyt is , en soo voorts.
29. Dito uyt een *Missive* , geschreven en geadresseert als boven , in dato den 2. September mede daar aan volgende , dicterende dat eene concatenatie van Godlose Bedriegeryen en meynedigheyt practicabel en recevabel by de *West-Indische Compagnie* is.
30. Dito uyt eene *Missive* als vooren , in dato 18. February 1685. waar by hy Heer *van Sommelsdyck* de *Directeurs* van de voorsz. *Societeit* zelfs affronteert , en twyfelt in hare regtvaardige Directie , uyt insigte van particuliere interessen.
31. Dito uyt eene *Missive* , geschreven ende geadresseert als voren , den 27. May des Jaars 1687. by het welke den voornoemden Heer *van Sommelsdyck* segt , dat yder van de voorsz. Heeren *Directeurs* , by de Directie hier te Lande , zyn eygen interest vindt , behalven hy zelfs ; Ende dan wyders syne Consideration , hoe de Directie behoorde te werden waargenomen ; ende laattelyck , dat hy niet hopen wil , dat de Heeren van de *Stadt Amsterdam* haar sullen laten tiranniseren van de *West-Indische Compagnie*.
32. Dito uyt een *Missive* als boven , van den 24. July daar aanvolgende , houdende dat de *Societeit* de Charges ofte Officien aan eerlycke en bequame Luyden behoorde te begeven , en melt wyders spots gewyse van de onbequaamheyt van den Luytenant *van Hemert* , met recommandatie aan de *Directeurs* , om elcks particulieren interest , in de affairen nopende *Suriname* , te laten varen.
33. Dito uyt een *Missive* van den meer-gemelten Heere *van Sommelsdyck* , aan de Heeren *Directeurs* van de voorsz. *Societeit* van *Suriname* , in dato den 18. February , 1685. wegens het quaat dat aan *Suriname*

name veroorzaakt is door hare Hoog Mog: met het nemen van derselver Resolutie van den 10. October, 1684. nopende het betalen der geregigheden, ende het Waagh-geldt.

- N°. 34. **EXTRACT** uyt een *Missive* geschreven ende geadresseert als boven, in dato den 8. Maart daar aanvolgende, houdende dat het Octroy van *Suriname* wel is verleent naar lange, maar niet naar wyse deliberatie, en dat particuliere interessen het selve hebben gesmeet.
35. Dito uyt een gelycke *Missive*, van den 4. October des selven Jaars, 1685. waar by hy schryft, dat met de komste van den Commandeur *Verboom* verhoopte te verstaan, dat men in 't Vaderlandt beter van den handel en wandel van hem Heer *van Sommelsdyck* sal wesen geïnformeert, en dat hare Hoog Mog: sikh wat meerder sullen gelegen laten zyn, hun te voorsien van goede en trouwe Advys-givers, tot hun meerder eere en reputatie.
36. Dito uyt eene *Missive* als boven, in dato den 7. April, 1686. behelvende, dat hare Hoog Mog: om hare onkundigheyt, door particuliere interessen aangedreven, wonderlyck misleyt worden, tot hun spot; Ende versoect daar benevens, dat derselver voorfz. Resolutie van den 10. October 1684. in goude Letteren mogte werden gëregistreert, tot eeuwige Memorie.
37. Dito uyt een *Missive*, geschreven door den meermaals genoemden Heere *van Sommelsdyck*, aan de Heeren *Directeuren* van de *Societeit* van *Suriname* voornoemt, in dato den 3. October des Jaars 1686. waar by den selven klaagt over hare Hoog Mog: dat de selve aan hem gene Justitie en doen, in 't reguarde van syne Beschuldigers.
38. **EXTRACT** uyt een *Missive* als boven, in dato den 24. July, deses lopenden Jaars 1687. by dewelcke hy Heer *van Sommelsdyck* is wenshende, herwaarts over te mogen komen, om sikh alhier wgens alle beschuldigingen te mogen verantwoorden, en syne Beschuldigers, als oock syne Regters te beschamen, en overtuygen.
39. **COPYE-RESOLUTIE** van hare Hoog Mog: de Heeren *Staten Generaal*, genoomen den 19. July des Jaars 1686. op de klagten van de Ed. Mog: Heeren *Staten van Zeelandt*, nopende het Gouvernement van den voornoemden Heer *van Sommelsdyck*; Met het Antwoordt ende de defentie van hem Heer *van Sommelsdyck* in Margine van de voorfz. Resolutie gestelt, in dato den 26. July des Jaars, 1687. inhoudende verscheide aanstotelycke Perodes; soo tot laste van Hoog-gemelte hare Hoog Mog: als wel specialyck tot laste van wel gemelte haar Ed. Mogende de Heeren *Staten van Zeelandt*.
40. **EXTRACT** uyt een *Missive*, geschreven door den Heer *van Sommelsdyck* voornoemt, ende geadresseert als boven, in dato den 12. January des voorleden Jaars 1687. waar by denselven de Heeren *Staten van Zeelandt* suspicieert, ende segt, dat haar Ed. Mogende quæstie soeken, om te ontgaan de betalinge der beloofde *subsidie-penningen*, tot beter maintainue en onderhoudt van de Colonie van *Suriname*, ende

de mede omme ten nadeele van de *West-Indische Compagnie de Goud-Custe van Guinea* opentlyck te doen bevaren.

- N°. 41. E X T R A C T uyt een *Missive*, geschreven en geaddressseert *ut supra*, in dato den 24. July des Jaars 1687. by dewelcke hy sich refereert tot syn daar nevens overgesonden *Antwoordt* op de klagten van de Heeren *Staten van Zeelandt*, van den 26. der selyer Maandt, hier boven onder N°. 39. vermeld.

ven onder N°. 39. vermeld.

41. *41. 1700, 21. Indas den 5. 1700. 1685. 1700. 1700. 1700.*
42. *42. Dito uyt een Missive, geschreven door de Heeren Directeuren van de voorsz. Societeyt, aan den Heer van Sommelsdyck, in dato den 27. July des Jaars 1685. waar by deselve aan hem toestaan het admitteren van vremde Schepen met Behoeften en Nootwendigheden aldaar aan Suriname.*

43. Dito uyt eene *Missive*, geschreven ende geaddressseert *ut supra*, in dato den 9. Augully des Jaars 1686. waar by geschreven werdt, dat by den *Staat* sal werden aangehouden om dispensatie van het *O&roy* voor eenige Jaren, en dienvolgende consent versogt tot het admitteren van *vremde Schepen* aan *Suriname*, met *Behoeften* en *Beesten*.
44. Dito uyt eene *Missive* van *Jacob Bruyser*, gewesene Commiesten dienste van de Generale *West-Indische Compagnie* aan *Suriname*, geschreven aan de Heeren *Bewinthebberen* van de voorsz. *Compagnie*, ende gedateert den 22. April 1686. waar by blyckt dat hy Commies des *Compagnies* oude schulden aldaar, niet anders heeft mogen of kunnen invorderen, als naar voorgaande conventie met den Heer *van Sommelsdyck*, Gouverneur aan *Suriname*.
45. INSTRUCTIE van de Heeren *Directeurs* van de meer-gemelte *Societeyt* van *Suriname*, voor den selven Heer *van Sommelsdyck*, in qualité voorsz.
46. EXTRACT uyt eene *Missive* van hem Heere *van Sommelsdyck*, geschreven aan de voorsz. Heeren *Directeurs*, den 10. Juny des Jaars 1686. waar by hy Heere *van Sommelsdyck* verklaart, dat hy een Geck soude hebben geweest, in dien hy syne *Instructie* na de Letter hadde opgevolgt.

CONSIDERATIEN

van *Bewinthebberen* der Generale Geostroyeerde Nederlandse *West-Indische Compagnie*.

Over

De directie van de Colonie van *Suriname*, ende het Gouvernement van den Heer *van Sommelsdyck* aldaar.

Als wanneer in den Jare 1682. tusschen de Heeren Gecommitteerden van d'Ed: Mo: Heeren Staten van Zee-landt aan d'eene, ende de Bewinthebberen van de Generale Geostroyeerde West-Indische Compagnie aan d'andere zyde, is geconvenieert ende over een gekomen, op het sub-ject van de directie van de Colonie van *Suriname*, soo heeft het hare Ho: Mo: gelyeft op den 23ten September des selven Jaars te verleen-
nen Oostroy, ofte fundamentele-Conditiën, onder dewelcke ten besten en voordeele van de Ingeletenen deser Landen de voorsz. Colonie is gebragt in handen ende onder de directie van Bewinthebberen voor-
noemt, niet alleen op dat aan de eene zyde die genen die het bestier van de Colonie souden hebben, ende aan d'andere zyde die genen die sijn onder dat bestier in de voorsz. Colonie souden begeven, beyde weten mogten waar na sijn te reguleeren, en te schikken hadden, maar oock bysonderlyck op dat, ende de albereyts aenwesen-
de Coloniers, ende die genen die als nogh derwaarts souden willen gaan, volkomen verskert moghten zyn van datse paisibel en gerustelyck souden genieten die voordeelen, die de selve aldaar souden komen te doen, als in de Voorrede van het voorsz. Oostroy breder gesien kan werden.

Waer na in den Jare 1683. tusschen de Stadt van *Amsterdam* ende den Heer *van Sommelsdyck* aan de eene, en de *West-Indische Compagnie* aan de andere zyde geconvenieert ende over een gekomen is, over de inlatinge van de voorsz. Stadt, ende den Heer *van Sommels-*

A

dyck,

dyck, yder in een derden deel van de voorfz. Colonie, agtervolgens de Conditien ten dien eynde beraamt ende aangegaan, by de voorfz. Contrahenten op den 21 Mey, des voorfz. Jaars.

By welcke voorfz. Conditien Bewinthebberen voornoemt, bysonderlyck figh hebben willen verfekeren van haren Slaven-handel op en aan de Colonie, in diervoegen dat terwylen de Colonie haren aanwas foude hebben door den aanvoer van Slaven, ende gevolgelyck grooter geworden zynde, de voordeelen, dewelcke van de Colonie fouden komen, door de drye Leden fouden werden genoten, het dienvolgende oock redelyck en billyck was, dat die laft, dewelcke by het 6 Articul van het Oôtrooy alleen op de *Wêst-Indifche Compagnie* was geleght, van Jaarlycks te leveren fodanigen aantal Slaven, als aldaar fouden welen gerequireert, op de andere mede Leden quam over te gaan, gelyck het felve by het 9 Articul van de voorfz. Conditien van Inlatinge is ter neder gefteft, met die gedagten, dat de voortfettinge ende grootmakinge van die Colonie niet anders met vrugt konde gefchieden, als dat de Planters en Coloniers met Slaven geadfifteert ende geholpen wierden, in foo verre dat men heeft vafte gefteft, dat by het aanvoeren van de Slaven eerder fchade en verlies geleden, als voordeel gedaan foude werden.

Zynde daar en boven nogh, tot meerder verfekeringe van des voorfz. Compagnies Slaven-handel, by het 7 Articul van de voorfz. Conditien expreffelyck geftipuleert, dat gene Slaven in de voorfz. Colonie fullen mogen gebragt, veel min verkoft werden, nogh door de Societeyt, nogh door eenige andere Natie, ende dat op poene van confifquatie van de Slaven, ten profyte van de Compagnie, felfs op een boete ten lafte van den Gouverneur in der tydt, ter Somma van 50 P^s. van Agten voor yder Slaaf, die bevonden foude werden met fyn Ed^s. kenniffe en conniventie of ooghluyckinge, buyten de Compagnie, na fyn Ed^s. arrivement aldaar, aangebragt ende verkoft te zyn, gelyck oock geen Colonier van ymandt, wie hy oock foude mogen welen, eenigen Slaaf foude mogen kopen, die door de *Wêst-Indifche Compagnie* aldaar niet foude welen aangebragt; behoudelyck nogtans, dat ymandt uyt eene andere Colonie komende, fyne Slaven van daar overvoerende, inbrengen magh, dogh onder die conditie, dat de Colonier gehouden is figh te verbinden, dat hy in den tydt van een Jaar gene van die Slaven fal verkopen, ofte aan eenigh Particulier mogen over doen, op dat aen de eene zyde, volgens het 15 Articul van het Oôtrooy, aan een yder vry gelaten zy met fyn Perfoon, Familie en Goederen in de voorfz. Colonie te komen, ende oock aan de andere zyde, dat onder dat pretext, van met fyne Goederen

deren over te komen, gene negotie of handel in Slaven door Particulieren soude werden gedreven.

Ende op dat de *West-Indische Compagnie*, ten aanzien van het vooreenstaande, mogte wesen geruist gestelt, soo is by het 8 Articul van de meer voorsz. Conditien gestipuleert, dat den Fiscaal, ende die gene die van wegens de voorsz. Compagnie ten haren kosten daar toe sal werden aangestelt, de calange ende agterhalinge daar van sal moeten doen, op de welcke den Gouverneur en Raden van Politie gehouden zyn op haren Eedt recht te doen.

Mits welcken dan dus verre aangewesen zynde, waarinne Bewinthebberen voornoemt hebben gemeeynt gehadt, sigh by de voorsz. Conventie te verskeren, soo staat verder te considereren, dat de selve oock met ende beneffens de *Stadt van Amsterdam* heeft getraght te besorgen, dat die gene, aan wien het Gouvernement in handen soude werden gegeven, deswegen oock goede verskeringe aan de Leden gaf, welcken volgende gedisponceert geworden zynde by het 6 Articul van de meer voorsz. Conventie, dat de Heer *van Sommelsdyck* selts in Persoon voor Gouverneur na de Colonie van *Suriname* soude gaan, soo is te gelyck by het even voorgaande 5 Articul geconvenieert, dat de selve Heer *van Sommelsdyck* aenstonts naar het tekenen van het voorsz. Contract, aan de *Stadt van Amsterdam* ende de *West-Indische Compagnie* soude stellen cautie, ten genoeg van de selve, niet alleen dat syn Ed. syn derde in de lasten ende onkosten promptelyck soude fourneeren ende opbrengen, nemaar oock voor des selfs getrouwe administratie.

Ende op dat de *Stadt van Amsterdam* ende de *West-Indische Compagnie* volkomen geruist mogten zyn, omtrent de directie van de Colonie, ten aanzien van de conduites van den Gouverneur, soo is by het 6 Articul wel specialyck bedongen, dat den Heer *van Sommelsdyck*, gedurende des selfs gantsche administratie of Gouvernement, redenen van misnoegen hebbende gegeven, revocabel sal zyn.

Op alle welcke voorsz. fondamenten ende gronden, mitsgaders die gene, de welcke by den Octroye by hare Hoog Mog: zyn ter neder gestelt, hebben Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie* gemeeynt gehadt, seer wel ende nuttelyck te hebben gebesoigneert, met die gedaghten, dat de Heer *van Sommelsdyck* soude hebben voldaan, niet alleen aan het geconvenieerde, maar oock aan de verwagtinge, die de selve hadde van syn Persoon en directie.

Dog het contrarie van dien aan Bewinthebberen dagelycks voorkomende, soo zyn de selve te rade geworden, het een ende het ander naeukeuriger te examineeren, ende te sien, Eerstelyck waarinne de *West-Indische Compagnie* particulierlyck reden van klaghten heeft, over het nadeel haar aangebragt door den Heer *van Sommelsdyck*, ende daar na oock wat nadeel de Ingelerenen van desen Staat, ende die van de Colonie in 't generaal, daar door komen te lyden.

Aanbelangende het eerste, soo staan te considereeren drie saken, van de welcke de eerste is, dat by het 4 Articul van de Conventie, tusschen de *Stadt van Amsterdam*, de *West-Indische Compagnie*, ende den Heer *van Sommelsdyck* op den voorz. 21 Mey aangegaan, is geconditioneert, dat yder van die Societeyt zyn derde sal moeten contribueren in alle onkosten en lasten, geene uytgefondert, de welcke van tydt tot tydt sullen moeten gesupporteert werden, over welck fournissement, tot verval van de voorz. onkosten en lasten, ten respecte van de *Stadt van Amsterdam* en de *West-Indische Compagnie* genoeghsame verlekeringe wesende in haar selven, dewelcke in 't reguarde van de Heer *van Sommelsdyck* niet en wierdt gevonden, soo heeft die sigh by het volgende 5 Articul verbonden, cautie ten genoeghe van de voorz. twee Leden te stellen, dat syn Ed. syn een derde in de voorz. lasten ende onkosten promptelyck sal fourneren ende opbrengen, mitsgaders oock tot verlekeringe van des selfs getrouwe administratie, welcke cautie, alsoo by de *West-Indische Compagnie* niet bevonden werdt ten haren behoefte, veel min genoeghe gestelt te wesen, soo meynen sy, dat door den Heer *van Sommelsdyck* in dien deele niet en is voldaan aan dat gene, 't welck hy by syne ondertekeninge aangenomen ende beloofd heeft.

Wat cautie de selve Heer *van Sommelsdyck* ten behoefte van de *Stadt van Amsterdam* soude mogen gestelt hebben, is een saack waar van Bewinthebberen voornoemt onkundigh zyn, seer genegen wesende te vernemen of aan de selve eenige cautie of verlekeringe, in voldoeninge van het voorz. Articul soude mogen gegeven zyn, 't welck Bewinthebberen voornoemt niet apparent scheen, als deselve is voorgekomen dat, terwylen de Heeren *Directeuren* benodigt wesende om penningen tot een fournissement van der selver Cassa, de Principalen hebben aangesproken, ende dat de *Stadt van Amsterdam* ende de *West-Indische Compagnie* gesamentlyck het een derde van de Heer *van Sommelsdyck* hebben moeten opbrengen, sonder ergens anders op te kunnen sien, als op des selfs aandeel in de Colonie, ende de Retouren, dewelcke van daar te verwaghten staan.

De

De omiffie van de beforginge der voorfz. cautie heeft nogh veroorzaakt, dat naderhandt weder gelden van noden wefende, tot verval van de laften, ende ter wylen by de Heer *van Sommelsdyck* geen penningen te vinden waren, het de Heeren *Directeuren* hebben kunnen goet vinden de subsidie penningen, dewelcke den Staat betaalt, ende particulierlyck aan de *Stadt van Amsterdam* fyn geaffecteert, voor de twee hondert en felfigh duysent guldens Capitaal, ende de intereffen, dewelcke daar op fullen komen te verfchynen, tot ander gebruyck te diverteren, als gefien kan werden by Extract uyt de Miffive door de Heeren *Directeuren* van de *Societeyt* gefchreven aan den Heer *van Sommelsdyck* den 17 July des Jaars 1687. hier by gevoegt sub N°. 3. tot merckelycke præjudicie en nadeel van de *West-Indifche Compagnie*; want geconfidereert de Heer *van Sommelsdyck* die geobligeert was, penningen ten fynen lafte liggende, intereff te betalen, terwylen hy de felve hier te Lande niet heeft ledigh leggen, foo is het den felfen Heer indifferent aan wien hy de intereffen goet doet. Ende wat aanbelangt de *Stadt van Amsterdam*, aan defelve is het minder nadeeligh, alfoo de penningen tegens 4 per C^o. op intereffe blyven lopen, fulcks het byfonderlyck komt te redunderen ten lafte van de *West-Indifche Compagnie*, die ter requisitie van de Heeren *Directeuren* haar portie hadde kunnen gefourneert hebben, ende figh alfoo voor der felfer gedeelte hebben ontheft van den voorfz. cours van intereffen, thans veroorzaakt door de fwackheyt van den Heer *van Sommelsdyck*, ende gebreck van fuffifante cautie, ingevolge het geconvenieerde gerequireert.

Bewinthebberen van de *West-Indifche Compagnie* kunnen niet voor by, op dat fubject nogh te seggen, dat ter wylen die brugh nu geleyt is, ende men over die wegh fourniffementen weet te vinden, ende het in toekomende op die felve voet wel foudē kunnen gaan, ende de penningen gevonden werden, foo fullen Bewinthebberen wel genootfaackt zyn haar desadvoy voor het toekomende te doen aan rekenen, in diervoegen als fy voor haar intereff fullen oordeelen te behoren, als houdende het daar voor, dat een faack van die natuur, notoire tegens het geconvenieerde by meerderheyt van Stemmen, aan een Lidt niet en kan overdrongen werden.

Om welcke redenen dan Bewinthebberen voornoemt als nogh meynen, dat de Heer *van Sommelsdyck* fal moeten gehouden werden tot de præftatie van de voorfz. Cautie, ende dat by weygeringe van dien, of door onwilligheyt, of door onmagt, deswegen andere mefures fullen moeten werden genomen.

Aanbelangende de tweede zaak, soo poseren Bewinthebberen voornemt, ende het is waar, dat de *West-Indische Compagnie*, agtervolgens het 6 Articul van den Octroye, geobligeert ende gehouden is aan de voorsz. Colonie Jaarlycks te leveren sodanigen aantal Slaven, als aldaar sullen wesen gerequireert.

Dat die aan te brengen Slaven by twee stucks t'effens publyck opgeveylt ende verkocht sullen moeten werden, om redenen dat als dan, soo wel de kleyne of onmagtige, als de groote of magtige, van hare nodige Negros souden mogen voorsien werden: met dien verstande nogtans, dat de selve Compagnie, om verskert te zyn van de voldoeninge van den prys, die voor de voorsz. Negros sal werden uytgeloofd, by het verkopen van de selve Negros sal mogen bedingen sodanige sekerheyt, als de selve sal oordeelen tot hare gerustheyt dien aangaande te kunnen strecken.

Welcke voorsz. verbintenisse, om een genoegsaam aantal Slaven Jaarlycks te moeten aenbrengen, by het hier vooren geallegueerde 9 Articul van de Conventie geslegt werdt te wesen een last, dewelcke door de inlatinge van de *Stadt van Amsterdam* ende den Heer van *Sommelsdyck* komt over te gaan op de nieuwe *Societeit*.

Om welcke redenen oock die *Societeit* de nodige penningen tot voortsettinge van de Equipagies op den Slaven-handel resolveert te fourneren in de Cassa van die Camer van de *West-Indische Compagnie*, dewelcke die Equipagies op hare Tour-beurten sal komen te doen, ende dat by provisie voor den tydt van drie jaren, ende na de selve drie jaren soo lange, tot dat de gemelte Societeit weder sal wesen gededomageert ende ontheft van die schade en verliesen, dewelcke in de opgamelte drie jaren sullen komen te vallen.

Sulcks dat het geheele oog'merck is geweest, dat de onvermogene Planters en Coloniers in de beginselen van de Colonie niet in staat zynde, om de Slaven tot soo hooge pryzen in te kopen, ende te betalen, evenwel aan hare Slaven souden werden geholpen, al was 't met verlies op dien handel van de Slaven, soo nogtans dat de *Societeit* by aanwas van die Colonie, uyt de voordeelen ende winsten, dewelcke daar na uyt dien Slaven-handel souden komen te vallen, weder soude werden gededomageert ende ontheft.

Welcken aanvoer van Slaven op die fondamenten en gronden syn begin genomen heeft met het Schip de *S^r. Jan*, op den 15 September 1683. uyt Texel in Zee gelopen, tot dat de Heeren *Directeuren*

ren van de *Societeit van Suriname* aan Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie* het voortsetten van de voorsz. Equipagies op den voorsz. voet met het expireren van de voorsz. drie jaren hebben believen op te seggen, na dat zedert den voorsz. Jare 1683. voor de *Colonie van Suriname* waren gedaan tien Equipagies op den Slaven-handel, dewelcke in *Suriname* hebben uytgelevert de quantiteyt van vier duysent drie hondert seven en twintigh koppen Slaven, ende bevonden by verkoop te hebben gerendeert de quantiteyt van 23. 534. 687. ponden Suycker, het pont gerekent op een Stuyver, makende alsoo de Somme van f. 1. 176. 734., van dewelcke zedert den Jare 1684. tot de Maendt Juny des Jaars 1687. bevonden wordt overgesonden te zyn in Suyckeren 3. 294. 383. fl , sulcks dat over aangebragte Slaven de voorsz. Colonie nog schuldigh ende ten agteren is, in Suyckeren 20. 240. 304 fl , zynde sodanig eene quantiteyt, als Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie* niet konnen begrypen dat in eenige jaren gemaackt sullen konnen werden; gelyck oock de Heeren *Directeuren* voornoemt by der selver voorsz. Missive van den 17 July seer wel remarqueren, dat het selve de Heeren Bewinthebberen seer heeft gedeterreert tot den te doenen aanvoer van de gerequireerde Slaven, als breder by Extract, hier nevens gevoegt, kan gesien werden, sub N°. 4. Zynde het daar en boven seer considerabel, dat eene Colonie in soosware schulden stekende, by tyden van Oorlogh en beroerten eerder soude te disponeren zyn om van Heer te veranderen, om alsoo van de selve schulden op eenmaal bevryt te zyn, als in andere gevallen en plaatsen voor desen wel is gebleken.

Wel is waar, dat gesegt werdt de Slaven verkost te zyn ingevolge het 7 Articul van den Octroye, dicterende dat de Negros, dewelcke van tydt tot tydt sullen werden aangebragt, publyck verkost, ende by twee stuks t'effens opgeveylt sullen moeten werden, op dat de onmagtige soo wel als de magtige aan hare Slaven souden mogen geraken, ende dat daaromme de Slaven soo duur zyn verkost, dat daar nogh by komt den schaarsen aanvoer van deselve, waaromme den eenen tegen den anderen de Slaven soo hoogh heeft opgejaaght.

Maar als men wel sal considereren, dat by het selve 7 Articul wyders gesegt werdt, dat de Compagnie, om verskert te zyn van de voldoeninge van den prys, die voor de voorsz. Negros soude werden uytgeloofst, by het verkopen van de voorsz. Negros sal mogen bedingen sodanige sekerheydt, als de selve sal oordelen tot hare gerustheydt dienaangaande te konnen strecken, soo is het evident, dat indien door de Heer *van Sommelsdyck* die sekerheydt behoorlyck ware gevordert geworden, soo hadde men daar door voorgekomen dat de onvermo-

gende, de Slaven tot soo hooge pryfen niet en fouden opgejaagt hebben, gelyck (als vooren gefegt is) geen andere gedagten en zyn geweest, dan dat op de in den eerften aan te voeren Slaven eerder fchade en verlies, als voordeel gedaan soude werden, gelyck dan oock van het verkopen der Negros Slaven ten pryse van 3000 fl. Suycker, en minder, blycken kan by den verkoop der felfver, gedaan op den 28 April des Jaars 1683. hier nevens gevoegt sub N°. 5. aangevoert met het Scheepje *d'Orange Boom*, ende sulcks maar omtrent feven Maanden voor het arrivement van den Heer *van Sommelsdyck* in de voorfz. Colonie, 't welck geweest is den 23 November daar aan volgende, als wanneer de voorfz. Colonie even soo feer is benodigt geweest om Slaven, als se naderhant konde zyn, terwylen met den aanvoer van Slaven is gecontinueert geworden, soo dat het Bewinthebberen niet anders kan voorkomen, als dat de Heer *van Sommelsdyck* ftudieulelyck getragt heeft de Slaven, dewelcke voor rekeninge van de Societeyt zyn aangevoert geworden, tot excessive hoge pryfen te doen verkopen, ende dat nog voor 't meerendeel (soo Bewinthebberen onderregt worden) aan onvermogene Menfchen, tot merckelyck nadeel en præjudicie van de voorfz. Colonie, gelyck hy Heer *van Sommelsdyck* felve by fyne Miffiven van den 27 Mey en 24 July defes Jaars, waar van Extracten hier nevens gevoegt zyn sub N°. 6 en 7. klaagt, dat in een Jaar meerder zoude hebben geavanceert geworden, als nu in drie, soo de Slaven tot soo eene excessive prys niet hadden verkoft geworden, ende dat de duurte der Slaven de Menfchen heeft gediverteert, als reets aan eenige was gefchiedt, ende oock eenige aldaar gearriveert zynde, om de felve redenen wederom, om elders haer Fortuyn te foecken, waren vertrocken. Waar door dan Bewinthebberen voornoemt mede in die gedagten zyn gevallen, dat den verderen aanvoer van de Slaven, tot grootmakinge van de Colonie, door haar fullende werden gedaan, fy groote en confiderable uytftaande fchulden, ende in veele Jaren gene betalinge fullen krygen, alfoo de verdere aan te voeren Slaven mede fullen moeten dienen om over de reets aangebragte Slaven de betalinge aan de Societeyt te doen erlangen; Mits welcken dan Bewinthebberen voornoemt feer genegen, ende oock geobligeert zynde in den aanvoer van Slaven, tot grootmakinge van de voorfz. Colonie, te continueren, egter evenwel alvorens wel wilden vast gefteft sien die middelen, dewelcke haar fullen geven de gerustheyt van de betalinge, ingevolge het voorfz. 7 Articul van den Oÿtroye, ende de nevensgaande geconcipieerde Conditien, onder dewelcke de felve op *Suriname* fullen moeten opgeveylt werden, sub N°. 8.

Waar mede overgaande tot de derde faack, dewelcke het intereff van de Compagnie particulierlyck concerneert, soo is hier voren alreets

reets geſeggt, dat door de *West-Indiſche Compagnie*, tot meerder verſekeringe van hare Slaven-handel, wel expreſſelyck is geſtipuleert, by het 7 Articul van de meer voorſz. Conventie, dat geene Slaven in de voorſz. Colonie ſullen mogen gebragt, veel min verkoft werden, nogh door de Societeit, nogh door eenige andere Natie, gelyck het ſelve conform den Octroye is, by het welke hate Hoog Mo: Articul 6 ter neder ſtellen; dat niemandt buyten de voorſz. *West-Indiſche Compagnie* in deſe Landen bevoegt is eenige Slaven te halen van de Cuſte van *Africa*, alwaar allenig ingehandelt werden; Ende wyders Articul 12 dat den handel en vaart op ende van de voorſz. Colonie alleen ſal mogen geſchieden directelyck uyt ende na deſe Landen, ende dat oock vervolgens alle de Vruchten, &c. nergens heen, als directelyck op deſe Landen ſullen mogen werden geſonden, by welke voornoemde ſtipulatie de *West-Indiſche Compagnie*, tot der ſelver meerder verſekeringe, nogh conditioneert eene poenaliteit van confiscatie van de Slaven, ten profyte van de ſelve Compagnie, ſelf nogh op een boete ten laſte van den Gouverneur in der tydt, ter ſomme van 50 ps. van Agten voor yder Slaaf, die bevonden ſal werden met ſyn Ed. kenniſſe en conventie of oogluiking, buyten de Compagnie na ſyn Ed. arrivement aldaar aangebragt, ende verkoft te zyn. Ende alhoewel in conformiteit van dien, de Heer van *Sommelsdyck* wel hadde behoort de Navigatie ende Commerce van andere Natien op de voorſz. Colonie geenſints te admitteren, ſoo is't nogtans ſoo verre van daar, dat de voorſz. Colonie jegenwoordigh open ſtaet voor elck ende een yder Natie, die genegentheyt heeft derwaarts te gaan, maar alſoo dit poinct eygentlyck behoort tot het examen van het tweede Hooft-poinct, namentlyck het nadeel, 't welck d'Ingeletenen van deſen Staat, ende die van de Colonie komen te lyden, ſoo ſal het alhier niet verder werden aangeetrocken; als voor ſoo verre het de *West-Indiſche Compagnie* komt te concerneren: hier voren is aangeweſen dat het voornaamſte intereſt van de *West-Indiſche Compagnie* in de Colonie voornoemt, beſtaet in de voortſettinge van der ſelver Slaven-handel, op ende aan die Colonie, ſulcks dat omtrent dit poinct in agt te nemen ſtaet, eerſt het gepaſſeerde in de Colonie, ende daar na wat de *West-Indiſche Compagnie* in toekomende te verwagten heeft.

Aanbelangende het gepaſſeerde, ſoo ſal het niet als met verwonderinge uyt de nevensgaande productie ſub N°. 9. kunnen geſien werden, dat ſedert de Maandt January des Jaars 1685. tot de Maandt Mey deſes Jaars 1687. tegens vyftien Nederlandtſche Schepen (daer onder niet begrepen de Schepen dewelcke de *West-Indiſche Compagnie* met Slaven voor de Colonie van *Suriname* derwaarts heeft geſonden) aldaar gearriveert ende weder vertrocken zyn negentien Engeliſche Schepen.

C

Om-

Omtrent welke vreemde Schepen particulierlyck te reflecteren staat, dat de selve Engelse zyn, welke Natie sigh op den Slaven-handel mede al voor lange gelegd hebbende, daar door soude gegeven werden d'occafie, van onder het pretext van het invoeren van Vivres, Paerden en Beesten, ter sluyck oock Slaven aan te brengen, tot soo merckelycke prajudicie ende ten nadele van de *West-Indische Compagnie*, gelyck dan de voorsz. Engelse Natie in den voorleden Jare 1686. een proef daar van willende nemen, eene met een Engels Kitsje op de Rivier arri-verende, versoeckt dat hem mogte vergunt werden syn Scheepje te hertimmeren ende calefaten, als mede Water en Brandthout in te nemen, welke hem vergunt wesende, soo is eerst bevonden twee Negros in te hebben, met voorgeven die aan het *Eylandt del Principe* te hebben ingehandelt, dogh dat naar verblyf van een weeck of vier, gesegt wierde, in plaats van twee, vier Negros aan boort te hebben, dewelcke hy op de *Neger Custe* soude gerooft ende gestolen hebben, ende dat het selve Kitsje bevonden was geballast te zyn met in de 80. Oxhoofden Zout, gene andere Carga in hebbende; Dat nogh een ander Scheepje genaamt *Hopewel*, Schipper *Hennery Fermes*, van *S^r. Jago* soude hebben gebragt twee Negers, staande op de lyst der Schepen den 12 October 1686. gekomen van het Eylandt *Assention*, met Zout, als het selve breder gesien kan werden, niet alleen by de voorsz. lyst, maar oock by de Missive van den Heer van *Sommelsdyck*, aan de Heeren *Directeurs van de Societeyt van Suriname* geschreven den 12 January des Jaars 1687. waar van het Extract, het voorsz. subjeet concernende, hier nevens gevoegt is sub N°. 10.

Uyt het welke mede blycken sal de conduite dewelcke de voorsz. Heer van *Sommelsdyck* deswegen heeft gelieven te gebruycken, ende namentlyck, aanbelangende het eerste Kitsje, het verkopen van de Slaven te verbieden, ende van het tweede Scheepje, dat de selve zyn aangeslagen, ende van boort afgehaalt geworden, in beyde welke gevallen hy Heer van *Sommelsdyck* segt, antwoordt te sullen verwagten, tot des selfs gouverno, ende wat de Heeren *Directeurs* daarinne sullen gelieven te ordonneren, niet jegenstaande hem Heer van *Sommelsdyck* wel bekend was, gelyck hier voren is aangewesen, dat de Slaven, dewelcke buyten de *West-Indische Compagnie* deser Landen aldaar souden werden aangebragt, ten behoeve van de selve *West-Indische Compagnie* geconfisqueert moeten werden, breder te sien by het voorsz. 7 Articul van de voorsz. Conventie.

Dogh heeft hy Heer van *Sommelsdyck*, alvorens af te wagten wat hem op het voorsz. subjeet soude werden geordonneert, konnen goet vinden den voorsz. *Hennery Fermes* en syn Scheepje te stellen in handen

den van den *Gouverneur van de Barbados*, om dat hy op de *Custe van Africa* ende aan *Isle del Principe* drie Slaven soude hebben gerooft: Op welck voorval by de Heeren *Directeuren van de Societeyt* by hunne *Missive*, van den 17 July des voorleden Jaars 1687. is gerescribeert geworden, dat sikh het renvoyeren van den voorsz. Schipper met syn Scheepje aan den *Gouverneur van Barbados* wel lieten gevallen; Dogh dat in toekomende het selve soude excuseren, ende aanbelangende de aangehaalde Slaven, dat die ten dienste van de Societeyt aldaar aan de Fortificatien soudent te werck gestelt werden, ter tydt ende wylende selve soudent mogen werden gereclameert, als breder blycken kan in de *Bylage N°. 11.*, ontsettende also door dat indirect middel de *West-Indische Compagnie* van het regt, de selve competerende op de Slaven, dewelcke door vremde Natien ingevoert werden;

Dogh wat nader ingesien werdende de conduite, dewelcke de Heer van *Sommelsdyck* heeft gelieven te houden, omtrent die Schepen, dewelcke door de *West-Indische Compagnie* van uyt dese Landen naar de *Custe van Africa* gesonden, ende van daar met hare ingehandelde Slaven in de Colonie van *Suriname* gearriveert zyn, so sal het buyten alle bedencken een yder moeten suprenieren, te sien, dat hy Heer van *Sommelsdyck* sikh aanmaticht de dispositie over dat gene, 't welck enckelyck ende alleen de *West-Indische Compagnie* competeert, als dewelcke geensints haar Octroy ende Articul-brief, by het aangaan van de Societeyt, heeft konnen of willen communiceren, ende gemeen maken.

Het welck omme distinctelyck te doen sien, soo staat te consideren, dat de Navigatie en handel uyt dese Landen op ende aan de voorsz. *Custe van Africa*, by Octroy aan de *West-Indische Compagnie* is verleent, met uytsluytinge van andere, ende dat de selve Compagnie soo niet hare eygene, ten minsten sodanige Schepen sullen moeten bevragten, dat de Schippers, Stuyrluyden en Matrosen by de Compagnie selfs aangestelt ende betaalt worden, gelijk oock by het 6 Articul van het Surinaams Octroy gelegt werdt, dat niemandt buyten de voorsz. Compagnie in dese Landen, bevougt is eenige Slaven te halen van de *Custe van Africa*, alwaar alleen in gehandelt werden, op welck fundament oock Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie* by het 7 Articul van de Conventie haar hebben willen versékeren, dat gene andere Slaven, als door de selve Bewinthebberen in *Suriname* soudent werden geintroduceert, als breder uyt het voorsz. 7 Articul hier voren aangetrocken is, sulcks dat de Slaaf-handelaars enckelyck ende alleen zyn geweest in Eedt en dienst van de *West-Indische Compagnie*, ende in dien dienst het Octroy ende den Articul-brief van de selve te

buyten gaande, responfabel zyn aan de Compagnie, ende geensints aan de Societeyt.

Nu is het *in facto* waar, dat den Heer *van Sommelsdyck* in den Jare 1684. heeft gedifponeert van twee Slaven, dewelcke Schipper *Schepmoes*, ende eene dewelcke de repatrierende *Adfifient* met het Schip de *S^t. Jan* voor haar particulier aldaar hadden aangebragt.

Nogh van feven en twintig ftucks Slaven, dewelcke Schipper *Pets* met de *Vrede* hadde aangevoert: nogh van een Jongen van den felven *Pets*, ende twee Jongens van den Commies *Holewerf*, met het Schip de *Hefter* overgelonden.

Als mede van een Jongen van *Gerrit Cornelisz. Mol*, Schipper op de *Geertruydt*.

Ende vervolgens nogh eerst van twaalf, ende naderhandt nogh twee Slaven, door Particulieren in 't Schip de *Coninck Salomon* ingehandelt. Eyndelyck nogh een Neger Jongen van den Onder-Barbier op het Schip de *Vrede*, verkoft aan eenen *Abraham Lauduit*, welkers Vrouw, in des selfs abfentie, gecondemneert werdt te betalen 4000 fl. Suycker, ten behoeve van de Societeyt, gelyck hier af breder blycken kan uyt de Bylagen sub N°. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 en 20. makende te famen een getal van ses en veertigh Slaven, dewelcke ten deele verkoft zyn onder de Societeyts Slaven, ende ten deele nogh onverkoft aan de Colonie dienst doen;

Onder de voorfz. twaalf Slaven zynde geweest drie jonge Slaven, dewelcke de Super-cargo *Jan Wils* voor fyn particuliere rekeninge hadde ingehandelt, foo is op het arrivement van het voorfz. Schip op de *Maze* door de Heeren Bewinthebberen aldaar aan de Heeren *Directeuren van de Societeyt* verfogt, ter sake van den gepleegden ongeoorlofden handel in Slaven, de betalinge van des selfs te goede zynde Gagie en Maand-gelden niet te laten gefchieden, gelyck oock op den 17 April deses Jaars door den Heer Gecommitteerde wegens de *West-Indifche Compagnie*, ter Vergaderinge van de voorfz. Heeren *Directeuren* is gedeclareert, dat alfoo het confteerde, dat de voorfz. *Jan Wils* drie Slaven voor fyne particuliere rekeninge hadde genegotieert, mitsgaders de verdere 's Compagnies Bediendens tot het doen van particulieren handel geanimeert, derhalven, uyt kraghte van het 36 Articul van den Articul-brief van de *West-Indifche Compagnie*, des selfs gagie behoorde te werden verbeurt verklaart.

Waar

Waar op de voorz. *Wils*, op den derden Mey daar aanvolgende, aan de *Heeren van de Directie* verloecht, niet alleen de betalinge van syne Maandt-gelden, maar oock de vergoedinge van de voorz. drie Jonge Slaven, 't welck in handen van Commissarissen gestelt wesende, soo werdt op den 6 van de selve Maandt, op rapport van de Commissarissen, goet gevonden, aan den selven *Wils* te betalen, niet alleen syne Gage en Maandt-gelden, nemaar oock de voorz. drie Jonge Slaven, tot een somma van tnegentigh gulden, op præsumpooft dat de selve waren geprovenieert uyt syne mede genomen *Vivres* ende *Ververssinge*, breder te sien in de *Bylage* sub N°. 21 en 22.

Wel is waar, dat aan de Bediendens van de *Compagnie* werdt toegestaan eenige *Ververssinge* mede te nemen, maar geensints omme daar mede eenige *Negotie* te dryven, gelyck in het geallegueerde 36 *Articul* van den *Articul*-brief breder gesien kan werden, ende oock daar uyt blyckt, om dat het tot *Ververssinge* sal zyn, sulcks het geensints anders als daar toe kan werden ge-employeert, buyten ende behalven dat de *West-Indische Compagnie* nergens meer in werdt benadeelt, als in de *Particulieren* haren *Slaven*-handel, welckers *Slaven* noyt en sterven voor der selver rekeninge, als die de hare wel weten te stellen op des *Compagnies* doodr-lyste, ende de beste in de plaats haer weder toe te eygenen.

Sulcks dat de dispositie van de *Heeren Directeuren van de Societeyt van Suriname*, omtrent de voorz. *Slaven* van den voorz. *Wils*, ende de betalinge van de selve, ter somma van tnegentigh guldens, direct strydt met de meer geallegueerde *Conventie*, mitsgaders het 36 *Articul* van den *Articul*-brief van de *West-Indische Compagnie*, die de selve *Wils* mede heeft beëdigd, alhoewel de *Heeren Directeuren* voornoemt de selve seer abusief noemen een *Articul*-brief van de *Geoctroyeerde Societeyt*, ende het *Formulier* van den *Eedt* in diervoegen hebben doen voorlesen, in allen schyn als of sodanigen *Super-cargo* daar door soude wesen geëximeert van de *Obligatie* aan de *West-Indische Compagnie* particulier, selfs in het district van den *Octroye*, ter plaatse van de eerste *Classe*, daar het immers uyt het 6 *Articul* van het *Surinaamse Octroy* kennelyck is, dat niemandt, buyten de *West-Indische Compagnie*, in dese Landen bevoegt is *Slaven* te halen van de *Custe* van *Africa*, gelyck in desen de voorz. *Super-cargo Wils*, door syne particuliere *Coopmanschappen* buyten de *Compagnie* drie *Slaven* heeft ingehandelt, aan den Heer van *Sommelsdyck* in *Suriname* overgelevert, ende hem hier te Lande syne betalinge is gedaan geworden.

D

Wes-

Weshalven Bewinthebberen voornoemt sikh niet kunnen dispensen, tot conservatie van haar Octroy, ende wel expresse gestipuleerde conditie by het 7 Articul van de meer geallegueerde Conventie, redres van dat abuys te verloecken, ende dat die saack in staat gestelt werde, van het 36 Articul van den Articul-brief, ende het voorsz. 7 Articul van de Conventie.

Bewinthebberen voornoemt meynen uyt het hier voren gededuceerde wel te kunnen blyken, sonder uyt allen het selve eene opereuse applicatie te maken, dat de selve genoegsame redenen hebben van ongerust te zyn, over het vervolg van den aanvoer van Slaven na de Colonie van *Suriname*, ende wat haar vervolgens te verwagten staat, als die komen onder de magt van den Heer van *Sommelsdyck*, die sikh al ontslagen heeft van het Octroy ofte Fondamentele Conditien, voor de Colonie van *Suriname* by den Staat gearresteert, als sustinerende onmogelyck daar door een Colonie gemaackt te kunnen werden, *Vide* de Bylagen N°. 23 en 24.

Als mede van alle Conventien ende Contracten met den selven hier te Lande opgereggt, die sikh geensints aan syne Instructie gedraagt; Die van niemandt in de werelt, oock geensints van hare Hoog Mog: sikh wetten laat voorschryven, die soo effronteus en inpertinent is in syn schryven, als stout in het uytvoeren, gelyck in 't vervolg daar af particulierlyck sal moeten gesproken werden.

Die by syne Missive van den 27 Mey des Jaars 1687. sustineert, dat het regt van den Slaven-handel de *Societeyt van Suriname* compeeteert; Dat men de *West-Indische Compagnie* maar heeft aan te seggen ende te praescriberen eenen tydt, quantiteyt, en qualiteyt der Equipagies, en waar na toe, ende onwilligh zynde, den handel voor yder een open te setten, gelyck hy Heer van *Sommelsdyck* verklaart dat hy alle sig aanbiedende Neger Schepen sal admitteren, als breder in de Bylage sub N°. 25 gesien kan werden.

Zynde alle sodanige expressien van een Man van die bekende stoutheyt, dat het daarom Bewinthebberen geensints kan gevergt worden, soo considerable sommen daar aan te wagen, sonder alvorens versiekt te syn dat hare ordres, die sy sullen geven omtrent het debiteren van de Slaven in de meer voorsz. Colonie, sullen werden agtervolgt, ende in het invorderen van hare schulden niet en sullen werden verhindert: ten welcken eynde sodanige middelen sullen moeten uytgedagt werden,

den , als bequaam sullen wescndie securiteyt ende gerustheyt met der daat aan de *West-Indische Compagnie* te kunnen geven.

Dat de Heer *van Sommelsdyck* in syn schryven affronteus ende inper-
tinent is , kan uyt de lecture van syne Brieven blyken.

Want geconsidereert hoe de selve schryft van de *West-Indische Compagnie* , buyten ende behalven veele belachelycke expressien , so ontfiet hy sich niet Bewinthebberen van de voorz. Compagnie te laste te leggen , datse den verboden handel harer ontrouwe Bedienden protegeren , ende daer by haren particulieren interest hebben.

Dat de selve disponeren van de Societeyts goederen , naar hare beste particuliere interesse en voordelen , ten selven eynde aan hare Bedienden ende Officianten secrete Commissien gevende ;

Dat in der selver doen maar schyn van oprechtigheyt is , datse van den suurdesem van Hypocriten soo zyn geïnfecteert , dat geen opregtigheyt in haar is overgebleven.

Dat eene concatenatie van godtlose bedriegeryen en meynedigheyt practicabel en recevabel is by de *West-Indische Compagnie* , sulcks dat hy , om haar geen onaangenamen dienst te doen , hare Mine niet heeft willen doen springen , om die te ontdecken , verklarende van hare onbeschaamtheyt een walgingh te hebben , als door stricke Wetten , Reglementen en sware Eeden de eerlycke Luyden afwysende en detererende , om Guyten en kolven na haar handt te bekomen , breder te sien in de Bylagen onder N°. 26 , 27 , 28 en 29.

Hier by en laat het de Heer *van Sommelsdyck* niet berusten , maar taxeert oock , op seer impertinente wyle , de Heeren *Directeuren van de Societeyt van Suriname* selfs , als hy der selver regtvaardigheyt in hare directie derst in twyffel trecken , uyt insigte van interesse die daar onder soude mogen spelen : Dat elck van de Leden by de Directie syn interest vindt , behalven hy Heer *van Sommelsdyck* ; dat men een Præsident of een Persoon alleen behoorde te stellen , die responsabel zy voor de verrigtinge alhier te Lande , ende daar voor cavere , om redenen dat soo lange het door soo veel geïnteresseerde Koppen lopen sal , een yder de besoignes van de Societeyt sal by wonen , om te sien of 'er door een particuliere Negotie een voordeeltje by te vinden is , ende volgens dat d'affaires soecken te dirigeren , dat hy niet wil hopen dat de Heeren *Burgermeesteren en Regeerders der Stadt Amsterdam* haar sullen willen laten tiranniseren van de *West-Indische Compagnie* ; Dat in-

dien de Charges aan eerlycke en bequame Luyden wierden gegeven, het een voordeel en eere voor de Colonie soude zyn, waar op hy, sprekende van den Luytenant *Hemert*, in syne Brieven, die aanstelling op eene impertinente maniere bespot, ende vervolgens al wederom verfoeckt dat elck een sijn van syn eygen interest gelieve te depouilleren, ende alleenlyck die van de Colonie beogen, als met meerderen gesien kan werden uyt de Bylagen sub N°. 30, 31 en 32.

Dog op dat eyndelyck soude mogen blycken de uyterste extravagantie van de Heer van *Sommelsdyck*, die nogh prætendeert een Observateur van geregtigheyt, ende niet minder een genereus Man te wesen, soo moet het waarlyck aan al de wereldt onbegrypelyck voorkomen, dat hy niets minder als syns eygen selfs Meester is, als konnende van sijn verkrygen onbegrypelycke expressien, soo omtrent de Ed: Mo: Heeren Staten van *Zeelandt*, als omtrent hare Ho: Mo: de Heeren Staten Generaal, dewelcke, alsoose van die extensie zyn datse geen abbreviatie kunnen lyden, so werdt by desen tot de selve gerefereert, gaande onder de Bylagen sub N°. 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 en 41. *Loco*

Hoe seer nu dese aangewesen Directie over een komt met het Interest van de Stadt van *Amsterdam* ende de *West-Indische Compagnie*, is het tweede Hooft-poinct, waar af hier voren is gesproken, en sal alhier wat nader in te sien staan.

Het is buyten alle bedencken een sekere saack, ende de ondervindinge leert het, dat als wanneer de Princen en Potentaten in Europa in vorige tyden hare Volckeren naar andere Gewesten des Werelts hebben doen trecken, om die te bewonen, de selve altoos dat voornemen hebben gehad, dat die Colonien door de hulpe ende de assistentie van dien Prince of Potentaat groot gemaackt zynde, de onderlinge Navigatien ende Commerciën aan sijn hebben gehouden, sonder de selve aan andere Princen en Potentaten gemeen te maken, gelyck daar van evidentelyck blycken kan in de *Portugeese, Spaanse, Engelse* en *France Conquesten*, buyten Europa; geensints toelatende dat andere Natien de voordelen aan haar souden trecken, gelyck dan oock hare Hoog Mog: by het verlenen van een Octroy ofte Fondamentele Conditien seggen, het te geschieden ten besten ende voordelen deser Landen, ende dat dienthalven den handel ende de Vaart op ende van de voorz. Colonie, alleen sal mogen geschieden directelyck uyt en na dese Landen, ende dat oock vervolgens, alle de Waren en Gewassen nergens heen, als directelyck op dese Landen, sullen mogen werden gesonden, mitsgaders oock alle Behoeften, voor de voorz. Colonie ge-

gerequireert, uyt dese Landen, ende nergens anders van daan, derwaarts werden gebragt.

Om redenen dat de grootmakinge van eene Colonie met weynigh hope van succes kan werden ondernomen, by aldien den Ondernehmer sich niet getroost, van in den beginne groote kosten te supporteren, alleenlyck op verwagtinge, van na verloop van veele Jaren, de Vruchten van syn uytgeschoten gelt en arbeyt te genieten; Dat de Coloniers in den aanbeginne door hulpe ende adlistentie moeten ondersteunt werden, mitsgaders door Privilegien ende fundamentele wetten versekert, datse in geen ondragelycke lasten sullen werden geïnvolveert, als breder in de Voorreden van het selve Octroy gesien kan werden, sulcks het geensints redelyck soude zyn, dat desen Staat den last ende de besorginge van de Colonie soude hebben, ende dat andere Natien daar op hare voordelen souden komen halen, gelyck hier voren aangewesen is, dat in den tydt van ruym twee Jaren tegens vyftien *Nederlandsche Schepen* alreets negentien *Engelse Schepen* zyn gearriveert.

Hier voren hebben Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie*, omtrent de voorz. *Engelse Schepen* hare particuliere reflexie gemaackt, op het poinct van den Slaven-handel: alhier staat te considereren, dat de Engelse door die admiffie albereyts soo hinderlyck ende nadelig zyn geweest aan d'Ingelstenen van desen Staat, derwaarts navigerende, datse de selve hebben afgeschrickt veel Vivres derwaarts aan te voeren. De verdere voordelen dewelcke d'Ingelstenen van desen Staat te verwagten hadden, bestaande in den aanbouw van Schepen, aanqueken van Zeevarent-Volck, ende het gene van soo considerabelen omslagh daar toe wyders werdt gerequireert, komen door d'admiffie van Engelse en andere Schepen voor 't merendelen te cessereren, waar aan Bewinthebberen vermeynen de *Provintie van Zeelandt*, soo wel als de *Stadt van Amsterdam*, en andere ter Zee Commercierende Steden, seer veel gelegen te zyn.

Dogh desen allen niet jegenstaande, soo heeft den Heer van *Sommelsdyck* gelieft het 12 Articul van het Octroy, hier voren geciteert, buyten observantie te laten.

Gelyck oock de Heeren *Directeuren* hier te Lande by der selver Missive van den 27 July 1685. den Heer van *Sommelsdyck* aanschryven, dat deselve oordelen dienstigh te zyn, dat alle vremde Schepen met Paarden ende andere necessiteyten, aldaar komende in te vallen, niet quamen afgewesen te werden, nogte oock tot der selver verhandelinghe door den selven opentlyck permissie wierde gegeven, soo lange by

E

hare

hare Hoog Mog: deswegen niet en soude wesen gedisponeert, maar de selve alleenlyck te conniveren, als wanneer die door den Raad wierden geadmitteert: seggende wyders wel gemelte Heeren *Directeuren* by derselver *Missive* van den 9 Augusti 1686., dat de selve by den Staat sullen aanhouden om te erlangen dispensatie van den Oötroye, voor eenige Jaren, voor soo veel aangaat den invoer van Paarden en Beesten, mitsgaders *Vivres* en Levens-middelen, uyt andere als dese Landen, als mede het open stellen van Buyten-landtse Negotie, als gesien kan werden in de *Bylagen* sub N°. 42 en 43.

Bewinthebberen voornoemt sullen sich hier niet inlaten te examinieren, hoe de Heeren *Directeuren* hebben kunnen goet vinden het voorz. 12 *Articul* van het Oötroy, zynde de fundamentele conditien en gronden, op dewelcke de voorz. Colonie werdt gebout, in diervoegen los te maken, als sustinerende aan de observantie van de selve t'eene-maal verbonden te zyn.

Gelyck het in dit geval geschiedt wesende, het den Heer *van Sommelsdyck* daar en boven nogh heeft kunnen goet vinden, het regt, de *West-Indische Compagnie* competerende tot d'invordering van de oude schulden, by het vyfde *Articul* van het Oötroy ter nedergesteld, buyten executie te houden, daar tegens hebbende gedisponeert invoegen, als gesien kan werden by de *Productie* sub N°. 44. ende dat alles niet tegenstaande *Gouverneur* en *Raden* gehouden zyn op haar Eedt te besorgen, dat jegens het Oötroy gene infractien komen gemaackt te werden, te sien *Articul* 16 van het selve Oötroy.

Hier voren is aangeroert, dat hy Heer *van Sommelsdyck* die gene is, die sich, buyten ende behalven andere meerdere exorbitantien, oock aan gene *Instructie* gedraagt, het welcke van hoe oneyndigen quaden gevolge zy, alhier wat nader aangewesen sal werden.

En staat dan vooreerst te noteren, dat aan den selven Heer *van Sommelsdyck* door de Heeren *Directeuren* mede gegeven is eene behoorlycke *Instructie*, by dewelcke alvorens sommierlyck influerende de voornaamste poincten, in het Oötroy vervat, aanbelangende de bestelling van de Regeringe aldaar, als mede de middelen om vervolgens de selve Colonie te doen aanwassen en groter worden, oock die besorginge is gedaan, omme te hebben behoorlycke Rekeningende ende verantwoordinge, soo van de aan te brengen *Negros Slaven* voor rekening van de Societeyt, als van de betalinge der Soldy-gelden aan de Soldaten, van den ontfang van de Regten, soo van de inkomende ende uytgaande Schepen en Goederen, mitsgaders van de regten in de voorz. Colonie

nie vallende, oock van de goederen, als Vivres, Ammonitie van Oorlogh, ende andere, die uyt dese Landen derwaarts werden versonden, ende dat hy ten dien eynde de Boecken na behoren sal doen houden, ende de selve eenmaal of tweemaal des Jaars copielyck overseynden mitsgaders Journaal en Dagh-Register van al het gene aldaar notabels sal komen te passeren, op dat men hier te Lande alles exactelyck soude kunnen nasien, ende weten moge in wat Staat de Colonie van tydt tot tydt sigh bevindt, als breder gesien kan werden in de voorz. *Instructie*, hier nevens gevoegt sub N°. 45.

Dogh dien allen ongeagt, soo heeft het den Heer van *Sommelsdyck* gelieft, de Heeren *Directeuren* die kennisse geheel en al te onthouden, zynde alleenlyck op het aanschryven van de voorz. Heeren *Directeuren*, aan meergemelten Heer van *Sommelsdyck* gedaan by Missive van den 28 Augusty des Jaars 1685. ende het afsenden van een *Formulier* tot het houden van de *Guarnisoen-Boecken*, het selve ten deele opgevolgt.

Ende aanbelangende het houden van de verdere *Boecken*, eerst op den 19 July des Jaars 1687. een Model van dien toegesonden geworden.

Wat considerabel nadeel nu door de voorz. omiffie aan de *Societeyt* kan wesen toegebracht, kan ligtelyck werden begrepen, als men considereert het particuliere voordeel, 't welck de Heer van *Sommelsdyck* uyt de confusie ten nadeele van de *Societeyt* soude kunnen trecken.

Want aanbelangende de Soldye, en het onderhoudt van de Militie, soo kan daar af een goet gedeelte werden getrocken, door het middel van de selve aan eenige Planters op hare Plantagies te geven, tot ontlastinge van de *Societeyt*, 't welck nu niet en kan nagespeurt werden.

Het is oock in desen seer considerabel, dat na de beste kennisse van den Slaven-handel, dewelcke men hier te Lande uyt de successivelyck overgesonden losse Papieren heeft, bevonden werdt, dat over den verkoop van dien meer als elf Tonnen-Gouts is uytgeloofd, dat oock wel Suyckeren in betalinge van de selve werden overgesonden, maar wie de Debiteuren van dien zyn, tot wat sommen, hoe veelyder van tydt tot tydt komt te betalen, ende wat de selve als nogh schuldigh ende ten agteren zyn, van dien allen kan men hier te Lande geen Staat formen, selfs niet of alle de aangebragte Slaven zyn verkoft geworden, ende hoe veele d'er onverkoft zyn gebleven, consterende alleenlyck dat hy Heer van *Sommelsdyck* uyt diverse Schepen, soo voor syne par-

ticuliere Rekeninge , als voor de Sociteyts Rekeninge , onverkocht gelaten heeft de quantiteyt van omtrent de ses hondert koppen Slaven.

Hoe des Sociteyts Regten in *Suriname* werden ontfangen , ende weder verantwoordt , en kan niet nagesien werden.

Hoe oock des Societeys Magazyn werdt verantwoordt , blyckt hier te Lande niet , ende veel minder van het gepasseerde by een behooryck Journaal of Dagh-Register.

Soo dat het schynt dat alles door den Heer *van Sommelsdyck* in diervoegen is aangelegt , dat men hem in 't bevorderen van syn particulier interest niet soude kunnen agterhalen , waaromme hy oock die dangereuse principes heeft gemaackt , dat hy wel een Geck soude geweest zyn , soo hy syne *Instructie* na de letter hadde gevolgt , te sien in de bylage sub N°. 46.

Om alle welcke voren verhaalde redenen, Bewinthebberen voornoemt van gedagten zyn , dat , soo lange de saken van de Colonie van *Suriname* in die termen staan , het gewenscht oogmerck , van de grootmakinge van dien , noyt en sal werden bereyckt , ende dat veel minder , als aan de selve Bewinthebberen niet en sal kunnen werden geveert , op soo losse gronden een considerabelen aanvoer van Slaven te doen , op ende aan die Plaats , daar de Ingesetenen soo diep in schulden aan de Societeit zyn ingewickelt , dat de selve in veele Jaren niet in Staat sullen zyn haar van de selve te kunnen acquiteren.

Dat derhalven oock sonder uytstel sodanige middelen sullen moeten uytgedagt werden , dewelcke bequaam sullen zyn het voorsz. gewenste oogmerck , van de grootmakinge van de meer voorsz. Colonie , kragtadigh uyt te wercken.

OCTROY

Ofte fundamentale Conditien/

onder de welcke haer Hoogh Mog. ten beſien en
voordeele van de Ingezeten en deſer Landen / de
Colonie van Suriname hebben doen vallen in han-
den ende onder directie van de Bewindthebbere
van de generale Nederlandſche Geoctroeerde
Weſt-Indiſche Compagnie.

IN 's GRAVEN-HAGE,

By *Jacobus Scheltus*, Ordinaris Drucker van de Hoogh Mogende
Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Anno 1682. *Met Privilegie.*

THE JOURNAL

OF THE

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION

PUBLISHED WEEKLY

CHICAGO, ILL., U.S.A.

VOLUME 10

NUMBER 1

JANUARY, 1917

Published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Subscription price, \$5.00 per annum in advance. Single copies, 15 cents.

Entered as Second-Class Matter, June 26, 1901, Post Office at Chicago, Ill., under No. 1023.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on July 1, 1918.

Postage paid at Chicago, Ill., and at additional mailing offices.

O C T ³ R O Y

Ofte fundamentale Conditien /

onder de welke haer Hoog Mog. ten besten ende voordeel van de Ingezeeten deser Landen / de Colonie van Suriname hebben doen vallen in handen ende onder directie van de Wetwinhebbers van de generale Nederlantsche Geoctropeerde West-Indische Compagnie.

DE Staten Generael der Vereenigde Nederlanden: Willen den genen die desen sullen sien ofte horen lesen / Saluyt. Doen te weten: Nademaal Wy in die perswasie zijn / dat de Colonie van Suriname van soodanige constitutie ende gelegentheyt is / dat de selve in niet veel Jaren tot een

considerable Colonie van dese Landen geniaecht soude konnen werden / doch dat het selve niet weynigh hope van succes kan werden ondernomen / by aldien den Ondernemer sich niet getroost van in den beginne groote kosten te supporteren / alernlijck op verwachtinge van na verloop van veel Jaren de vruchten van sijn uptghesloten geldt ende arbeidt te genieten / ende dat een Colonie nootzakelijck in sijn geboorde moet snoren / indien men de Colonierg in den aenbeginne swaerder belast als sy bequaem ende machtigh zijn te draghen / in plaetse van de selve door hulpe ende assistentie te ondersteunen / misgaders door Privilegien ende fundamentale Wetten te versterken / datse in het toekomende in geene ondragelijcke lasten sullen werden gemboldeert; want door soodanigen maniere van doen de albereyts aentwefende Colonierg onder gehouden / en alle anderen afgeschuyt werden / omme tot boozettinge van soodanigen Colonie / ende op hope van het doen van voordeel en van welbaren / ende van het paisibel jouffseren van dien / sich mede verwaertg te begeben; ende dat ter contrarie / indien men de Colonierg in den aenbeginne sachtelijck / en selfs met hulpe ende assistentie handelt / misgaders

Redenen en motiven waeromme haer Hoog Mog. goetd-gevonden hebben de Colonie van Suriname (waer van de bescherminge ende opbouw by de Ed. Mog. Heeren Staten van Zee-landt voor eenige Jaren is ondernomen) te doen vallen in handen van de Geoctroeyerde West-Indische Compagnie.

dat men haer volkomen gerustheit geeft / dat sedo; het toekomende / als sy in staet van middelen ende welbaren soudén mogen wesen gekomen / niet en sullen werden ge-exactioneert / ofte niet schattingen opgeput / een Colonie op een wel-gheleggen plaetse gefondeert wesen / van een kleyn begin in korten tyd doo; toebereydinge van alle kanten tot een bysonder en groot merck-ghemaect haer worden / ende dat de generale Geoctropeerde West-Indische Compagnie deser Landen / sich niet ongenegen entooft / om op sedanighe gronden en andere fundamentele en onveranderlijke conditiën de bescherminge en den opbouw van de doo; Colonie van Suriname / doo; de Heeren Staten van Zeelandt eenige Jaren geleden / ondernomen / ten besten van dese Landen / en van de ghemeelte West-Indische Compagnie verder voort te setten / en soo mogelijck / onder de genadige toelatinge en zegen van Godt Almachting / tot het gewenscht en beoogmerckt eynde te brengen : S O O I S T ; dat Wy mede considerende / dat het doo; deel ende welbaren / dat in gehalle van verhoopt succes van de selve Colonie sal woelueren / doo; acties van Commercie ende Navigatie / doo; het debet van beelderhande Manufacturen ende Druchten / doo; het Manufactureren van de rontwouwen / de welcke van daer in retour en hertwaerts gebracht ende gemanufactureert wesen / wederom in andere Landen gedebiteert ende verhandelt werden / doo; den continuēlen aenbouw ende reparatie van Scheyen / derwaerds varende / en van de Woon aldaer opgegeten werdende / doo; het aengueerken van Zee-varent Volck en bequame Matrosen / ende op andere Hoofden meer sal komen / aen alle de Ingezetenē gesamentlijck / ende sulckx verbolghens aen den Staet selve ; goet-ghēbonden hebben / gelijk Wy goet binden by desen / de doo; Colonie van Suriname / met alle hare appendentiën en dependentiën onder de conditiën en fundamentele onveranderlijke Articulen hier na volghende te rederen en over te geven aen de gemelte generale West-Indische Compagnie deser Landen / om by de selve gheeenbaert te werden / met al sulken recht als de doo; Compagnie is hebbende op alle hare Conquesten / gelegen in de Limieten van den Octroey aen haer verleent / met dat onderscheydt alleen / dat de meer-ghemeelte Compagnie ten eeuwigen dage niet beooght sal zijn / ofte vermogen eenighe de minste veranderinge te brengen in dat gene / het

De voorz Colonie by de Compagnie aen te vaerden met al sulken recht als de voorz Compagnie is hebbende op alle hare Conquesten gelegen in de Limieten van den Octroey

De Compagnie geen veranderinge te mogen maken in de navolgen-

het welckie by de volgende Articulen bepaelt ende gelimiteert
 staet/ datogte Wy de voorsz Articulen gunnen/ consenteren en
 octroyeren/ gelijck wy doen by desen/ als een Octroy ofte Pri-
 vilegie gegeven ten voordele en tot gerustheyt van alle die ge-
 ne / de welckie sich op de voorsz Colonie albereyts ter neder
 hebben gheseteld of noch sullen komen te begeven / sonder dat
 daer van opt ofte opt selfs by de Machten van dese Landen /
 ten nadele van de Opgezetenen aldaer sal mogen werden ge-
 recedeert.

de Articulen , aen de
 selve als een Octroy en
 Privilegie ghegheven,
 selfs oock niet by den
 Staet tot nadeel van de
 Opgezetenen.

Dat de Ed. Mog. Heeren Staten van Zeelande de voorsz
 Colonie van Suriname met haer Beschut / Amunitie
 van Oorlogh / ende wat des meer zy / mitsgaderg alle voedere
 appendentien ende dependantien van dien / en in hier boegen/
 als de gemelte haer Edele Mog. de selve Colonie althans be-
 sitten / sullen overleveren aen de gemelte generale Geoctroy-
 eerde West-Indische Compagnie ; met dien-verstande / dat
 alle lasten ende voordeelen ofte proffijten van de voorsz Co-
 lonie / sullen komen ende begonnen hebben te lopen voer ree-
 keninge van de gesepde Compagnie / op den dagh dat het Oc-
 trop sal werden gearesteeert / ende dat alle voer gaende lasten
 en gemaecte schulden / het zy soldye van de Militie/ Sagien
 ende Tractementen / ofte andere / uyt wat hoofde die soude
 mogen voer komen/ en van wat naturre die soude mogen zijn/
 geen uytgesondert / ter verantwoordinge en lasten sullen bli-
 ven van de gemelte haer Ed. Mog. / sonder dat opt of opt de
 voorsz Compagnie ter sake van dien aengesproken en gemole-
 steert / ofte by eenigh Rechter als schuldigh sal mogen werden
 aengesien/ en veel min geoordeelt.

De lasten en voordelen
 van de voorsz Colonie
 te loopen voor reeke-
 ninghe van de Compag-
 nie met den dagh van
 t arrest van't Octroy ,
 blyvende t voorigaende
 voor reeckeninghe van
 de Edele Mog. Heeren
 Staten van Zeelande.

I I.
 Dat de voorsz Compagnie ghehouden sal zijn voer den tijdt
 van tien achter een volgende Jaren / aen alle de Coloniers en
 Opgezetenen aldaer / indistinctelijck te verleenen exemptie en
 immunitet van alle lasten/ waer mede altans beswaerdt zijn/
 uytghenomen alleen het Last-gelt van de Schepen / ende het
 Waegh-gelt / in boegen als het selve by het vierde Articul sal
 gereguleert werden tot voer hominge van frauden en disorde-
 de welcke als nu ten merckelijcken nadele van de Colonie
 selfs aldaer in swang gaen..

De Coloniers tien jaren
 exempt van alle lasten ,
 uytgenomen t Last-gelt
 van Schepen en Waeg-
 gelt.

Dat

Ad idem , voordie
gene , die haer van
nieuws op de Colonie
ter neder sullen stellen.

**Dat oock alle die genen de welcke hier na sijn op de boorz
Colonie sullen komen ter neder te stellen / boorz gelijcke thien
jaren sullen hebben gelijcke verheyt en exemptie.**

3 B.

De thien jaren ghe-
escoleert zynde, geene
nieuwe lasten te mogen
opstellen als de welcke
in dit Articul uytghe-
druckt staen, ten ware
uyt noot ende met con-
sent van den Gouver-
neur ende Politiequen
Raedt, uyt de beste
Coloniers te formeren.

De Compagnie noyt
meer te trekken als drie
gulden voor Last-geldt
van uytgaende ende in-
komende Schepen, en
voor de Binnen-lasten
vijftigh pondt Suycker
's jaers voor Hooft-gelt.

Item, twee ende een
half per cento voor
Waegh-geldt, van alle
verkochte Goederen.

Wagen op te rechten
tot voorkominghe van
frauden, en Keur-me-
sters te stellen om de
Suyckeren te keuren.

**Dat de boorz eerste thien jaren go-escoleert wesen / de
gemelte Compagnie niet en sal vermogen opt of opt rechte
Lasten of Impositien op te stellen / ofte te gessen baren die
gene de welcke in dit Articul specifiquelijck staen ter order ge-
stelt / ten ware uyt noot ende te gelijckelijck niet by en liber
consent van den Gouverneur ende den Politiequen Raet al-
darr / de welcke mede ten dien eynde dooz de Coloniers selve /
ende uyt de beste onder haer gesaymeert sal worden; ende na-
mentlijck sal de boorz Compagnie noyt meer mogen trekken
als drie gulden boorz pder last dat een Schip groot is / boorz
uyt-gaen / en gelijcke drie gulden boorz in-komen / toegens
het Last-geldt van de Schepen / ende boorz de binnen-lasten
niet anders als vijftigh pondt Supcher boorz pder Ouytseten /
soo Blanchen als Begroos / toegens Hooft-gelt jaerlijcks / en
twee en een half per cento van de waerde van alle Goederen /
de welcke van daer na dese Landen sullen werden versonden /
ofte aldaer verkocht toegens Waegh-gelt / fullende ten dien
eynde / ende specialijck mede tot boorz hominge van beele frau-
den ende disordres aldaer een of meer Wagen werden opge-
recht / ende by pder Wage gestelt een bequame keur-meester
die de Supcheren sullen moeten keuren / of die bequamen sijn
om gelebert te konnen werden / ende sullen aldaer alle Goede-
ren by betalinge ofte afleheringe r'eichens ende soo weernigh-
mael als verkocht ofte van daer na dese Landen versonden
werden / het boorz Waegh-geldt van twee ende een half per
cento subject sijn / ende moeten werden ghetwogen en ober-
geslagen.**

3.

De oude schulden
van aenghekochte sla-
ven te mogen beralen
in drie termynen, yder
van twaelt maenden.

**Dat de boorz Compagnie nu boorz dese oberdzacht Meester
en Engenaer werdende van de gesepde Colonie niet en sal ver-
mogen ten rigourens ten te procederen tot innig van de schul-
den / de welcke aldaer toegens reets aenghekochte oude gele-
berde Slaven uytstaende heeft; maer dat tot gerustheyt van
soodanighe Coloniers / de welcke tot wouyde betalinghe on-
machtigh sijn / de selve sal ghedaen werden in drie termynen /
pder**

nder van twaelf maanden / en waer van de eerste sal tweser
verschijnen twaelf maanden na dat de Compagnie in de re-
eele possessie van de gemelte Colonie sal wesen gekomen.

D I I.

Dat detoyde de gemelte Colonie niet wel kan werden boozt-
geset / dan dooz middel van swarte Slaben ofte Negros / ende
dat niemandt buyten de boozsz Compagnie in dese Landen be-
boeght is eenige Slaben te halen van de kuste van Africa / al-
waer alleen ingehandelt werden / soo sal de boozsz Compagnie
geobligeert zijn aen de gesepde Colonie jaerlijcx te leveren so-
danigen aental Slaben / als aldaer sullen wesen gerequireert.

De Compagnie ge-
obligeert de noodighe
Slaven aen de Colonie
te leveren.

D I I I.

Ende op dat tot bysondere booztsettinge van alle Wercken
en Plantagien aldaer / een pegelijck Colonier of Planter / en
soo wel de klerne of onmachtigen / als de groote ofte machti-
gen van haer nodige Negros mogen werden boozsien / sal de
gemelte Compagnie gehouden zijn de Negros / de welcke van
tijdt tot tijdt sullen werden aengebracht publijck te verkopen /
en by twee stuckt t'effens op te bejden ; wel-verstaende / dat
de selve Compagnie om versichert te zijn van de boldoeninghe
van de prijs die booz de boozsz Negros sal werden uptgelooft /
by het verkopen van de boozsz Negros sal mogen bedingen so-
danige sekerheyt als de selve sal oordelen tot haer gerusthijndt
dien-ae vgaende te kunnen strecken.

De Negros van tijdt
tot tijdt op de Colonie
gebracht werdende, pu-
blijckelijck op te veylen
en te verkopen by twee
t'effens, onder behoor-
lijke securiteyt van de
Koop-penningen voor
de Compagnie.

D I I I I.

Dat de betalinghe der alsoo publijck verkochte Negros sal
geschieden in drie termynen yder van ses maanden / gereguleert
na de tijdt dat de Supcheren bequamelijckst ghelevert kunnen
worden ; des sal als van de boozsz betalinghe precise moeten
worden gedaen / en by nalatighijndt van dien de gedreighe by
wegen van parate executie / en sonder eenige Kerlts-pleg-
gs tot een effectieve boldoeninghe gecompelleert werden ; met
dien-verstaende eben-wel / dat het den Gouverneur by sal
staen / ter requisitie van de Coloniers en Planters te verleenen
provisionele surheantie van de voornoemde executie / doch
niet anders dan om merclijckie redenen / de welcke hen daer
toe soude mogen brengen / en op speciale approbatie van de
Heeren Bewindthebberen van de boozsz Compagnie.

De betalinge vande Ne-
gros te doen in drie ter-
mynen, yder termijn
van ses maanden, en by
manquement van dien
parachijck te werden
ge-executeert, &c.

Dat

De Compagnie ghehouden de Colonie te voorzien van blancke Menschen.

Dat de tople tot den aanbouw der boorz Colonie mede ten hoogsten nootzakelijck is dat het getal der blancke Menschen aldaer / soo veel en spoedigh moghelijck geaugmenteeert werde; soo sal de Compagnie besorgen / dat derwaerts uyt dese Landen soo veel Personen mogen werden getranspozteert / als de boorz Compagnie sal konnen en bequaem wesen uyt te wercken.

F.

Alle Schepen op de Colonie varende, zyn gehouden twaelf Personen over te voeren.

Dat ten dien eynde alle Schepen uyt dese Landen derwaerts aenleggende / gehouden sullen zyn (indien de gesejde Compagnie sulchs soude mogen begeren) pder twaelf Personen over te voeren / booz een somme van dertigh guldens booz pder Persoon / wegens transport en kost-gelt te genieten / te koften aen haer Last-gelde in het uytgaen en inkomsten half en half / twee Personen booz een / indien beneden de twaelf Personen zyn.

F. A.

Den Handel op Suriname aen alle Ingezetenen van desen Staet vry en open gestelt, onder limitatie als in den text.

Dat om de boorz Colonie krachtelijck en soo veel mogelijck boozt te setten / en om alle boozdeelen / de welcke hy verhoopt succes van de selbe sullen komen af te bloepen / te doen vallen in de schoot van de Coloniers en Planters aldaer / ende van de Ingezetenen van desen Staet / den Handel en Traffique op Suriname / ende van daer indistinctelijck liber en open sal zyn aen alle Ingezetenen van desen Staet / blyvende niet te min geobligeert in conformité van den Octroie van de booznoemde Compagnie / de selbe Compagnie te erkennen / en aen haer hy forme van recognitie te betalen het Last-geldt in het vierde van dese fundamentale Articulen ge-expresteert / en daer en boven te stellen cautie / van niet te sullen komen op de Kuste van Africa / ofte alle de Plaetsen alwaer de boorz Compagnie den Handel pybatibe heeft / ende met uytfluytinge van de Ingezetenen van desen Staet / ende dat sy met de booznoemde hare Schepen en Ladinge wederomme in dese Landen sullen re-tourneren / sullen de boorz Schepen / het gesejde Last-geldt betaelt / ende cautie gesteldt hebbende / aenstonts t'haerder requisitie aen hare Paspozten en Commissien / booz de gemelte Compagnie geholpen ende ge-expedieert moeten werden / ten eynde in haer boozgenomen reyse niet mogen helet / ofte in fa-brur van andere Schepen opgehouden werden; daer en boven

)
E.
p der voorsz Colonie inde tra
ft getal der blanke Menschen
belijck geannuncieert worde
dat derwaerts uit dese Lan
erden getransporteert / als de
n bequamen wesen uit te wor

chepen uit dese Landen der
sullen zijn (indien de gesepde
begeren) pder twaelf Per se
anne van dertigh guldens wor
yt en kost-gelt te gemeten / te
aigtgaen en indienen half en
indien beneden de twaelf Ja

stijtelijck en soo veel mogelijk
elen / de welcke by verhoop
f te bloeyen / te doen vallen
Planters aldaer / ende van de
n Handel en Traffique op
ctelich liber en open sal zijn
staet / blyvende niet te ma
Octroie van de beoynoem
ue te erkennen / en aen het
het Last-geldt in het bierde
e-expresteert / en daer en be
len komen op de kasse van
de voorsz Compagnie van
t sluytinge van de Ingre
p met de beoynoemde Jan
in dese Landen sullen re
en / het gesepde Last-gel
e / aenstonts t'haerder re
missien / door de gemelte
ieert moeten worden / ten
t mogen belet / ofte in so
den worden ; daer en be
ten

ben tot particuliere gerustheyt van gemelte haer Edele Mog. de Heeren Staten van Zeelandt / werdt mede vast gestelt / dat der selver Ingezetenen in 't gaen en weder-komen / en aldaer te Lande behouden sullen ten allen tyden de byde en onbekommerde Navigatie / Commercie en inwooning / sonder dat die opt sal mogen werden gesloten / of in eeniger manieren hoger / swaarder / ofte meerder sullen mogen werden belast / gheliniteert / ofte in haer byzheyt bepaelt / als ten aensien van eenigh Ingezeten van Hollandt / ofte van eenige andere Provincie sal vermogen te geschieden ; maer dat alles op het fondament van dit Octrop aen de Ingezetenen van alle de Provincien esgael sal zyn / soo wel de lasten als de booz-rechten / sonder distinc-tie en onder gelijcke verbintenisse.

De Ingezetenen van Zeelandt, tot allen tyden te hebben ende behouden, de vrye Com-mercie en inwooning, &c. sonder boven de Ingezetenen van Hollandt ofte de andere Provin-cien te moghen werden beswaert.

§ § §.

Dat den Handel ende Vaert op ende van de boozsz Colonie alleen / sal mogen geschieden directelick upt en na dese Lan-den / ende dat oock verbolgens alle de Bychten / Waren / en Gewassen nergens heen / als directelick op dese Landen sullen mogen werden ghesonden / midtsgaders oock alle Behoeften booz de boozsz Colonie gherequisiteert / upt dese Landen / ende nergens anders van daen derwaerts werden gebracht.

Den Handel en Vaert op ende van de voorz Colonie, alleen te doen upt ende naer dese Lan-den.

§ § §.

Ende op dat de boozsz Ingezetenen derwaerts traffique-rende / gerust mogen gestelt wesen / dat sy in de boozsz liber-tept van derwaerts ende herwaerdtz te nabigeren / booz de Schepen van de Compagnie niet en sullen werden geprejudi-cieert dooz de avantagien die de selve Compagnie aen haer ey-gen Schepen soude genegen mogen zyn te geven ende toe te brengen / soo sal de ghemelte Compagnie by desen aennemen van geen meerder Schepen derwaerts te sullen senden als die gerequireert sullen werden en machtigh zyn / om de noodighe Pegros daer na toe te voeren / ende de Supcheren ende andere Waren dooz den verkoop der boozsz Pegros / ofte dooz de op-ghestelde Impositien eygen gheworden zynde aen de boozsz Compagnie / van daer af te halen / sullende de boozsz Compa-gnie geen Goederen van Particulieren in hare Schepen ver-mogen te doen laden en obervoeren / als alleen in die Sche-pen die Slaben daer hebben gebracht.

Securiteyt voor de particuliere Ingezete-nen, omme door de Schepen van de Com-pagnie in haer traffiqc niet te werden gepreju-dicieert.

B

Dat

Schepen van Particulieren te mogen gaen leggen op plaatsen haer commodieult, en buyten praesjudicie van de Compagnie ofte de Opgezetenen van de Colonie.

Dat de Koopluyden daer te Lande aenghekomen wesen met hare Schepen en Goederen / sullen mogen gaen leggen op alle soodanighe Plaetsen / als sy sullen oordeelen doo; haer commodieult ende proffijtelijckst te wesen / mits daer inne aen de Compagnie selve / ofte aen andere Opgezetenen geen belemmering komen te geben / en dat daer doo; de gemelte Compagnie in haer Impositien en Gerechtigheden niet en werde verhoert / waer op den Gouverneur en Raden seer exactelijck sullen hebben te reflecteren.

¶ D.

Gelijke vrijhey: van op de Colonie te komen, omme van daer (als begerende) wederom onbelemmert te mogen vertrecken, &c.

Dat gelijk het yder een by staet met sijn Persoon / Familie / en Goederen in de boorz Colonie te komen / het oock alsoo sal wesen gepermittert aen een iegelijck / de welcke alrede sich daer ter neder ghestelt heeft / ofte sal komen te stellen / ten allen tyden van daer te vertrecken met hare Slaven / Beesten / en verdere roerende Goederen / en dat naer soodanige andere Plaetsen ofte Eylanden als het haer sal belieben / konnende tot het boorz transport / huyren / of koopen alsulcke Schepen of Vaertuygen / als sy tot haer boorz desseyn hen sullen oordeelen dienstigh te wesen.

¶ D I.

Ordre ende securiteyt tegens d'infractione vande beloofde exemption en privilegien.

Ende op dat de Coloniers ende Planters in Suriname / midtsgaders de Ingezetenen deser Landen met de selve commercierende / volliomen gherust mogen zijn / dat de boorz exemption en privilegien effective sullen werden achtervolghe en naergheloomen ; soo sal den Gouverneur ende den Politiquen Raedt in boegen de selve hier naer sullen werden aengesteld / gehouden zijn op haren Eedt te besorghen / dat daer jegens geen infractien komen gemaect te werden.

¶ D I I.

Den Gouverneur by de Compagnie aen te stellen, &c.

Sullende den Gouverneur die 't hooghste gesagh sal comptereren by de boorz Compagnie absolute aengesteld werden / midt de selve / ende oock syne Instructie by hoogh-ghebelte haer Ho. Mog. werde gheapprobeert / en dat hem by de selve haer Ho. Mog. / ende syne Hooghepdt den Heere Prince van Orange / de nodige Commissie gegeven sal moeten werden.

¶ D I I I.

Ordre op het aenstellen van den Politiequen Raedt.

Dat den boorz Politiquen Raedt sal bestaen ende gecomponeert wesen nu boor de eerste mael uyt thien Persoonen / en by

by berbolgh van tyden naer het accrois van de Colonie / de inclinatie van de Ingezetenen / ofte om andere redenen op het welgheballen en goet-binden van de boornoemde Compagnie moghen werden verhooght tot veertigh Personen inclusus.

¶ ¶.

Sullende de boornoemde Raedts-personen uyt de aensienlijckste / verstandighste / en moderactste onder de Coloniers / haer leven langh gheduyrende / tot de boorsz Raedts-plaets beroepen werden / te weten dooz pluraliteyt van stemmen van alle de Coloniers een dubbelt getal genomineert wesende / sal den Gouverneur daer uyt electie doen / waer inne by afsterbingh ofte vertreck tot suppletie ghecontinueert sal werden / ter tyde en wylen het getal der Coloniers soo groot sal wesen / dat het selve niet wel als met een disordre soude kunnen werden geyactiseert / als wanneer de Compagnie op approbatie van haer Ho. Mog. sal mogen ordonneren / dat de nominatie tot de boorsz suppletie jaerlijchs op een vast-gestelden dagh geschiede dooz de overgebleven Raedts-personen alleen ; sullende echter de boorsz veranderingh niet mogen werden ghemaect / als naer dat het getal der Raedts-personen / ten minsten tot veertigh Personen sal wesen geaugmenteert.

Ordre op her nomineren en eligeren van de Raedts-personen.

¶ ¶.

Dat al-hoe-wel den gemelten Gouverneur in alle saecken soo Politijcq als Militair het opperste gesagh sal hebben / soo sal hy eventwel daer omtrent in saken van eenigh aenbelangh gehouden zijn den ghemelten Raedt te convoceren / de saecke aldaer boorzagen / ende in deliberatie leggen / en het beslupt formeren / soo en in dier-boegen als by pluraliteyt van stemmen oirbaer en dienstigh geoordeelt sal wesen / sullende sodanigh beslupt / soo als het soude mogen leggen / dooz den boornoemden Gouverneur moeten opgevolgt ende getrouwelijck ter executie gelept werden.

Den Gouverneur in saecken van belang soo Politijcq als Militair, gehouden den Raedt te convoceren, ende met pluraliteyt van stemmen deswegens besluyt te maeken.

¶ ¶.

Behoudelijck nochtans / dat den gemelten Gouverneur / midsgaders den Raedt gesamentlijck / en yder in het bysonder in alle saken / in dese fundamentale Articulen niet specialijck gelimiteert en bepaelt / gehouden sullen zijn te obtempereren / ende op te volghen het bevel ende de ordres de welcke haer van tijdt tot tijdt dooz de gemelte Compagnie gegeven / ende ge-

In saken, in dese fundamentale Articulen niet gelimiteert, blijft den Gouverneur ende Raedt ghehouden op te volgen de ordres van de Compagnie.

prescribeert sullen worden / ende dat op den Eedt by hun respectabelijk ten ingangh van hunne Bedieningen gedaen / en sulcks dat de boozsz hare besluyten alleen plaets sullen hebben in alle saecken / de welcke in dese Articulen als Privilegien bebat zijn / en verderg in alle andere saecken / waer omtrent den ghemelten Gouverneur geen speciale last ende ordze ofte instructie sal hebben bekomen.

§ § I I.

Den Gouverneur en Raden de Criminele Justitie te administreren.

Dat oock den booznoemden Gouverneur ende Raden sullen moeten baceren tot het administreren van alle Criminele Justitie.

§ § I I I.

De Civile Justitie te administreren door den Gouverneur, nevens ses personen daer toe te verkiefen, ende voorts als in den text.

Dat in reguarde van de Civile Justitie / afgesondert van het boozsz Crimineel / de selve geadministreert ende waergenomen sal werden dooz den gemelten Gouverneur / benebeng ses aensienelijke en berstandige Personen, om de twee Jaren daer toe op naerbolgende wijze / het 3p uyt het midden van den boozsz Raedt / het 3p uyt de Coloniers ofte Planters te verkiefen ; sullende in dese / gelijk oock in de deliberatie van den boozsz Politiquen Raedt / met de meeste stemmen gheconcludeert werden / ende den gemelten Gouverneur niet meer als een stem hebben ; doch in cas van esgualiteyt van stemmen aen wederziden / sal met het advies van den Gouverneur geconcludeert werden.

§ § I I I I.

Ordre op de bestellinghe ende verkiefsinge van de Raden van Justitie.

Dat de booznoemde ses Personen twee Jaren als Rechters ende Raden van Justitie gedient hebbende / de eene helfst van de selve sal moeten afgaen om plaets te maken aen anderen / de welcke haer in het booznoemde employ volgen sullen / om booz twee volgende Jaren benebeng den gemelten Gouverneur / ende de drie aengheblebene Raden van Justitie de boozsz Recht-banch te besozgen / sullende de booznoemde Raden van Justitie aengesteld werden als volghet ; namentlijk dooz den Gouverneur ende den Politiquen Raedt / by pluraliteyt van stemmen / booz de eerstemael twaelf Personen / en verbolghens van twee jaren tot twee jaren / op den eersten dagh van Januarij ses Personen genominareert wesende / sal den Gouverneur daer uyt booz de boozsz eerstemael ses Personen verkiefen / en verbolghens booz de boozsz twee tot twee jaren drie Personen / en uyt de oude Raden van Justitie mede drie

die Persoonen / om benebeng hem als vooren booz twee Ja-
ren Recht en Justitie te administreren.

¶ ¶ D.

Dat de booznoemde Raden van Politie van meerder rangh
en respect sullen wesen als de booznoemde Raden van Justitie/
doch dat in de boozsz respectibe Collegien die gene onder de
selve de pzeance ende booz-rang sullen hebben booz de eerste-
mael die oudst van jaren sullen zijn/ende verholgens die eerst
tot de boozsz Digniteyten en Bedieningen sullen wesen be-
roepen / met die distinctie ebentwel / dat in het boozsz Collegie
van Justitie / de Raden van Politie de welcke daer toe souden
mogen werden beroepen / altydt uyt respect de pzeance ende
booz-rangh sullen hebben.

De Raden van poli-
tie, rangh voor de Ra-
den van Justitie, ende
orde op den rangh van
de Raden in de respecti-
ve Collegien.

¶ ¶ D J.

Dat de booznoemde Raden van Politie en Justitie respec-
tibe/ de boozsz hare Bedieningen sullen moeten waer-nemen /
sonder daer booz eenige Weddens of vergeldingen te genieten/
maer alleen uyt liefde ten besten van 't gemeen.

De Raden van de poli-
tie ende Justitie, sonder
Weddens ende uyt lief-
de te dienen.

¶ ¶ D J J.

Dat het onderhout van de Forzeresse aen de Ribiere van
Suriname/ midtsgaders het maken en onderhouden van alle
bozere Fortificatien, by aldien sulchs bebonden soude mogen
worden te wesen gerequireert / sal zijn ten laste van de boozsz
Compagnie/ gelijk oock het Geschut/ de Amunitie van Boz-
logh de Soldpen en het onderhoudt van 't Guarnisoen / ende
alles wat relatie heeft tot bescherminge ende defensie van de
boozsz Colonie.

De Fortresse, Fortifi-
catien, Geschut, Am-
unitie van Oorlogh,
ende Soldye van het
Guarnisoen tot laste van
de Compagnie.

¶ ¶ D J J J.

Dat de booznoemde Bewindhebberen sullen moeten besoz-
gen dat de Coloniers ten allen tyden zijn boozsien van een of
meer Bedienaers des Goddelijcken Woordts / na dat de gele-
genthepdt van de Colonie het soude moghen komen te bereps-
schen / ten eynde de Coloniers ende de verdere Opgezetenen
aldaer in de bzeese des Heeren / ende de Aeere ter zaligheyt ge-
lepdt ende onderwesen mogen werden / mitsgaders tot het ge-
bruyck der Heylighe Sacramenten bequame occasie hebben /
sullende de booznoemde Predicanten niet by de boozsz Com-
pagnie / maer by de Coloniers en Opgezetenen selve onder-
houden werden / uyt een middel ofte fondsz dat den gemelten
Gou-

Bewindthebberen de
Colonie te besorghen
van Predicanten, tot
koste van de Coloniers,
als in den text,

**Gouverneur ende Raden daer toe op approbatie van Bewint-
hebberen sullen mogen ophouwen ende heffen.**

§ § §.

Den Gouverneur en Raden sullen mogen opstellen eenighe kleyne lasten tot verval van noodige kosten voor de respectie Collegien, en onderhoudt van Kerck en School-dienst, &c.

Dat oock den boornoemden Gouverneur ende Raedt / op approbatie van Bewinthebberen sullen mogen stellen eenighe kleyne en modicque lasten / tot verbaal van de noodige kosten van de boor^z respectie Collegien van Raden ende Rechterg / mitgaders tot onderhoudt van kercken-dienst / Schoolmeesters en diergelijke / boor soo veel het selve soude mogen wesen den gcoordeelt nootsakelijck of dienstigh te wesen.

§ § §.

Den Gouverneur en Raden geen Impositien of lasten te mogen opstellen, sonder approbatie van haer Ho. Mo. ende de Heeren Bewinthebberen.

Dat den boornoemden Gouverneur en Raden niet en sullen wesen beboeght eenighe Impositien ofte Lasten te mogen stellen ofte heffen anders als op speciale approbatie van haer Ho. Mog. / en van de Heeren Bewinthebberen / ten eynde de gemelte Coloniers oock mogen wesen gerust ten respecte van de buyten-sporigheden / waer in de boor^z Raden selve soude mogen komen te vallen.

§ § § §.

Oidre op het doen van den Eedt van getrouwicheyt, by den Gouverneur, Raden en Rechters, mitgaders de Soldaten, Matrosen, ende verdere Bedienden.

Dat den boornoemden Gouverneur sal wesen ghehouden Eedt van getrouwicheyt aen haer Hoogh Mog. / mitgaders aen de Bewinthebberen van de boor^z Compagnie te doen / en de boornoemde Raden ende Rechters gelijcken Eedt / na seker Formulier daer van te beramen, in handen van den boornoemden Gouverneur; ende dat de Soldaten / Matrosen / ende verdere Bedienden / de welcke by de boor^z Compagnie sullen werden gesoldoort en betaelt / alle aenghenomen en beedicht sullen werden op en volgens de generale Articul-brief van de Compagnie; sullende alle de Opgezetenen ende Coloniers mede Eedt van getrouwicheydt aen den Staet ende Compagnie moeten doen op een particulier Formulier / daer van insgelijcks te beramen / na het exempel van de Eeden der Surgeren en Ingezetenen deser Landen.

Laet

Laetstelijck / dat indien by experientie van eenighe Taren soude mogen werden onderbonden / dat de boorzsz Colonie te lastigh soude vallen booz de gheseyde West-Indische Compagnie / soodanigh dat de Bewindhebberen ende de Hoofst-participanten souden mogen oordeelen / dat het verder aenhouden van de booznoemde Colonie booz de selve Compagnie soude wesen seer nadeligh en ruincus / in sulcken geballe het de gemelte Bewindhebberen sal wesen gepermitteert / van de boorzsz Colonie by abandonnement af-standt te mogen doen / met alfulcken effect / dat den Staet omtrent de besorginghe van de boorzsz Colonie / als dan gehouden sal zijn oordjes te sullen bu, ten de gesejde Compagnie.

De Colonie aen de Compagnie te lastigh ende ruincus vallende, de selve weder te mogen stellen ter besorginge van den Staet.

Weshalven Wy ontbieden ende versoeken / oock lasten en bevelen allen en eenen pgelijcken die dit eenighints aengaen magh / dat sy van dit ons Consent en Octrop / en van allen den inhouden van dien / oock de bygheden ende exemptien / in hoegen en manieren boven verhaelt / soo wel de gemelte West-Indische Compagnie deser Landen / als die gene die sich als hoven albereydtz op de boorzsz Colonie hebben ter neder ghesstelt / ofte sich noch souden willen ter neder stellen, doen, laten / en gedogen rustelijck / bydelijck / en volkommentlijck genieten ende gebruycken / sonder aen de selve / of hier tegens te doen ofte te laten geschieden eenigh hinder / letsel / ofte moeyenisse ter contrarie / want Onse ernstige meyninge sulckis is. Gegeben in den Hage onder het Groot Zegel van den Staet / de Paraphure van den Heer presiderende in Onse Vergaderinge / ende de Signature van Onsen Guffier / op den drie en twintighsten September 1682. Was geparapheert / A. Gerlacius, vt. Onder stont / Ter Odonnantie van de hoogh-gemelte Heeren Staten Generael. Was geteekent / H. Fagel. Hebbende onder upt hangen het Zegel van haer Hoogh Mog. in rooden Wassche / aen een rooden Zyden Bandt.

CONDITIEN, onder de welcke de *West-Indische Com- pagnie*, de *Stad van Amsterdam*, ende den Heer *van Sommelsdyck* in den eygendom, &c. van de *Colonie van Suriname* heeft ge- admitteert en aangenomen.

erstelyck, dat de Stadt van *Amsterdam* ende den Heer van *Sommelsdyck* in de *Colonie van Suriname* yder voor een derde part sullen werden ingelaten.

Ten *Tweeden*, dat de Stadt van *Amsterdam* ende den Heer van *Sommelsdyck*, yder voor haar derde, de Compagnie met het tekenen van dit Accoort sullen ontheffen van de uytgeloofde ende reets betaalde Koop-penningen, van die tydt af te rekenen, als de selve aan de Provincie van *Zeelandt* zyn betaalt geworden, zynde voor yders rekening een derde van twee hondert en tsestigh duysent guldens,

Ten *Derden*, dat de Stadt van *Amsterdam*, nogh de *West-Indische Compagnie*, nogh den Heer van *Sommelsdyck* niet en sullen vermogen, ymandt, wie hy oock soude mogen wesen, voor een gedeelte of portie in de voornoemde *Colonie* in te laten, veel min het geheel aan een ander over te geven, nemaar sullen gehouden zyn yder hare portie voor eygen rekening te blijven behouden; Ende by aldien ymandt der gemelte *Socii* evenwel niet langer in die Societeit genegen soude mogen zyn te blijven, dat als dan daar over met de twee andere *Socii* sal gehouden zyn te concerteren ende handelen; Ende by aldien den anderen daarinne niet en souden kunnen verstaan, dat in alfulken gevalle het sal staan ter arbitrage ende decisie van den Staat.

Ten *Vierden*, soo sal de Stadt van *Amsterdam*, de *West-Indische Compagnie*, ende den Heer van *Sommelsdyck*, yder voor haar derde, moeten contribueren in alle onkosten en lasten, gene uytgesondert, die van tydt tot tydt door de nieuwe Societeit sullen moeten gesupporteert werden, Gelyck de Stadt van *Amsterdam*, de *West-Indische Compagnie*, ende den

A

Heer

Heer *van Sommelsdyck* yder fullen profiteren, *pro rato* van haar derde, in de voordelen by den Oôtroye uytgedrukt.

Ten *Vyfden*, soo sal den Heer *van Sommelsdyck* aanstonts naar het tekenen van dit Contract, aan de Stadt van *Amsterdam* ende de *West-Indische Compagnie* gehouden zyn te stellen cautie, ten genoeg van de selve, dat syn Ed. syn een derde in de voorz. lasten ende onkosten promptlyck sal fourneren ende opbrengen; mitsgaders oock voor des selfs getrouwe administratie.

Ten *Sesden*, dat den Heer *van Sommelsdyck* sal aannemen, selfs in Persoon voor Gouverneur naar de Colonie van *Suriname* te gaan; Ende, gelyck syn Ed. heeft gepræsenteert, buyten eenige belastinge van de gemelde Societeit, ende uyt liefde, sonder daar voor eenige vergeldinge te ontfangen; des dat ten laste van de Societeit aan syn Ed. Jaarlycks sal werden toegesonden sodanige quantiteit Rynse en Franse Wynen, mitsgaders Speceryen, als de Societeit *honestement* oordelen sal te behoren; Onder die expresse conditie nogtans, dat syne Ed., gedurende desselfs gantche administratie of Gouvernement redenen van misnoegen hebbende gegeven, revocabel sal zyn, gelyck oock, in cas van satisfactie van syn Ed. Gouvernement, by des selfs aflyvigheyt op Ed. Dessendenten (bequaam geoordeelt werdende) favorable reflexie voor anderen sal werden genomen, in diervoegen, dat op die gene van de Dessendenten, dewelcke den Heer *van Sommelsdyck*, of by syn Ed. leven sal nomineren, of by Testamente designeren, voor de andere sal werden gereflecteert; Edogh niet capabel geoordeelt zynde, reflexie werden gemaackt op d'andere syn Ed. Dessendenten, dewelcke capabel soude mogen wesen; gelyck oock in cas van minderjarige Dessendenten, op de selve (meerderjarigh geworden, ende capabel bevonden werdende) insgelycks met præferentie voor anderen sal werden gereflecteert.

Ten *Sevenden*, sal dese nieuwe Societeit bestaande in de Stadt van *Amsterdam*, de *West-Indische Compagnie*, ende den Heer *van Sommelsdyck* nimmermeer vermogen, eenige Schepen onder de Limiten van de Compagnie om Slaven te senden, oock niet naar particuliere plaatsen, daar Slaven te bekomen zyn, omme die op *Suriname* te laten brengen, ende aldaar aan ymandt te verkopen, of vereeren, of wel voor sich selven te houden, onder wat prætext het oock soude mogen wesen, maar sal ter contarie den Gouverneur niet gedogen, dat ymandt, wat Natie hy zy, ende onder wat prætext het selve soude mogen wesen, aan de voornoemde Colonie eenige Slaaf of Slaven brengen, veel min die daar verkopen, op poene niet alleen van confiscatie van de voornoemde Slaaf of Slaven, ten profyte van de Compagnie, maar selfs

selfs een boete ten laste van den Gouverneur in der tydt, ter somme van vyftigh Stucken van Agten voor yder Slaaf, die bevonden sal werden met syn Ed. kennisse en conniventie ofte oogluuckinge, buyten de Compagnie, na syn Ed. arrivement aldaar, aangebragt en verkogt te zyn, gelyck oock geen Colonier van ymandt, wie hy oock soude mogen wesen, eenige Slaaf sal mogen kopen, die volgens dit Contract, of anders, door de *West-Indische Compagnie* niet aldaar sal wesen aangebragt, op gelycke boete van vyftigh Stucken van Agten voor yder Slaaf: Dogh sullen die Slaven, dewelcke voor dato van syn Ed. aankomste op *Suriname*, buyten de Compagnie, aangebragt souden mogen wesen, onder het bovenstaande verbod niet verstaen werden begrepen te zyn; Ende in cas het mogte gebeuren dat ymandt van buyten inkomende, als Colonier sigh op *Suriname* souden willen ter neder setten met syne Slaven, dewelcke hy derwaarts quam met sigh te brengen, soo sal die Colonier gehouden zyn sigh te verbinden, dat hy in den tydt van een Jaar gene van die Slaven en sal verkopen, ofte aan eenigh Particulier over doen, op sekere poene daar tegens te statuëren.

Ten *Aghsten*, ende op dat de *West-Indische Compagnie*, ten aansien van 't vorenstaande Articul, moge wesen geruyst gestelt, soo sal den Fiscaal, ende die gene die van wegens de gedagte Compagnie tot haren kosten daar toe sal werden aangestelt, de agterhalinge ende calangie daar van moeten doen, op dewelcke den Gouverneur en Raden van Politie gehouden sullen zyn op haren Eedt regt te doen; Ende indien de Compagnie, des te rade werdende, van sodanige Sententien, als ter saacke voorsz. door den Gouverneur en Raden souden mogen gewesen werden, ten nadele van de selve, niet tegenstaande by haar als by het hoogste Ressort werdt gevonnist, egter sal vermogen te provoceren aan den Hogen Rade in Hollandt: ende sal tot een præmie, soo voor den Aanbrenger, als den genen die de calange sal doen, werden toegelegt van yder vyftigh Stucken van Agten, die uyt de gemelte confiscatien effective sullen komen te procederen, yder vyftien Stucken van Agten.

Ten *Negenden*, dat, alsoo de Compagnie, ingevolge het 6 Articul van den Oÿtroye, gehouden is de Colonie van *Suriname* te voorsien van sodanigen aantal Slaven Jaarlycks, als aldaar sullen wesen gerequireert, ende dat die last, door de inlatinge van de Stadt van *Amsterdam* ende den Heer van *Sommelsdyck*, komt over te gaan op de nieuwe *Societeyt*, soo sal de selve nieuwe *Societeyt*, by provisie voor den tydt van drie agter een volgende Jaren, ende na de selve drie Jaren soo lange, tot dat de meergemelte nieuwe *Societeyt* weder sal wesen gededomageert ende ontheft van de schade en verliesen, dewelcke in de opgemelte drie Jaren sullen komen te vallen, formeren een Kassa,

in dewelcke by de respectie Leden van de gemelte Societeit, yder voor een derde part, sal werden ingebragt sekere somme van penningen, uyt dewelcke door Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie* in de respectie Kameran op geregleerde Tour-beurten sal werden gedaan, soo den inkoop van het Cargaoen, als de Equipagies van de Schepen, dewelcke tot het inhandelen van de op *Suriname* gerequireerde Slaven sullen van noden wesen, in diervoegen, dat de Societeit geresolveert hebbende wat Equipagies gedaan sullen moeten werden, als dan by de Compagnie de Tour-beurten onder de respectie Kameran sullen werden geregleert, welcke als dan equiperende Kamer een bequaam Schip sal dispicieeren ende huren, mitsgaders formeren een Lyste van de Cargaoenen, ende van de Vivres en Equipagie-behoeften, met pertinente aantekeninge van de sommen, dewelcke daar toe van noden sullen wesen: waar na de Societeit de selve ontfangen hebbende, sal besorgen, dat de gerequireerde Penningen uyt de opgamelte cassa in handen van de equiperende Kamer werden gebragt, dewelcke wederom twee Maanden na 't vertreck van yder Schip de Rekeningen van de gedanen inkoop en Equipagie aan de Societeit sal oversenden, ende ter handen stellen; Ende sal de opgamelte Societeit de faculteit hebben (des te rade werdende) op yder van de voorgedagte Schepen een Super-cargo ten kosten van de selve Societeit te mogen stellen; Ende op dat gene Slaven op *Suriname* mogen werden gebragt, dewelcke aldaar niet wel souden kunnen werden gedebiteert, soo sal deswegen tusschen de Compagnie ende de Societeit by concert overeen gekomen werden, dewelcke vervolgens op *Suriname* aangebragt wesende, door die gene die van wegens de Societeit aldaar d'ordres sal hebben, onder het goet vinden van den Gouverneur, sullen werden verkogt aan de Inwoonders en Ingeletenen van *Suriname* voornoemt: van welke aldaar aangebragte Slaven de *West-Indische Compagnie* van de Societeit sal genieten ende profiteren voor yder Slaaf vyftien Guldens: Ende sullen de Retouren, soo van de Slaven, als van 't gunt uyt de Recognitien, aldaar te Lande vallende, sal wesen geprovenieert, met de gemelte Slaaf-Schepen van daar werden getransporteert naar dese Landen, ende aan die nieuwe Societeit geconsigneert komen, ter plaatse van waar de gemelte Schepen uytgevaren zyn, omme door Bewinthebberen in de respectie Kameran, alwaar de meergedagte Schepen komen in te vallen, voor reeckeninge van de meer opgamelte nieuwe Societeit verkogt, te gelde gemaackt, ende verantwoord te werden. Zullende van gelycken de verdere Retouren, ende dewelcke met de Slaaf-Schepen niet kunnen werden overgevoert, met de eerste en gereetste Schepen herwaarts aangebragt moeten werden, in diervoegen, dat in cas van 't aanleggen van Schepen aan *Suriname*, uyt verscheide Provincien en Steden, alwaar Kameran zyn, den Gouverneur soo veel voorsieninge sal doen, dat de Suyckeren ende andere Waren van de

de Societeit werden afgescheept naar de selve Provincien en Steden, met sodanigen esgualiteit als eenigzints doenlyck sal zyn; Verdagt wesende dat de Kamer *Amsterdam* in de administratie van de Compagnie komt voor vier negende parten, de Kamer *Zeelandt* voor twee negende parten, de Kamer op de *Maze* voor een negende part, de Kamer in 't *Noorder-quartier* voor een negende part, ende de Kamer van Stadt *Groningen* ende *Ommelanden* voor een negende part, ende sulcks sonder præferentie van de Schepen van de een of d'andere Provincie of Stadt, alles met adres ende ter directie als voren, ende sonder daar voor eenige provisie te genieten.

Ten *Thienden*, dat de Schepen, varende van en naar *Suriname*, haar Last-gelden sullen moeten betalen ter plaatse daar die uytvaren, ende invallen, wel verstaande in die Plaatsen die onder Kameren resorteren, ende dat de Societeit daar toe de nodige ordres sal stellen, waar toe de Bewinthebberen alvoren haar dienst præfenteren sonder provisie daar voren te genieten, van welck last-geldt de gemelte Schepen van de Compagnie, aen *Suriname* voornoemt Slaven gebragt hebbende, altoos vry ende exempt sullen zyn.

Ten *Elfden*, dat de directie van de voorsz. Colonie hier in *Patria* gehouden sal werden door Commissarissen van de drie respectie Leden, namentlyck van de Stadt van *Amsterdam*, van de *West-Indische Compagnie*, ende van den Heer *van Sommelsdyck*, ten getale als yder sal kunnen goet vinden, dewelcke gesamentlyck drie Stemmen uytbrengen, te weten voor yder Lich een Stem, ende met pleyn pouvoir de Colonie dirigeren, met de præsent besigheren en concluderen, ende hare Vergaderinge houden binnen de Stadt van *Amsterdam*.

Ten *Twaalfden*, dat de voornoemde Gedeputeerden of Commissarissen niet en sullen vermogen tot laste van de Societeit yets te trecken, 't zy over Tractementen of Declaratien: werdende aan yder van de Leden van de Societeit gelaten, omtrent hare Gedeputeerden of Commissarissen daar omtrent te disponeren, als bevinden sullen te behoren.

Ten *Derthienden*, soo sal den Gouverneur, nogh gene Bedienden op *Suriname*, de Ingeletenen van de Provincie van *Zeelandt* vermogen in hare Negotie en Vaart, &c. te incommoderen, of met swaarder lasten te belasten, ofte ergens nader te limiteren, ende hare vryheyt bepalen, meerder of strickter als eenigh Ingeleten van *Hollandt*, conform het 11 Articul van 't Oÿtroy, maar sal het Oÿtroy in alle poincten naar gekomen werden, soo als het legt, waarinne geen overstemmingh plaats hebben sal.

Ten *Veertienden*, dat de Boecken van de selve *Societeit* alle Jaren fullen werden gesloten en effen gestelt, ende dat het selve sal moeten geschieden ten langsten binnen de eerste ses Maanden daar na, omme alle verwyderinge ende verloop daarinne voor te komen.

Zullende dit Contract syn effect forteren, ten ware het selve by den Staat wierde verhindert en belet.

Op welcke boven-staande Conditien en Articulen de Heeren *Mr. Jacob Boreel*, Hooft-Officier en Raadt, *Mr. François de Vicq*, Regerendt Schepen *Mr. Isaack van Heuvel*, Regerendt Schepen en Raad, en *Gillis Sautyn*, oudt Schepen en Raadt, als Gedeputeerden van de Stadt van *Amsterdam*; mitsgaders de Heeren *Paulus Godin*, *Isaack Jan Nys*, Commissaris deser Stede, *Mr. Cornelis van der Merckt*, *Joan de Mey*, Schepen en Vroetschap der Stad *Rotterdam*, ende *Mr. Cornelis Keyser*, Præsident Schepen der Stad *Hoorn*, als Gedeputeerden van de generale Geoctroyeerde *West-Indische Compagnie*, ende den Heer *Cornelis van Aartsz.* Heere van *Sommelsdyck*, &c. Syn geaccordeert ende over een gekomen, op huyden den 21 May, 1683. Ende in kennisse der waarheydt hier van gemaackt drie al eens luydende Instrumenten, ende by de voornoemde Heeren ondertekent binnen *Amsterdam*.

N°. 3.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door de Heeren *Directeuren*
van de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*,
aan den Heer *van Sommeldyck*, Gouverneur
over de Colonie van *Suriname*
voorz., in dato den 17. July, 1687.

H O O G E D E L E, &c.

WY kunnen beneffens U Hoog Ed. wel begrypen, dat het leggen van een bequame Stene-Sluys, en het maacken van een schoon Water-werck daar ter plaats by die occasie wel nodigh en dienstigh soude zyn, maar moeten tot ons leetwesen bekennen, dat de finantie van de *Societeyt* althans in genen deele toelaat sodanigen swaren werck te maacken, ofte d'onkosten, daar uyt resulterende, te kunnen supporteren, veroorsaackt door de weynige Retouren, die ons voor als nogh toe gekomen zyn, ja selfs sodanigh, dat niet bequaam zyn daar uyt te voldoen de Scheeps-vraghten, en Gagic van het Scheeps-volck van de retournerende Slaaf-schepen, late staan de besorginge van de nodige Behoeften en necessiteyten, voor de Colonie ende de Bedienden aldaar gerequireert, waar toe wy, om in d'uyterste ongelegenheyt niet te vervallen, genootsaackt zyn geweest ons recours te soecken aan de Subsidie-penningen, soo verre de selve hebben kunnen strecken, dewelcke andersints souden hebben moeten dienen tot afkortinge van de bewuste capitale somme, door de Stadt van *Amsterdam* voor den inkoop van de Colonie gefourneert, met de daar op verlopene interessen, dewelcke nu daar door meer en meer komen te accresseren, tot merckelyck nadeel van de *Societeyt*, &c.

H O O G E D E L E, &c.

Amsterdam den 17 July, 1687.

EXTRACT uyteen *Missive*,
 geschreven door de Heeren *Directeuren*
 van de Geoctroyeerde *Societeit van Suri-*
name, aan den Heer van *Sommelsdyck*, Gou-
 verneur over de Colonie van Suriname
 voorsz. in dato den 17. July, 1687.

H O O G E D E L E, &c.

Het heeft oock de Heeren Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie* tot de te doenen aanvoer van de gerequiteerde Slaven seer gedeterreert, te sien de weynige Retouren, die de *Societeit* van tydt tot tydt bekomen heeft, op rekeninge van soo considerabelen aantal geleverde Slaven, daar U Hoog Ed. noch voor een derde in de selve zyt geïnteresseert, ende over sulcks niet kunnen geloven daar te Lande sodanigen abundanten gewasch van Suyckeren te zyn, als men wel heeft voor gegeven; Echter, op dat de Colonie van de nodige Slaven niet soude blyven ontbloot, hebben de selve by provisie geresolveert en vast gestelt, ten spoedigsten twee Equipagies op den Slaven-handel derwaarts te doen, als namentlyck d'eene door de Kamer van *Stadt en Landen* naar *Elmina* en *Lay*, ende d'andere door de Kamer *Amsterdam* naar *Angola*, yeder op 500 koppen, in voldoeninge van de eerste is reets in *Texel* zeyl-vaardig leggende het Schip de *Salamander*, Schipper *Claas Gerrit/z. Doele*, 't welck met het tegenwoordigh gereet leggent Schip de *Juffrouw Guardina* in compagnie vertrecken sal, &c.

H O O G E D E L E, &c.

Amsterdam den 17 July, 1687.

- E X -

Surinamburgh desen 28. April, 1683.

De onderstaande fyn Schuldigh aan d'Ed.

Geoctroyeerde West-Indische Compagnie, ter Kamers
Amsterdam, over koop en leverantie van Slaven
uyt het Schip d'Orange Boom, Capiteyn Cornelis
Jansz. Pyl.

D E Heer Commandeur Laurens Verboom, voor Negentien 100 Mans als Vrouwen, a 3000 Pondt het Piece —	19	57000
Joan van Reunen, voor Ses — — — — — Ps.	6	18000
Cornelis Snelleman, voor Ses — — — — —	6	18000
Gerrit Wobma, voor Ses — — — — —	6	18000
Nicolaes B. Widdelant, voor Ses — — — — —	6	18000
Gillis Munnix, voor Negen — — — — —	9	27000
Cornelis Bolle, voor Ses — — — — —	6	18000
Nicolaes Snelleman, voor Twee — — — — —	2	6000
Adriaen de Lys, voor Drie — — — — —	3	9000
Willem de Bruyn, voor Ses — — — — —	6	18000
Abram Castele, voor Ses — — — — —	6	18000
Dr. Johannes Basseliers, voor Ses — — — — —	6	18000
Joan Scherpenhuyzen, voor Ses — — — — —	6	18000
Lucas Codrie, voor Twee — — — — —	2	6000
Jacob Janssen Langereys, voor Drie — — — — —	3	9000
Geraert van de Poel, voor Een — — — — —	1	3000
Nathaniël Clifton, voor Een — — — — —	1	3000
Nicolaes Combe, voor Een — — — — —	1	3000
Jannetjen Kuypers, voor Een — — — — —	1	3000
Abram Centse Vos, voor Twee — — — — —	2	6000
Jacob Ernst, voor Twee — — — — —	2	6000
Jacob Douw, voor Een — — — — —	1	3000
Samuel C. Nassy, voor Vyftien — — — — —	15	45000
Joseph C. Nassy, voor Drie — — — — —	3	9000
Jacob C. Nassy, voor Drie — — — — —	3	9000
Sara Alonsa, voor Twee — — — — —	2	6000
Aron de Sylva, voor Twee — — — — —	2	6000
Dr. Ariis, voor Twee — — — — —	2	6000
Jacob de Silva, voor Een — — — — —	1	3000
David Drago, voor Een — — — — —	1	3000
Isaac de Britto, voor Een — — — — —	1	3000
Jacob de Mesa, voor Twee — — — — —	2	6000
Jacob Monfant, voor Een — — — — —	1	3000
Francisco Henrico, voor Een — — — — —	1	3000
Auken Arents, voor Een — — — — —	1	3000

Ps. | 136 | 408000

Komt per Transport van de andere Zyde ——— Ps. 136 408000

<i>Andries den Haen</i> , voor Drie ——— ——— ———	Ps.	3	9000
<i>Adriaen Hogenkamp</i> , voor Een ——— ——— ———	I	1	3000
<i>Everbart van Hemert</i> , voor een Jongen ——— ——— ———	I	1	2600
<i>Samuel Bridges</i> , voor Vier ——— ——— ———	4	4	12000
<i>Hendrick van Schendel</i> , voor een Jongen ——— ——— ———	I	1	2600
<i>Jan van Rynsoever</i> , voor Een ——— ——— ———	I	1	3000
<i>Willem de Bruyn</i> , voor Twee Macrons ——— ——— ———	2	2	5000
<i>Isaac van Driel</i> , voor Drie Macrons ——— ——— ———	3	3	7100
<i>Dirck Willemsse Cox</i> , voor Een Macron ——— ——— ———	I	1	1000
<i>Jan W. Wynenbergh</i> , voor Een Macron ——— ——— ———	I	1	2500
<i>d'Heer Commandeur Verboom</i> , een Vereert ——— ——— ———	I	1	—

Ps. | 155 | 455800

Onderstont,

Segge 155 Ps. bedragen Vier maal hondert vyf en vyftigh duyfent en aght hondert ponden Suycker.

Was geteeckent,

J. BRUYSER.

CORNELIS JANSZ. PYL.

E X-

N°. 6.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Som-*
melsdyck, Gouverneur van *Suriname*, aan
de Heeren *Directeuren* van die *Colonie*, in
dato den 27. Mey, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Hier nevens gaat, &c.

Ick segge het hare Ed. Groot Achtbare nogh, de Ziel van de Colo-
nie is den Slaaffen-handel, soo die interruptie leyt, verwacht niet dan
schade ende verlies by de Colonie, maar soo die abondeert tot eene re-
delycke en civiele prys, de voorz. Colonie boven gedagten groot en-
de magtig sal werden, en door degelycke en opregte Volckeren be-
woont, en sulcks niet zynde, salder in der waarheyt niet van gemaakt
werden, maar varen als met *Brasilien*, *Nieuw-Nederlandt*, *Cabo Verde*,
en andere Colonien, de *West-Indische Compagnie* toebehoort hebbende,
die verloren zyn gegaan;

In hare directie syn twee desseynen, eenen voor de Compagnie, en
het andere voor haar en hare Vrinden, en by het stabilieren van Sta-
ten en Colonien moet alleen beoogt werden het accres en vergroting-
ge van den Staat ofte Colonie, waar by dan voordeels genoegh ge-
vonden werdt, soo lange equitabel en regtvaardig werdt geadministreert,
oock soude in een Jaar meerder hebben geavanceert als nu in drie, soo
de Slaven tot soo eene excessive prys niet hadden verkogt geworden.

EDELE GROOT ACHTB., &c.

U E. D. Groot Achtb. onderdanige Dienaar,

Aktum in *Suriname*,
desen 27 Mey, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

EXTRACT uyt een *Missive*,
 geschreven door den Heer *van Sommelsdyck*,
 Gouverneur aan *Suriname*, aan de
 Heeren *Directeurs*, van de Geoctroyeerde
Societeyt van Suriname voorz., in dato
 den 24. July, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

BY myne vorige hebbe in het brede myne consideratien op veel
 Vruchten en Gewassen, myns oordeels alhier te cultiveren, gere-
 scribeert, dan alsoo de Planters alhier dienaangaande nogh onkundigh
 waren, qualyck zyn te disponeren, om sodanige nieuwe culture van
 Vruchten ende Gewassen by der handt te nemen, voor en al eer sy
 wisten tot welcke prys die alhier souden vertieren, ende door de *So-*
cieteyt, en *West-Indische Compagnie* aangenomen werden, in betalinge
 der aangebrachte Slaven, soo sal daar nader antwoordt op wagten;
 daar by voegende ick in verwachtinge was, uyt *Curaçao*, en eenige al-
 daar omleggende Eylanden, diesaangaande kundige Luyden, soose
 maar door de duurtte der Slaven niet en werden gediverteert, als reets
 aan eenige was geschiet, en oock eenige hier gearriveert zynde, om
 deselvige redenen wederom, om elders haar fortuyn te soeken, va-
 ren vertrocken, &c.

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Suriname desen
 24 July, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
 Sedert de Blancseings.

E X-

CONDITIEN en VOORWAARDEN,
 onder dewelcke van wegens de Gene-
 rale Geoctroyeerde *West-Indische Compag-*
nie der Vereenigde Nederlanden, op
 den deses Jaars 16 publyck op-
 geveylt ende verkoft sullen werden
 partye Negros-Slaven, jongst aange-
 bragt met het Schip genaamt
 ende dat by twee te gelyck, foo
 als de selve aan de Ommestaanders ver-
 toont sullen werden.

IN den eersten sullen de Kopers gehouden zyn, hare uytgeloofde
 Koop-Suyckeren te betalen in goede gekeurde Suyckeren, ter Wage
 te leveren, dewelcke gebrant sullen moeten werden met het Merck van
 de voorz. *West-Indische Compagnie*.

I I.

Dat de betalinge sal moeten gedaan werden in drie Termynen, yder
 van ses Maanden, ende sulcks de eerste Termyn van dato in ses Maan-
 den, de tweede Termyn in twaalf Maanden na dato, ende de derde of
 laatste Termyn in agtien Maanden daar aan, foo dat de volle betaling
 sal moeten geschieden in den tydt van agtien Maanden na den ver-
 koop-dagh.

I I I.

De *West-Indische Compagnie* behoudt het regt van eygendom op de
 verkofte Slaven, dewelcke niet sal overgaan op den Koper, voor ende
 al eer de laatste Koop-Suyckeren sullen wesen voldaan.

I V.

Soo ymandt bevonden werdt in gebreke te blyven van syne uytgeloof-
 de Suyckeren op den voorz. gepræfigeerden tydt te betalen, foo sal de
West-Indische Compagnie, tot consequeringe van de voorz. betalinge,
 sonder eenige regtsplegingen, de Slaven van den gebrekigen Koper
 D weder

wedet opveylen , minder geldende , sal zyn ten laste van den eersten Koper , ende aan hem ende syne goederen werden verhaalt , meerder geldende , sal zyn ten voordele van de *West-Indische Compagnie*.

V.

De Slaven sullen by twee t'effens opgeveylt , ende aan den meestbiedende afgeslagen werden.

V I.

Ende of het gebeurde dat twee of meer Personen op het afslaan tegelyck aan 't bodt waren , sullen de Slaven wedet geveylt worden , tot dat een distinctelyck sal gehoogt hebben.

V I I.

Den Afslager houdt alle mislagen of versinningen aan hem selven.

V I I I.

Eyndelyck sal niemandt tot Koper werden geadmitteert , die oververschene Termynen van voor desen gekofte Slaven , soo van de *West-Indische Compagnie* , als van de *Societeyt* , als nog schuldig en ten agteren is , ten sy de selve stelle suffisante cautie voor de voorsz. betalinge , ten genoeg van de Verkopers.

Op de voorgaande Conditien syn Kopers gebleven dese naartvolgende Personen.

LYSTE

LYSTE van alle de Schepen, gearriveert in Suriname, sedert Primo January, 1685. met aanwysinge welcke weder ver- trocken zyn, tot den laatsten April, 1687.

Hollandsche Schepen.

Gearriveert 19 January.	't Schip de <i>Sara</i> , Schipper <i>Jan Cornelisz. van Amsterdam</i> , met Laft-brief van d'Ed. Societeit, dato primo November, 1684.	Vertrocken 28 Februa- ry, naar Curaçao.
22 January.	't Schip de <i>Swarren Arent</i> , van <i>Middelburg</i> , Schipper <i>Joannes Plas</i> , met Laft-brief van de Ed. Societeit, dato 31 July, 1684. groot 143 Stortlasten.	
18 February.	't Schip de <i>Wildeman</i> , Schipper <i>Dirk Cox van Amsterdam</i> , met Laft-brief van d'Ed. Societeit, dato 28 November, 1684. groot 125 Lasten.	
13 July.	't Schip de <i>Phoenix</i> , Capiteyn <i>Jan Booms van Middelburgh</i> , met Laft-brief van de Ed. Societeit, dato 14 Februa- ry, 1685. gemeten 116 Lasten.	
17 Dito.	't Schip <i>Sommelsdyck</i> , Schipper <i>Symon Jacobz. Jongh</i> , komende van <i>Curaçao</i> .	1686.
1686. 12 January.	't Schip de <i>Eva</i> , Schipper <i>Frans van Goethem van Vlissingen</i> .	18 Janua- ry, naar St. Eusta- thius.
8 Maart.	't Schip de <i>Leenwerick van Rotterdam</i> , Schipper <i>Pieter Martenxz. de Wit</i> .	Nu te ver- trocken.
4 April.	't Schepje de <i>Goede Hoop</i> , Capiteyn <i>Abraham Centen Vos</i> , gedestineert naar <i>Amsterdam</i> .	
12 Dito.	't Schip's <i>Landes Welvaren</i> , Capiteyn <i>Leendert Note van Amsterdam</i> , en derwaarts gedestineert.	
2 Septemb.	't Schip de <i>Phoenix</i> , Capiteyn, <i>Jan Booms van Middelburgh</i> .	
15 Decemb.	't Schip de <i>Fonge Jacobs</i> , Schipper <i>Cornelis Cornelisz. van Amsterdam</i> .	
1687. 22 Maart.	't Schip de <i>Fonge Nicolaes</i> , Schipper <i>Pieter van Hatte van Vlissingen</i> , en derwaarts gedestineert.	
21 Dito.	de <i>Bercke Amarante</i> , Schipper <i>Estienne Hamel</i> , van <i>St. Eustathius</i> .	1687. 14 April.
28 Dito.	de <i>Bercke Cornelia en Elisabeth</i> , <i>Dirck Jacobz. Wessdorp</i> , van <i>Curaçao</i> .	30 April.
	't Schip de <i>Suycker-Moolen</i> , Capiteyn <i>Bastiaan Reyno</i> , van <i>Rotterdam</i> .	

Engelse Schepen.

Gearriveert 27 January.	't Kitsje <i>Adventure van Baston</i> , Schipper <i>Henry Benning</i> , sonder Laft-brief, na <i>Barbados</i> gedestineert.	Vertrocken 2 Maart, naar Barbados.
2 April.	't Schip den <i>Dolphyn</i> , Schipper <i>Alexander Boole</i> , van <i>Baston</i> in <i>New England</i> , met 40 Paarden en Provisie, naar <i>Barbados</i> met Hout gedestineert.	24 Mey, naar Barbados.
7 Mey.	't Schip <i>Marchants Deleight</i> van <i>London</i> , Schipper <i>Walter Greenwood</i> , komende van <i>Corck</i> met <i>Vivres</i> , naar <i>Barbados</i> met Hout gedestineert.	19 Juny, naar Bar- bados.
16 Dito.	't Schip <i>Susanna</i> , Schipper <i>Thomas Hill</i> van <i>New England</i> , met 32 Paarden, naar <i>Barbados</i> met Hout gedestineert.	19 Juny, Sonder goet na. New Jor- ke vertroc- ken.
27 Dito.	't Schip, ofte <i>Kitze Expectation</i> , Schipper <i>Sammel Woodburgh</i> , van <i>Bristol</i> in <i>New England</i> , met 18 Paarden.	4 July, naar Barbados.
13 July.	't Sloepje <i>Anne</i> , Capiteyn <i>Jan Smith</i> van <i>Barbados</i> , en derwaarts gedestineert.	21 July, naar Bar- bados.
1686.	de Sloepje <i>Anne</i> , Schipper <i>Jamies Shore</i> van <i>New England</i> .	1686. 13 Maart.
19 Februari.	de <i>Kitze Duyve</i> , van <i>Baston</i> in <i>New England</i> , Schipper <i>Jan Walley</i> , met maar 9 Paarden, van 31 behouden.	13 Dito.
22 Mey.	't Schip <i>Betty</i> , Schipper <i>Walsball Cobbe</i> , van <i>New Nederland</i> , ende derwaarts gedestineert.	
7 Juny.	't Schip <i>Industrii</i> , Master <i>Elias Perckman</i> , van <i>Baston</i> in <i>New England</i> .	
28 July.	't Schip <i>Merchants Delight</i> , Mr. <i>Walter Greenwood</i> , van <i>Rotterdam</i> .	10 Septem- ber, naar Barbados.
30 Dito.	't Scheepje de <i>Edger</i> , van <i>London</i> , Master <i>Eduard East</i> .	25 Septem- ber, naar Barbados.
24 Augusti.	't Berckje <i>Edmund & Thomas</i> , van <i>Barbados</i> , Mr. <i>Isaac Kaane</i> .	28 Septem- ber, naar Barbados.
14 Septemb.	't Scheepje, of <i>Betcke Lawril</i> , Mr. <i>Nathan Whepley</i> , van <i>New England</i> .	22 October, naar Bar- bados.
12 October.	't Scheepje <i>Hopewel</i> , Mr. <i>Henry Fearmer</i> van <i>London</i> , komende van <i>Assensions Eylands</i> , met <i>Zout</i> .	15 Decem- ber, naar Barbados.
8 Decemb.	Een kleyn Sloepje de <i>Maria</i> , van <i>Barbados</i> , Schipper <i>Jan Rule</i> , derwaarts gedestineert.	
1687. 5 April.	de <i>Kitze Israël</i> , <i>Arthur Huddy</i> van <i>New England</i> .	1687. 18 Mey.
11 Dito.	<i>Bristol Marchant</i> , <i>Samuel Woodbury</i> van <i>New England</i> .	13 Mey.
26 Dito.	de <i>Bercke Anna</i> , <i>Benjamin Clag</i> van <i>Barbados</i> .	

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommels-*
dyck, Gouverneur van *Suriname*, aan de
Heeren *Directeurs* van de Geoctroyeerde
Societeyt van Suriname voorsz., in dato den
17. January, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Naar toewensinge van alle heyl, &c.

Uyt de Lyste van den Ontfanger *Willebord Danielsz.* sullen U Ed.
sien, hoe 't zedert myne laatste hier is gearriveert seker Engels Kitsje,
versoekende hem te werden vergunt van syn Schip te mogen hertim-
meren, en calefateren, als mede Water en Brandhout in te nemen,
het welke hem is vergunt, en hier binnen gekomen zynde, is bevon-
den geballaft te zyn met in de tagtig Oxhoofden Zout, gene andere
Carga in hebbende: heeft oock te kennen gegeven, dat twee Negers
aan het Eylandt *d'El Principe* hadde ingehandelt, welke ick hem ver-
boden hebbe te verkopen, en naar verblyf van een weeck of vier in
dese Reviere, hebbe ick gehoord, ende is myn aangedient, dat den
voorsz. Schipper, in plaats van twee, vier Negers aan boort hadde,
welcke twee hy op de Neger-Cust hadde gerooft ende gestolen, ende
twee andere aan het Eylant *d'El Principe* geheymelyck door syne Ma-
trofen aan 't boort hadde bekomen, als alles breder by de nevensgaan-
de Interrogatie en Examinatie sal blycken, waar aan myn referere, waar
op antwoordt sal verwagten, tot myne verdere Gouverno.

Seker Engelse Schippper, genaamt *Hennery Fermes*, heeft oock van
St. Jago twee Negers hier gebragt, die hy daar hadde gestolen, en sulcks
verstaan hebbende, zyn door myn aangellagen, en van 't Boort af-
gehaalt; Wat de Heeren daarinne sullen gelieven te ordonneren, sal
patientelyck afwagten.

EDELE GROOT ACHTB., &c.

U E. D. Groot Achtb. onderdanige Dienaar,

Actum in, *Suriname*,
desen 12 January, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door de Heeren *Directeuren*
van de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suri-*
name, aan den Heere *van Sommelsdyck*,
Gouverneur over de Colonie van *Suri-*
name voorsz., in dato den 17. July, 1687.

H O O G E D E L E , &c.

Voorts laten wy ons wel gevallen, dat U Hoog Ed. goet gevonden heeft, den Engelsen Capiteyn *Henry Fermes*, dewelcke met syn Kits aldaar gekomen was, om sich te doen repareren, ende van Water en Brandhout te versien, te renvoyeren aan den Gouverneur van de *Barbados*, omme by den selven wegens syne begane diefstal, van vier Negros-Slaven, te regt gestelt en gesententieert te werden, ende dat het voorsz. Vaar-tuyg onder het oplicht van een ander Schipper voor af derwaarts gesonden hebt; Edogh voor het toekomende, soo wanneer diergelycke saken aldaar weder souden mogen komen voor te vallen, ende actien zynde dewelcke buyten het Territoir van de Societeyt geschiedt wesende oordelen wy best te zyn, de selve niet aan te trecken, nogte sich daar mede te messeren, soo lange den Daidiger van wegens den Belediger niet vervolght noghte aangeklaaght werdt, 't gene hier te Lande een constante practyque is, ende altyt geobserveert werdt: kunnende den selven in dien gevalle alleen beletten het dryven van Negocie, sonder de sodanige eenige hulpe of bystant te bewysen. Ende nopende de vier Negros-Slaven, by U Hoog Ed. uyt het voorsz. Schip geligt, ende provisionelyck aangehouden, syn wy van sentiment, dat de selve aldaar behoren te werden geëmployeert ten dienste van de *Societeyt*, omme te arbeiden aan de Fortificatie, of andere wercken, ten tydt en wyle de selve souden mogen werden gereclameert, als wanneer men die weder restituëren sal, &c.

H O O G E D E L E , &c.

Amsterdam den 17 July, 1687.

E

E X-

N°. 12.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommelsdyck*,
Gouverneur van de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
voorz., in dato den 13. April, 1684.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Verhope dat mynen eersten, &c.

Dese brief wat in voorraat zynde geschreven, kreeg ick advertentie, zynde den negenden 's avonts, dat het Schip de *S^r. Jan* met vier hondert een en tnegentig Slaven voor de Revier op ancker lagh, ende is 's anderendaags 's middags hier voor by het Fort gepasseert, ende ben het selve op staande voer wesen besigtigen, met Kenders, die alle nevens my groot contentement in de Slaven hebben genomen, waar door seer groote vreugde in de Colonie is, ekk een nieuwe moet scheppende: Schipper *Schepmoes* heeft my gedeclareert, dat hy twee Slaven, die hem aldaar vereert waren, binnen Scheeps boort hadde, ende een ander, die aldaar op de Cust voor Adfissent heeft gedient, eene, versoeckende die hier voor hare rekeninge te mogen verkopen, het welcke hebbende verstaan, hebbe de selve onder hem gearresteert, om die nevens de andere te doen verkopen, om de consequentie wille, ende om myn pligt te voldoen; Dogh de goede sorge ende naarstigheyt, die den Schipper omtrent het overbrengen van de Slaven heeft gehadr, geassisteert van de repatrierende Adfissent, blyckende uyt de heerlycke staat van de Slaven, doet myn sekerlyck geloven dat haar Ed. Groot Agtbare haar met dit kleyn voordeel sullen begunstigen, alszynde een gunstige recompense, tot encouragement van andere.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

U E. D. G. Achtb. onderdanigen Dienaar,

Actum Parimaribo in Suriname, den 13 April, 1684.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
van den Heer van *Sommelsdyck*, Gouverneur van *Suriname*, geschreven aan de Heeren *Directeuren* van de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname* voorsz., in dato den 10. September, 1684.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Sedert mynen laatsten van den 23 Augustus met het Schip de *Sr Jan*, het welcke verhope aldaar reets geluckigh ende wel sal zyn gearriveert, syn hier binnen gekomen Schipper *Jan Bisschop*, met syn Schip de *Cornelia*, na ouder gewoonte met een Hout en Sout-brief, sulcks ick geresolveert ben hem hier syn Last-gelt te doen betalen, ende daarinne te continueren, tot dat in *Zeelandt* betere ordre dieswegen werde gestelt, ende daarinne werde versien; Nevens het Schip de *Vrede*, waar Capiteyn op is *Pets*, komende van *Angola*, met een getal van vier hondert en tien Slaven, waar van tien souden in Zee in het overkomen zyn Overleden, makende een getal van drie hondert vyf en vyftig Pieces, volgens syne aangevens, ende die van den Super-cargo *Nicolaas Paravicini* tot *Angola* ingehandelt. Sedert hebben wy besoignes op besoignes gehadt, en soo overvloedigh, zynde de Court daar immediatellyck op gevolgt, nevens het verkopen der Slaven, ende eyndelyck ende finalyck tot geheel occablement, de vuyle ende godlose trouwloosheyt, ende mynedigheyt van de voorsz. Capiteyn *Daniel Pets*, nevens den Super-cargo, Stuurman, onder Stuurman, Boots-man, Meester, ende generalyck van het geheel Scheeps-volck, zynde den voorsz. Capiteyn myn van den beginne seer suspect geweest, ende dagelycks meer en meerder geworden, uyt verscheyde voorvallende saken, waar door ick hoe langer hoe meerder wierdt gepersuadeert, ofte geconfirmeert, het welcke myn obligeerde de Heer Fiscaal te ontbieden, hem van myne suspice te informeren, ende hem te recommanderen van alle vlyt ende naerstigheyt aan te wenden, om hem te betrappen, gelyck ick oock van myne zyde het selve soude doen, ende sodanig is gesuccedeert, dat door alle myne præcautien, siende gene middelen dat tot hare gewenste eynde souden kunnen geraken, soo hebben sy, haar in de klemme bevindende, raadsaam gevonden, haar aan de Heer *Samuel Nassy* te adresseren, van hem verzoekende haar in dese uysterste verlegentheyt goeden raat te willen geven, hoe sy haar souden hebben te gedragen.

Willem de Bruyn, op wiens Plantagie het Troupje van seven en twintig Slaven was gebragt, niet ophoudende by den voorz. Capiteyn, om van de selve te werden ontlast, zynde een saacke van welcke quaden uytslag syne gantsche ruïne dependeerde, sulcks door het aanraden van den voorz. Heer *Samuel Nassy*, is hy door haar verfogt geweest uyt hare name ende van harent wegen hare bekentenisse ende confessie te komen doen, van seven en twintigh stucks Slaven soogroot als kleyn voor hare rekeninge te hebben overgebragt, om die ter sluyck tot haer profyte hier te vernegotieren: boven en behalven eene, om op het versoek van den Commies of Assistent *M^r. Coderck*, in *Angola* woonagtigh, alhier aan syn Broeder *Coderck* te willen behandigen, het welke alsoo oock is geschiedt.

EXTRACT uyt een *Missive*, geschreven ende geaddressseert als voren, in dato den 23. September, 1684.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Wil verhopē dat myne laatste, aan U Ed. Groot Agtbare geschreven, van dato den 11 September, door Schipper *Noten* U Ed. wel sal zyn geworden: by welke occasie ick hare Ed. Groot Agtbare hebbe bekend gemaackt, de *Lorrendrayerie*, door den Capiteyn *Petz*, nevens alle andere Officieren van het Schip de *Vrede*, als mede de Super-cargo daar van niet exempt zynde, ten reguarde van het selvige te hebben gedoocht, geconcenteert, ende geconniveert, soo uyt insigte van syne particuliere gedrevene Negocie, ofte andere interesse by hem bedongen, waar van ick het nader ondersoek aan de Heeren in 't *Patria* sal laten doen; Materie ende blyck uyt hare eygene confessie genoegh, ende meerder hebbende als werdt vereyscht om Meyneedige en Trouwlose te zyn, ende werden verklaart, als mede vervallen in de poene, ende boete daar toe staande, als hare Ed. Groot Agtbare sullen sien uyt de Stucken door de Heer Fiscaal, als mede van den Secretaris *Broen*, by dese occasie ende gelegentheydt toegesonden, aan de welke ick myn sal refereren, om kortheys wil.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

U E. D. Groot Achtb. onderdanige Dienaar,

Suriname, den 23 September, 1687.

Was geteeckent,

*C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.*

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door *Pieter Muennicx*, Fiscaal
over de Colonie van *Suriname*, aan de
Heeren *Directeuren* van de Geoctroyeerde
Societeit van Suriname voorsz., in dato den
21. September, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

OP den 9. September 1684. hebbe ick aan haar Ed. Groot Agtbare geadviseert, het arrivement van 't Schip de *Vrede*, gevoert by Capiteyn *Daniel Petz*, met 400 Negers, voor rekeninge van de *Societeit*, welcke voor $\frac{2}{3}$ parten hier tot een seer hoge prys zyn verkoft: oock soo hebbe ick haar Ed. Groot Agtbare communicatie gegeven van het agterhalen van 27 Negers, alhier met het selfde Schip voor particuliere reeckeninge gebragt, en dat ick besig was met het Schip ter dege te doorsoecken, op suspitie van dat 'er veel Koper en Oliphants-Tanden in waren, daar in dat ick dan eenige dagen hebbe gepasseert, en alles van voren tot agter, en van boven tot beneden hebbende gevisiteert, soo hebbe ick daar in gevonden 187 stucks Tanden, wegende $\text{fl. } 3138$. en 49 Varjes en 10 saxkens Koper, wegende $\text{fl. } 14160$. daar onder dat $\text{fl. } 500$. Koper is, dat de Meester in syn kist hadde, en op de Cust met syne Chirurgie hadde gewonnen, soo hy seyde, en $\text{fl. } 300$. in de Kist van den Timmerman, die 't selve met synen arbeijt aan de Compagnies Logie hadde verdient, soo hy voorgeeft, dat by hare Ed. Groot Agtbare sal kunnen werden geëxamineert, alsoo syn Excellentie nu geresolveert is om al het gevonden Koper en Oliphants-Tanden met het selve Schip over te senden, ende 27 Slaven hier in syne bewaringh tot nader order te houden, &c.

EDELE GROOT ACHTB. &c.

Waar mede,

Haar Ed. Groot Achtb. onderdanigen Dienaar,

In Suriname den 21.
September, 1684.

Was geteekent,

P. MUENNIX.

F

E X.

EXTRACT uyt de *Conditien*
en Voormaarden, waar op Syn Excellentie
Cornelis van Aarssen van Sommelsdyck, Heer
 van Sommelsdyck, &c. mitsgaders
 Gouverneur-Generaal van de Colonie
 van *Suriname*, en Districten van dien,
 van meninge is, om te Verkopen een
 goede partye Neger-Slaven, soo Mans,
 Vrouwen, Jongens & Meysjens, aan de
 meest daar voor biedende, ende dat soo
 als de selve d'Ommestaande fullen ver-
 thoont worden,

*Conditien van
 de verkoghte
 Slaven van
 het Schip de
 Hester, den 2
 April, 1685.*

De KOOPERS fullen gehouden zyn, &c.

Op de voorgaande Conditien zyn Kopers
 gebleven dese navolgende Persoonen

			₤ Suycker.
<i>Mans — Vrouwen</i>	Syn Excellentie, &c.	—	—
4: —: —			

Nota: onder de voorstaande verkogte Sla-
 ven zyn geweest een Jongen, so Schipper *Daniel*
Pets voor syn Particulier heeft mede gebragt,
 met het Schip de *Vrede*, en is verkogt voor — 5100 ₤

Noch een grooten Jongen, soo den Com-
 mies *Holewerff*, die gelegen heeft aan *Ardra*,
 voor sich selfs heeft mede gebragt, en door or-
 dre van de Heer Gouverneur verkogt voor — 8100 ₤

Item een kleyne Jongen voor dito *Hole-*
werff, voor — — — — — 3500 ₤

E X-

N°. 16.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door *Marcus Broen*, Secreta-
ris in de Colonie van *Suriname*, aan de
Heeren *Directeuren* van de Geoctroyeer-
de *Societeyt* van *Suriname* voornoemt, in
dato den 10. May, 1685.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

IN myn voorgaande hebbe vergeten te seggen, dat onder de verkogte
Slaven van *Gerrit Cornelisz. Mol*, is geweest een Neger Jongen, soo
hy voor syn particulier heeft mede gebragt, en verkogt is (door ordre
van de Heer Gouverneur) voor 5600 fl. Suycker. Daar zyn door hem,
nog door andere van syn Officieren geen Negotie van Slaven nog an-
dere goederen op de Cust gedreven, soo heeft den Schipper myn ver-
sogt, dat ick aan U Ed. Groot Agtbare voor hem mogte intercede-
ren, dat U Ed. Groot Agtbare 't beloop van dien Jongen hem gelief-
den te laten toekomen, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Suriname den 10.
May, 1685.

Was geteeckent,

MARCUS BROEN.

N°. 17.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer van *Sommels-
dyck* Gouverneur op *Suriname*, aan de Hee-
ren *Directeuren* van de *Societeyt* van *Suri-
name* voornoemt, in dato den 29. Au-
gusty, 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Oock hebbe ick ontdeckt, dat met dit Schip twaalf Slaven, Mans,
Vrouwen, als Jongens, ten profyte van de Officieren van het voorz.
Schip syn overgebragt, ende door den Commies *Ernsthuysen* selfs aldaar
ingekogt, ten haren profyte geleverd, uyt de Cargasoenen van het Schip,

F 2

waar

waar door de andere voor de *Societeys* rekeninge zyn gecargeert en be-
fwaart, sulcks dat die voor een ander steelt, syn selven niet mis en deelt:
dit is uyt eygene confessie van den Commies *Wils*, en van den Schip-
per *Willem Jansen Goes*, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Suriname den 29.
Augusty, 1686.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck.
Sedert de Blancseings.

N°. 18.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommels-*
dyck, Gouverneur op *Suriname*, aan de
Heeren *Directeurs* van de *Societeit* van
Suriname voornoemt, in dato den 2. Sep-
tember, 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Hier by sal nog gaan het nader ondervinden van nog twee Slaven,
Honder de Scheeps-Officieren, en uyt de nevensgaande Examen en
Depositie van den Schipper van het Neger-Schip den *Coninck Salomon*,
Willem Jansen Goes, als van Schipper *Antheunis Tange*, sullen haar Ed.
Groot Agtbare sien, en uyt den Mondt van den voorz. Schipper verstaan,
haren secreten handel, yder *Pro rato* daar in participerende, als blyckt
by de verborgene ende verswegene Slaven. En hy Schipper *Goes* by
alle voorval en toeval presenterende het selvige met alle Scheeps-Offi-
cieren het by haar genegeerde by Eedt te bevestigen.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Suriname, den 2.
September, 1686.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
 geschreven door den Heer van *Sommelsdyck*,
 Gouverneur op *Suriname*, aan de
 Heeren *Directeuren* van de *Societeyt* van
Suriname voornoemt, in dato den 8.
 July, 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Sedert mynen laatsten is hier tot myne kennisse gekomen, dat sekere Inwoonder genaamt *Abraham Landuit*, ter sluyck heeft gekogt, van den Ondermeester van Schipper *Pets*, sekere *Neger-jongen*, met dewelcke hy van hier is vertrocken: hebbende hier gelaten syne Huysvrouwe *Jannetje Silvers*, welcke ick hier voor door den Fiscaal hebbe doen aanspreken, ende doen condemnieren, als blyckt per Sententie hier nevensgaande, waar uyt, als nog van al het frauderen van den voorsz. *Petz*, Super-cargo, als andere Officieren van het voorsz. Schip, volgens hare eygene confessie is gebleken, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Suriname, den 8.
 July, 1686.

Was geteeckent,

C. van Aarssen van *Sommelsdyck*,
 Sedert de *Blancseings*.

G

E X.

PIETER MUENICX,

Raad Fiscaal van de Colonie van *Suriname*, &c. Eyscher in cas Crimineel.

Contra.

Fannetje Landuit, als Besitster van de Effecten en Goederen van haren Man, Gedaagde in 't selve cas.

Den Raad-Fiscaal segt, en toont by twee geloofwaardige Getuygen, als van *Gerrit Cours* en *Monfieur La Fortune*, en eygene bekenisse van den Gedaagden, als dat haar Man voor syn vertreck na Nederlandt, tegens het verbodt, soo van de *West-Indische Compagnie*, als *Societeyt van Suriname*, heeft ondernomen, van den Barbier van Capiteyn *Pets* uyt het Neger-Schip de *Vrede* te kopen een Neger-Jongen, ende die uyt dese Colonie te vervoeren: al het welcke overtredinge van de stricte Placcaten, by gemelte *Compagnie* en *Societeyt van Suriname* geëmaneert, zyn, die bysonder ter herten nemen alle sodanigen Handel; en op alle middelen die tragten tegen te gaan, daar den Raad-Fiscaal, by syne Instructie speciaal is gijnjungeert op te letten, soo concludeert den Raad-Fiscaal; dat den Gedaagde sal werden gecondemneert in de overgifte van den selven Neger-Jongen, met een confiscatie, en sulcks niet konnende doen, dan in de betalinge van so een somma van Pennigen, of Suycker, daar voor als de Negers door den anderen in de publycke opveylinge hebben gegolden, en in de boete van vyftig Stucken van Agten, alles in conformité van de Resolutie, by de Heeren van de *Societeyt* genomen, ende vorders voor 't uytvoeren van desen Neger uyt dese Colonie, nog in de boete van vyftig andere Stucken van Agten, ten profyte van den Raad-Fiscaal, en in de kosten en Misen van Justitie.

By 't Hof gesien den Eysch van de Heer Fiscaal, ende op alles gelet, doende recht, condemneert de Gedaagde te betalen den Number van vier duysent pondt Suycker, voor den gekogten en wegh gevoerden Slaaf-Jongen, ten profyten van de *Societeyt*, als mede vyftig Stucken van Agten, volgens Resolutie van de Heeren van de *Societeyt*, daar van vyftien Stucken van Agten voor de Heer Fiscaal, ende vyftien Stucken voor den Aanbrenger, en de reste voor de Ed. *Societeyt*, ende daar en boven in een boete van een duysent ponden Suycker, twee darde voor de

de Heer Raad-Fiscaal, en een darde voor den Armen. Om dat *Ger-
rit Cours* in den aanvang niet heeft bekend gemaackt den verkoop van de
Slaaf, werdt hem de vyftien Stucken van Agten, soo hem als Aanbren-
ger competeerden, die ten behoeve van den Armen sullen geëmployeert
werden. Gedaan in *Paramaribo* den 2 July, 1686. Was getekent,
*C. van Aarssen van Sommelsdyck, Sedert de Blancseings, Lager stondt, Ter
Ordonnantie van de Heer Gouverneur en Raden, Was getekent, Marcus
Broen, Secretaris.*

Onderstont,

Accordeert met syn Principaal,

Was geteeckent,

MARCUS BROEN,
Secretaris.

N°. 21.

EXTRACT uyt de *Notulen* van de Geoctroyeerde Societeyt van Su- riname.

Jovis den 17 April, 1687.

Den Heere *Godin* ter Vergaderinge hebbende geuyt, de consideratien
ende het advys van de Heeren syn Ed. Principalen, hebbende
naargesien ende geëxamineert sekere twee Verklaringen, door de Kamer
op de *Maze* herwaarts gesonden, nopende de particulieren handel van
den Schipper van 't Schip de *Coninck Salomon, Willem Janfz. Goes*, ende
den Super-cargo *Jan Wils*, gedreven op de Custe van *Guinea*, met ken-
nisse en autorisatie van den Commies *Ernsthuys*; mitsgaders den voor-
noemden Super-cargo op dat subjeet mondeling gehoord, ende dat
op desselfs gedane confessie van voor syne particuliere rekeninge te
hebben genegotieert drie Negros Slaven, met het voorsz. Schip aan
Suriname gebragt, uyt kragte van het 36 Articul van den Articul-brief
van de *West-Indische Compagnie* van sentiment waren, dat alle syne te
goede wesende Gagie ten behoeve van de *Compagnie* behoorde verklaart
te werden verbeurt ende geconfisqueert te zyn, soo is 't selve aangeno-
men voor notificatie.

Accordeert met de voorsz. Notulen.

EXTRACT uyt de *Notulen* van de Geoctroyeerde *Societeyt van Suriname*.

Martis 6 May, 1687.

OP het gerapporteerde advys van de Heeren *Godin* ende van *Hulten*, ingevolge ende tot voldoeninge van derselver Resolutie-Commissoriaal van den 3 deses, hebbende naargesiën ende geëxamineert het verfoeck van de Super-cargo *Jan Wils*, omme te erlangen betalinge van syne ten goeden wesende Gagie, mitsgaders vergoedinge van drie stucks Slaven, geprocedeert uyt syne Vivres en ververssinge, hem by de *West-Indische Compagnie* gepermitteert mede te nemen, ende op syn arrivement aan *Suriname* aan den Heer *van Sommelsdyck* overgelevert, is goet gevonden ende verstaan, mits desen in de versogte betalinge van syne te goede wesende Gagie te consenteren, conform desselvs overgeleverde Rekening, ende den selven voor de voorsz. drie Slaven, als gesproten wesende uyt syne Provisie, toe te leggen de somme van tnegentigh Guldens, zynde soo veele deselve inkoops hebben gekost; Mits dat de voorsz. Slaven daar jegens wederom sullen komen en blyven ten voordele ende profyte van de *Societeyt*.

Accordeert met de voorsz. Notulen.

EXTRACT uyt een *Missive*,
 van den Heer *Cornelis van Aarssen van Som-*
melsdyck, Heer *van Sommelsdyck*, &c. Gou-
 verneur van de Colonie van *Suriname*,
 geschreven aan de Heeren *Directeuren* van
 de *Geoſtroyeerde Societeyt van Suriname*
 voornoemt, in dato den 24. July, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Mynen laaften, &c.

Ick ben mede hare Ed. Groot Agtb. de directie aldaar volkoment-
 lyck toevertrouwende, maar bevinde daarinne, of daar omtrent eeni-
 ge mislagen te zyn geschiet, verhope de Heeren niet qualyck sullen ne-
 men door myn te werden aangewesen, gelyck ick oock by alle voor-
 vallende occasie het selvige van hare kant ongeveynst sal verwagten,
 volgens myne voorgaande versoecken, Met versoeck, dat elck een sig
 van synen eygen interest alleen gelieft te depoüilleren, ende alleenlyck
 die van de Colonie beogen, als wanneer ick vertrouwe geen quæstie
 ofte moeyelyckheyt onder ons sal voorvallen, waar toe dese nevens-
 gaande *Memorie* hebbe geconcipieert, om aan te wysen den waren in-
 terest deser Colonie, als mede van alle andere, die door onsen Staat
 ende Regeringe sullen werden ondernomen, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Suriname, den 24.
 July, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

H

O N.

ONMOGELYCKHEDEN,

om conform het Octroy, en het selvige op volgende, eene Hollandtſe Colonie op te rigten, uyt het Præludie of Voorreden van het ſelvige Octroy getrocken, ſlaande voornamentlyck op de immuniteyten, avantagies, ende voordelen, waar mede een Colonier ofte Planter moet werden gebenificeert, geholpen, ende aangeſet, oock andere, uyt hoope van de benefitiën ende winſten uyt andere Landen getrocken, tot de culture der voorſz. Colonie.

Gefchiet ſulcks als de toevoer uyt andere Landen wordt verboden, ende Particulieren daar door worden gebenificeert, wy leggen hier tuſſen de *Engelſe* en *France*, van de *Spaanſe* en ſal ick niet ſpreken, als maar voor Doodt-eeters diende te werden geconſidereert, welke men eer wel wat behoorde en diende te brengen, dan yets van haar tot's Levensmiddelen te bekomen, deſe twee Natien genomineert nevens ons, ſyn in concurrentie van Commercie, ende jalours van ons uyt dien hoofde, Deſe Privilegien die met gedagten en intentie van den Staat zyn vergunt, als onkundig van onſe gelegentheyt, proceduren een contrarie effect, uyt deſe reden, dat ſy *Engelſen* ende *Fransen* hare Negers, Paarden, en Levensmiddelen, als verdere neceſſiteyten, beter koop in hare Colonien bekomen dan wy, oock beter geſtabileert zynde, minder gebreck lyden, Dit gebreck ſal ick in drie diſtinguëren, het eerſte Slaven, het tweede Paarden, ende het derde Vivres, welke vaſt geſtelt zynde, als waaragtigh is, dat ſoo is, wat apparentie om andere te induceren van hier te komen, daar de prys van alle het voorge-noemde in die drie poincten en articulen beſtaande, elck een voor ſyn hooft, meer dan hondert ten hondert in dierte excederen, ſulcks maar ydele hopen en ſchoone opgepronckte beloften, ſonder effecten zyn, om dat van haar Hoog Mog: Octroy wordt geabuseert, tot particulier intereſt van de *West-Indiſche Compagnie*, en eenige Particulieren in deſelvige, als van eenige Negotianten, het Oor van eenige Heeren ſodanigh wetende te præoccuperen, deſe Staat ende gelegentheyt niet kennende, datſe met ons ſpelen als de Kat met de Muys, en ons doen ge-

geloven dat wit ſwart is, het welck, ſoo ons maar oock het geluck mag gebeuren van gehoort te mogen werden, wy ſodanig verligten ſullen, dat eyndelyck de waarheyt aan den dagh ſal geraken, het welke ſy gaarne ſouden beletten, door gepræmatureerde Sententien te bekomen, waar op ſy het aanleggen met hare godloſe leügenagtige klagten.

N°. 25.

EXTRACT uyteen *Miſſive*,
geſchreven door den Heer *van Sommelsdyck*,
Gouverneur over de Colonie *Suriname*,
aan de Heeren *Directeuren* van
de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
voonoemt, in dato den 27. Mey, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Myn ſentiment is, dat deſe Negotie van den Slaaffen-handel geen dwangh, waar aan de *West-Indiſche Compagnie* ſoude zyn gebonden, maar vry en lieber is, ſulcks haar poſitief behoort te werden afgevraagd, ofſe volgens den gerequireerden noodt ende neceſſiteyt deſer Colonie, de Equipagies tot den Slaven-handel gelieven voort te ſetten, ofſe niet, en haar eenen tydt, quantiteyt, en qualiteyt der Equipagies te præſcriberen; en waar na toe, En ſoo ongenegen blyven, den voorſz. handel vry voor elck een open ſetten, welke het grootſte geluck ſoude weſen dat de Colonie ſoude kunnen overkomen, en haar uyt recht van den overganck is competerende. Ende ondertuſſchen, om verdere ſchade voor te komen, by deſe gedane interruptie, ſal ick alle ſigh aanbiedende Neger-Schepen hier admitteren, tot tydt en wylen ick ſal vernemen hoedanigh hier inne ſal zyn voorſien, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Suriname den 27.
Mey, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerſſen van Sommelsdyck.
Sedert de Blancſeings.

H 2

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommelsdyck*,
Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
voorsz., in dato den 8. July-1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Sedert mynen laatsten is hier tot myne kennisse gekomen, dat sekere Inwoonder genaamt *Abraham Landuit*, ter sluyck heeft gekogt, van den Onder-meester van Schipper *Petz*, sekere Neger-Jongen, met dewelcke hy van hier is vertrocken, hebbende hier gelaten syne Huysvrouw *Jannetje Silvers*, welcke ick hier voor door den Fiscaal hebbe doen aanspreken, ende doen condemnieren, als blyckt per Sententie, hier nevens gaande, waar uyt als nogh van alle het frauderen van den voorsz. *Pets*, Super-cargo, als andere Officieren van het voorsz. Schip, volgens hare eygene confessie is gebleken, consequentelyck niet en kan werden getwyffelt aan de onbehoorlycke protexie, die hy van de Ed. *West-Indische Compagnie* bekomt, hier zynde gerapporteert dat den selven *Pets* van de voorsz. Compagnie wederom heeft bekomen het Schip de *Gouden Tyger*, tot inhandeling van Slaven op de *Africaanse Cust*. Wie is soo blind die niet en siet dat soo een verje haar door myn naaukeurigh ondersoek zynde ontset, sy van syne conduite diergelycke ofte beter Retour sullen bekomen, hem doende varen daar de Compagnie alleen hare Jurisdictie exerceert, en daar men weet de Hoenderen te plucken datse niet en schreuwten, als malkander wel verstaande, &c.

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Waar mede,

U Ed. Groot Achtb. onderdanigen Dienaar,

In Suriname den 8.
July, 1686.

Was geteekent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
sedert de blanc seings.

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
 geschreven door den Heer van *Sommelsdyck*,
 Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
 de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
 voornoemt, in dato den 29. Augusty,
 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Hier nevens gaat het Journaal, door den Commies *Jan Wils* gehouden, nevens de *Facture* van de Goederen, by de Heeren van de Kamer op de *Maze* ingekogt. De Heeren gelieven het Hooft van dese *Facture* met de Commissie van den Schipper, en Commies *Wils*, door de Heeren van de *Societeyt* op gestelt en gearresteert, te confronteren, en sullen sien, dat U Ed. Groot Agtbare concipieren en ordonneren, maar dat de *West-Indische Compagnie*, en particuliere Kamers disposereren van onse Goederen, naar haar beste particuliere interessen en voordelen, ten welcken eynde sy hare Officianten en Bedienden secrete Commissien geven, als oordele te zyn geschiet door sekere Brief, door de Heeren van de voorz. Kamer aan den overleden Schipper van het voorz. Schip de *Coninck Salomon* gegeven, om die aan den Directeur-Generaal *Sweerts* tot *El Mina* te behandigen, directelyck tegens syne Instructie, die segt *recta* tot *Lay* hare reyse te dirigeren, om aldaar de inhandeling van de Slaven met den meeste vlyt en profyt voort te setten; Daar ter contrarie hy *Sweerts* sig dese geheele directie heeft aangematigt ende geusurpeert, onfeylbaar door particuliere last van de *Compagnie*, om de Bediendens van de *Societeyt* van de gantsche bedryf ende in handel der Slaven te blindt-hocken, als tot nog toe is geschiet, onder het eene ofte ander prætext, van 't een of 't ander misverstant, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Suriname, den 29.
 Augusty, 1686.

Was geteekent,

C. van Aarssen van *Sommelsdyck*,
 Sedert de *Blancseings*.

N°. 28.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommels-
dyck*, Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
de Geootroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
voornoemt, in dato den 29. Augusty,
1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Sulcks ick hoe langer dese dreck roere, hoe meerderse stinckt, en
Sick in des *Compagnies* handel en wandel een meerder afkeer neme,
want daar is maar schyn van opregtigheyt in haar doen, en syn van
de suur-deesslem van Hypocriten soo geïnfecteert, dat geen opregtig-
tigheyt in haar is over gebleven, &c.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Waar mede,

Suriname den 29.
Augusty, 1686.

Was geteekent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

N°. 29.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommels-
dyck*, Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren*
van de Geootroyeerde *Societeyt* van *Sur-
iname* voornoemt, in dato den 2. Sep-
tember, 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Hier by sal nog gaan het nader ondervinden van nog twee Slaven
Onder de Scheeps-Officieren, en uyt de nevensgaande Examen en
Depositie van den Schipper van het Neger-Schip den *Coninck Salomon*,
Willem Jansen Goes, als van Schipper *Anthonijs Tange*, sullen haar Ed.
Groot

Groot Agtbare sien , en uyt den Mondt van den voorz. Schipper verstaan , haren secreten handel , yder *pro rato* daar in participerende , als blyckt by de verborgene en verswegene Slaven , en hy Schipper *Goes* by alle voorval en toeval præsenterende het selvige met alle Scheeps-Officieren het by haar genegeerde by Eede te bevestigen ; Het welcke een concadenatie is , van goddeloose bedriegeryen en mynedigheydt , practicabel en recevabel by de *West-Indische Compagnie* , als heeft gebleecken by Schipper *Pets* , Sulcks om de voorz. Heeren genen on-aangenamen dienst te doen , hebbe ick dese hare Mine niet willen doen springen , om die te ontdecken , niet twyffelende of uyt het geroerde in de *Societeyt* de saacke stinckende genoegh bevonden sal werden , want ick verclare van hare onbeschaamtheyt een wallig te hebben , als door stricke Wetten , Reglementen en sware Eeden , de eerlycke Luyden afwyfende , en deterreerende , om Guyten en Colfuen na hare Handen te bekomen , &c.

Waar mede ,

EDELE GROOT ACHTB. , &c.

Suriname den 2 September , 1686.

Was geteeckent ,

*C. van Aarssen van Sommelsdyck ,
Sedert de Blancseings.*

N°. 30.

EXTRACT uyt een *Missive* ,
geschreven door den Heer *van Sommelsdyck* , Gouverneur in de Colonie van *Suriname* , aan de Heeren *Directeuren* van de Geoctroyeerde *Societeyt van Suriname* voorz. , in dato den 18. February, 1685.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Capiteyn *Pets* , van het Schip de *Vrede* , is een Guyt , als voor desen hebbe geschreven , ende den Super-cargo niet minder , als mede alle by hebbende Officieren , en zynde hy Capiteyn door myn gevraagd waar de Cognossementen , en Facturen van de Goederen waren , waar uyt hy de gelorrendrayde Slaven hadde gekogt , heeft myn tot antwoordt gegeven , geloofde die te zyn over Boort geworpen , en sulcks zynde , soude zyn te præsupponeren goede Heelders toe soude hebben

ben gehadt; van gelycken van het ingehandelt Cargaſoen, van Tandē ende Koper, dat met het eerste Amſterdamſe Neger-Schip ſal overſenden, en ſulcks niet en zynde, uyt ons geſtolen Cargaſoen met colluſie, in alle gevalle van de Commies aldaar, is geſchiet; De Slaven ons tot een hoge prys aanrekenende, ſyn door haar ingekogt ende haar alſoo toege-eygent, het ſelvige dienende tot haar Ed. Groot Agtbare advys, Sullende het ſelvige beter buyten alle blame ende reproches by haar in het Vaderlandt werden afgedaan, dan by myn alhier, dog twyffele van regtvaardiger, uyt inſigte van de intereſſen, die daar onder ſullen ſpelen, als die voorſiende: ſullende oock eens garen ſien, dat hare Ed. Groot Agtbare in de regtvaardigheyt oock eens de quade mogen ſpelen, als ick tot nog toe hebbe moeten doen, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Actum Parramaribo, den
18. February, 1685.

Was geteeckent,

*C. van Aarſſen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancſeings.*

N°. 31.

EXTRACT uyt een *Miſſive*,
geſchreven door den Heer van Sommels-
dyck, Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
de Geoctroyeerde *Societeit* van *Suriname*
voorz., in dato den 8. July, 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Hare Ed Groot Agtbare gelieven myn oock te laten weten of ſe genegen zyn de abuysen, die d'er in ſwang gaan, te ſien remediëren ende corrigeren, van dewelcke ick verſcheyden hare Ed. Groot Agtbare hebbe aangewelen, dog gene de minſte antwoordt en bekomme, Den gemeynen intereſt ligt 'er te veel by, elck van de Leden vint 'er 't ſyne by, behalven ick; En gelyck ick myn doen geerne myn verbindte te verantwoorden, ſtelt ſodanigen Præſident ofte Perſoon alleen', die voor de verrigtinge aldaar caveert en reſpondeert, want ſoo lang het door ſoo veel geïntereſſeerde Koppen lopen ſal, ſal yder een de beſoignes van de *Societeit* by wonen, om te ſien of 'er door een particuliere

ticuliere Negocitje een Voordeeltje is by te vinden , en volgens dat de affaires soecken te dirigeren. Ick wil niet verhopē dat de Ed. Groot Agtbare *Heeren van de Stadt* haar willen laten tiranniseren van de *West-Indische Compagnie* , waar door de ruïne van dese Colonie in haar handt is , soo sulcks werdt gedoocht , en voor elck uytstel eene onwaardeerlycke præjuditie lydt , &c.

Waar mede ,

ÉDELE GROOT ACHTB. , &c.

Suriname den 27.
Mey , 1687.

Was geteeckent ,

*C. van Aerssen van Sommelsdyck.
Sedert de Blancseings.*

N°. 32.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommelsdyck*,
Gouverneur over de Colonie *Suriname* ,
aan de Heeren *Directeurs* van
de Geoctroyeerde *Societeyt van Suriname*
voonoemt, in dato den 24. July, 1687.

ÉDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Ick hebbe Godt danck niemandt te menageren , wat myn bedryf aangaat , en soo de Employen ende Charges aan eerlycke en bequame Luyden wierden gegeven , het soude voordel en eere voor de Colonie zyn. Den overgesonden Luytenant *Hemert* , alias kromme *Hemert* , soo hier door de wandeling benaamt werdt , is dat een postuur naar Lichaam en verstant , om tot Officier hier te Lande te werden aangestelt , daar wy hier dienen Luyden te hebben die dubbelt dispoost , actief , vigelandt en bequaam te Water en te Landt waren , hier nogh toevallen genoegh komen tot sodanige in den beginne , eer de Lugt ende het Landt gewoon worden gemaackt om dienst te doen , en wy veele posten hebbende te versien , onse Officiers en Volck wel nodigh hadden Man ende Officier te wesen , maar gene Dood-eters ; bevindende een notabel onderscheyt tusschen een Mensch en een Man , die waarlyck een Mans naam meriteert : Ick ben mede haar Ed. Groot Agtbare de directie aldaar volkomentlyck toe vertrouwende , maar bevinde daar inne of daar omtrent eenige mislagen te zyn geschiet , verhope de Heeren niet qualyck sullen nemen door myn te werden aangewesen : gelyck ick oock

K

by

by alle voorvallende occasie het selvige van hare kant ongeveynst sal verwagten, volgens myne voorgaande versoeken, met versoek dat elck een sijn van synen eygen interest alleen gelieft te depouïlleren, ende alleenlyck die van de Colonie beogen, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

In Suriname den
24. July, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

N°. 33.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer van Sommelsdyck, Gouverneur over de Colonie van Suriname, aan de Heeren Directeuren vande Geoctroyeerde Societeyt van Suriname voornoemt, in dato den 18. February, 1685.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Uyt desen nevensgaande beantwoordinge, &c.

WY leven hier oock in eene volle gerustheyt, en buyten eenige onderneminge van de Indianen onse Vyanden, oock regtevoort ten vollen versiekert van onse Inlandtse Indianen, onse Vrienden ordinarijs benaamt; dogh de leugenagtige nature ende aart der Inwoonders onderworpen, die schynen haar te vermaken ofre door een reste van de voor desene ingeplante schrick de Colonie, oft Inwoonders der selvige, met de eene of de andere disastreusé tragique ofte extraordinarijs tydinge te verschricken, ende alarmeren, ja soo onbeschaamt van te sustineren gesien, en andere gehoord, en mede gesproken te hebben, en ondersogt zynde, werdt bevonden niet en waar woort aan te zyn. Ick twyffel of hare Hoog Mog: in veele Jaren de Colonie soo veel goets sullen doen, als dese hare Resolutie in staat is geweest van het grootste disorder ende bouleverfement by den Raad als Inwoonder te veroorsaken.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Onderflont,

U Ed. Groot Achtb. onderdanigen Dienaar,

Actum Parimaribo, den
18. February, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

E X.

EXTRACT uyt een *Missive*,
 geschreven door den Heer van *Sommelsdyck*,
 Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
 de Geöctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
 voorz., in dato den 8. Maart, 1685.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Uyt U Ed. Groot Agtbare laatste *Missive*, &c.

Dat hare Hoog Mog: nevens U Ed. Groot Agtbare hier soo lange hadden geweest als ick, vertrouwe niet en souden prätenderen dat het Oötroÿ, aan dese Colonie verleent, naar eene lange gehoudene deliberatie (kan wel wesen) maar wyse ende rype deliberatie soude zyn vergunt, sekerlyck neen; en dat met intentie om van alle Gewesten herwaarts Menschen te locken: want de principaallste Articulen daar tegens strydig werden bevonden, waar van nu de Inwoonders oock niet weynigh en komen te murmureren, en ick van alles het verwyrt hier en daar schyn te moeten dragen. Particuliere interessen hebben het Oötroÿ gesmeet, en van Luyden die niet wyder als haar eygen interest en beoogden, het welvaren van de Colonie is haar minste bekommeringe geweest.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Onderstont,

U Ed. Groot Agtbare onderdanigen Dienaar ,

Was geteeckent,

Actum *Suriname* den
 8. Maart, 1685.

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommels-*
dyck, Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
de *Geostroyeerde Societeyt* van *Suriname*
voornoemt, in dato den 4. October,
1685.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Met Schipper *Jochem de Lange*, of het Schip de *Rysende Son*, sul-
lende recta op *Amsterdam* syne reyse dirigeren, en met de volle
Maan van hier vertrecken, sal ick van alles particulierlycker informe-
ren, hopende dat ondertusschen de Heer Commandeur *Verboom* sal zyn
gearriveert, met welckers komste wy verhopen te verstaan, dat men
in het Vaderlandt, soo in 't generaal als particulier, beter sal zyn ge-
informeert, van onsen handel en wandel; als mede dat haar Hoog
Mog: haar wat meer sullen gelegen laten, om haar te versien van
goede, trouwe, ende waaragtige Advys-gevers, sullende haar tot meer-
der eere ende reputatie strecken, als mede tot nut ende interest van
dese Colonie.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Suriname den 4.
October, 1685.

Was geteeckent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

EXTRACT uyt een *Missive*,
 geschreven door den Heer van *Sommelsdyck*,
 Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
 de *Geoëtroeyeerde Societeyt* van *Suriname*
 voornoemt, in dato den 7. April,
 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Het is myn oock lief geweest te verstaan, dat de gedane electie hare Ed. Groot Agtbare wel hebben gelieven te laten gevallen, ende dat anders was, soude myn seer leet wesen; niet anders betragtende dan het gene is streckende tot het gemene besten van de Colonie, conform de goede meyninge van hare Hoog Mog: die om hare onkundigheydt, door particuliere interessen aangedreven, wonderlyck misleyt worden, tot spot ende kleynachtinge van hare Hoog Mog:, respect ende authoriteyt, het welcke myn leet is. Ende alsoo ick van goeder handt berigt werdt dat eenige devoiren souden zyn, ofte sullen werden aangewent, om de genomene Resolutie van den 10. Octoher, 1684. te doen royeren en supprimeren, soude myn versoek zyn, die in goude Letteren mogte werden geëregistreert, tot eeuwige memorie voor de Nakomelingen, van dat soo eene Doorlugtige Regeringe in diergelycke bestekene ligtheden niet meerder soude mogen werden bestrickt.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Suriname, den 7.
 April, 1686.

Was geteekent,

C. van Aarssen van. Sommelsdyck,
Sedert de Blancfeings.

N°. 37.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommels-*
dyck, Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren*
van de Geoctroyeerde *Societeyt van Su-*
riname voorfz., in dato den 3. Octo-
ber, 1686.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Tot antwoord op hare Ed. Groot Agtbare *Missive*, &c.

Ick en verstaë sekerlyck de proceduren van hare Hoog Mog: in geen-
derhande manieren; alle klagten, myn concenterende, werden door
haar gehoord en aangenomen, maar myne justificatien werden ge-
rejeeteert, op hare menigvuldige occupatien, om den doven te spelen,
alsoo sy tot hare beoginge niet en kunnen komen, ende ongenegen
zyn myn naar behoren satisfactie te doen geven: ick en kan hier anders
niet uyt præsumeren, als dat onder haar eenen quade suurdeeslem te-
gens myn werdt gaande gemaackt, het welcke myn in der daat niet
en surpreneert, want sulcks over lange voor myn vertreck hebbe ge-
sien, nevens duyfent andere Menschen, hebbe het oock op myn ver-
treck voorsegt, dogh regt uytgeseyt, agt het selve niet een Olykoeck,
die regt en wel doet en moet niet schromen.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Onderflont,

U Ed. Groot Agtbare onderdanigen Dienaar,

Suriname den 3.
October, 1686.

Was geteekent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer *van Sommelsdyck*,
Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
de Geootroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
voorz., in dato den 24. July, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Mynen laatsten zynde geweest met het overgaan van myn Soon,
per Schipper *Gerrit Remmersen*, 't sedert is hier 's anderendaags,
dat nogh het Schip van *Leendert Noten* in de mondt van dese Reviere
lagh, zeylvaardigh om uyt te lopen gearriveert het soo lang verwagte
Scheepje de *S^t. Jan*, daar Schipper op is *Pieter Jansz. van der Heyden*,
waar mede de duplicaten van het Schip de *Herderinne* ons syn behan-
digt, en uyt deselvige verstaan, de confirmatie van de præcipitante or-
dres ende proceduren, die by præoccupation door hare Hoog Mog:
in haar Resolutie van den 10. October, 1684. vervat, zyn bekrachtigt,
met het ordonneren, myn die van harent wegen door diverse wegen
ende promptelyck soude werden toegesonden, als mede wat daarinne
soude zyn verrigt, ende staan te geschieden, waarinne als in alle ver-
dere ordres, ende commandes raackende, prompt hebbe geobediëert,
als haar Hoog Mog: sal zyn gebleken door de rescriptie, die ick aan
U Ed. Groot Agtbare hebbe geadresseert, om soo veel te sekerder
te werden behandigt, als mede hare Ed. daar door kennisse van den
inhoudt derselvige te doen bekomen, op dat niet buyten hare Edle
kennisse en soude geschieden; alleen is myn wensch ende verlangen,
om selfs Mondelingh ende in Persoon, de Beschuldigers en sodanige
Regters te beschamen, en overtuigen, de eerste met leugens ende val-
sigheyt sich behelpende, ende de tweede gene informatie ende verde-
dinge te vorderen, ende ongehoort een parthye te condemnieren, en
by de condemnatie te continueren, naar suffisante deductie van de
saack haar ter handt gestelt.

Waar mede,

E D E L E, A C H T B., &c.

Suriname, den 24.
July, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

L 2

E X-

ANTWOORT op de Injurieuſe en laſterlycke Klagten die de Heeren Gedeputeerden van de Staten van Zeelandt, uyt ſpeciale laſt van de Heeren Staten van de Hoog Gemeelte Provintie, hare Principalen, ter Vergaderinge hebben voor gedragen, ende bekend gemaakt.

EXTRACT uyt
bet Register der Reſolutien
van de Hoog Mog: Heeren
Staten Generaal der Veree-
nigde Nederlanden.

Veneris den 19. July, 1686.

Onder correctie, de Staten van Zeelandt eenige klagten zynde voor gekomen, wegens myn quade Directie, gepleegt in deze Colonie, voor ende al eer die aan te nemen, hadden wel behoren, myn van dezelve kennis te geven, op dat na bevindinge van ſaken, die by hooger bandt te vervolgen ende pouſſeren, ofte te rejecteren, als qualick ende ongeſondeers bevindende, ende haar reſpect ſoo merckelyck niet te intreſſeren, als ick met leetweſen genoodtſaackt ben te bewyſen ende doceren, by deſe gelegentheyte hebben gedaan, ende de booſe ende aan de paſſie van eenige quaadtwilige Menſchen, geſtyft en gefomentteert door hare onkundigheydt, het ſchynt dat geene materie van klagen vindende, genoodtſaackt zyn die te ſoecken, myn te laſte leggende van te willen ignoreren hare Hoog Mog: Reſolutie van den 10. October, 1684, ſoo hoogh beroemt, dat ick my van harent wegen daar over ſchame, ende alle eerlycke Euyden de waarheyte wettende, en kennende, het ſelve nevens my ſullen moeten doen, als ick oock ben vertrouwende ſy ſelfs doen ſouden, ſoo ſy kennis van ſaken hadden, noyt Menſch, oyt minder hebbende gemeriteert voor ſyne goede en trouwe dienſten, ſoodanige beloninge en vergeldinge, ſulcks ben declarerende hare Hoog Mog: Reſolutie van den 10. October, 1684 niet te hebben geignoreert, ende niet te ignoreren, hebbende op deſelve per twee diſtincte Reſcriptien pointueel
aan

DE Heeren Gedeputeerden van de Provintie van Zeelandt hebben, uyt ſpeciale laſt van de Heeren Staten van de hoog-gemeelte Provintie, hare Principalen, ter Vergaderinge voor gedragen ende bekend gemaakt, dat de Heeren Staten van Zeelandt van tydt tot tydt zyn voor gekomen, ende nog dagelycks voorquamen verſcheyde doleantien en klagten, over het quade Gouvernement ende Directie, die in de Colonie van Suriname door den Heer van Sommelsdyck wordt gehouden, het meerendeel vervat in haar Hoog Mog: Reſolutie van den 10. October, 1684, die daar tegens met groot fundament was genomen; dogh overmits gemelte Reſolutie niet en wierde na gekomen, ſoo ten aanzien van het weeten van den Paepſen Godts-dienſt, ende overſenden van de Geestelyckheyt, als ten aanzien van de Particulieren handel ende commercie, daarinne den voornœmden Gouverneur bleef continueren, ende ſigh voorts in alle manieren van ſyn gefagh en autoriteyt als Gouverneur wille te prœvaleren, ende die tot nadeel van de Koopluyden ende Schippers deſer Landen, oock met hardigheyde ende dreygementen te gebruycken,
regel

aan haar Hoog Mog: geantwoordt, hare faveuren te seer eestimeerde, om daar aan niet gevoelig te wesen, ende traagh om die te beantwoorden te zyn, ick en sal dese aanklagers hare pluymstryckerye, om hare Hoog Mog: benevclentie, faveur oftegunste te capteren, niet imiteren, sulcke bassesses latende aan Luyden, die die benodigt hebben, tragtende verkeerde impressien te geven, en het wit swart te maken, en de waarheyt tot leugen, om also de boose ende Leugenaars te doen triumpheren, soo het in haar magt was, als blycken sal uyt dese versamelde, opgepronckte, klagende, en schreeuwende leugens. Den intré is in dese drie pointen vervat, het niet weten van den Paapsen Godts-dienst, en niet te hebben overgesonden de Geestelyckheyt, en het continueren van Commerce en Negotie door myn gepleegt, ende het misbruyck van myn autoriteyt ende gesagh, in qualiteyt als Gouverneur, om die voort te setten, breder geextendert in hare klagten, is hare getrockene consequentie, van hare geallegeerde door myne exceptie ende geprætendeerde ignorantie, het welcke eerstelyck ter contrarie blyckt uyt myne Rescriptie, op den 18. February, 1685. per Capiteyn Pets, hare Hoog Mog: toegesonden, en uyt het verbot en inhibitie aan de Paapen ghedaan, van genen Paapsen Godts-dienst te plegen, in dato den 15. December 1685. en in January 1686. met Capiteyn Ephraim Turner U Ed. Groot Agtbare overgesonden, ende alsoo ick onwetende ben geweest van dat hare Hoog Mog: ordres ende Resolutien oock haar kragt ende vigeur souden moeten exerceren ende naargekomen werden.

Omtrent de Dooden, soo bekenne ick gepexeert te hebben, als hare Hoog Mog: intentie ende meyninge niet hebbende verstaan, tot welcker pointueel nakomen, ick die dan over Zeelandt aan de Heeren Staten van de selvige Provintie by de eerste ge-

legent.

regel regt tegen haar Hoog Mogende Reglement, en Octroy van den 23. September, 1682. en contrarie de conditien, by de Heeren Staten van Zeelandt in het verhandelen van de voornoemde Colonie bedongen; En vermits Hooghgedagte Heeren Staten geïnformeert wierden, dat de voorgemelte haar Hoog Mog: Resolutie van den 10. October, 1684. noyt directelyck wegens den Staat aan den gemelten Heer van Sommelsdyck, als Gouverneur van Suriname, was toegesonden, hy oock daar op dorste excipieren, en de selve ignoreren, sy Heeren Gedeputeerden in den naam als boven verlogten, dat de meer-gemelte haar Hoog Mogende Resolutie van den 10. October, 1684. als nogh sonder uytstel door diverse wegen aangemelte Heer van Sommelsdyck in synen voorsz. qualiteyt directelyck wegens hare Hoog Mogende mogte werden toegesonden, met expresse last en ordre, sich na den inhoud van dien te reguleren, en haar Hoog Mog: te rescriberen, wat by hem daar in soude wesen gedaan en verrigt, sonder daar van in gebreecke te blijven; Dat voorts die van de Geoctroyeerde West-Indische Compagnie deser Landen mogte werden geobligeert, alle redelycke satisfactie te geven, op verscheide klagten en prætensien van diverse Koopluyden en Schippers, die in de voornoemde Colonie in haren handel, invorderen van hare schulden, en afladinge van hare Schepen, grootelycks waren benadeelt; en namentlyck dat aan de Reders van het Schip de Johanna, Schipper Anthonius Tange, mogte werden geresitueert de somma van Ponder 727:5:2. Vlaams, tot voldoening van de schade by haar geleden, door het verbodt wegens den

M

Heer

*legentheyt sal toefenden , tot hare volle contentement , vergenoeginge , en overtuiging , op dat aan de Levendige geen geloof wilde geven , de Dooden de Dooden op mogen werken : Dit pretext van heyligheyt is alleen om de gemoederen door een quade impressie te præoccuperen , om het vergift , waar mede sy voorgenomen hebben hare personagie te spelen , te subtielder ende ongevoeliger te doen ontfangen , Hic latet Anguis in herba. Nota gierigheyt , wortel ende oorspronck aller quaat , uytgedrukt door dese woorden , dat voorts die van de Geoctroyeerde West-Indische Compagnie dese Landen mogte werden geobligeert , alle redelycke satisfactie te geven , op verscheyde klagten ende præten sien van diverse Koopluyden , en Schippers , die in de voorsz. Colonie in haren handel , invordering van hare schulden , ende afladinge van hare Schepen grootelycks waren benadeelt. En volgt hier op de Lyste derselvige , van alle welcke klagten , van het begin tot het eynde , geen waar woordt en is , voor Godt en in conscientie gene de minste inhibitie oyt zynde gedaan aan de Schippers , van niet te mogen inladen de bequame en gekeurde Suyckeren , dit zynde de listigheyt ende lagen waar mede de Schippers hare Reders bedriegen ende abuseren , niet distinguerende het verbot van de ongekeurde Suyckeren , waar op breder by mynen voorgaande aan de Heeren van de Societeit hebbe geschreven , gene de minste force , geweld ofte violentie zynde gepleegt , aan eenig Planter deser Colonie , om hem te constringeren in het Schip de S^t. Pieter in te laden , maar uyt hare eyge vrye wil geteyckent de quantiteyt van de Oxhoofden , die elck genomen ende willig was in 't selve Schip te schepen , alle hare soustenue op het geweld door myn haar aangedaan , en gene Regeringe nog Inwoonders minder redenen hebbende daar over te klagen , als daar van geen eenigh exempel sullen bewysen , oock niet ge-
love*

Heer van Sammelsdyck aan de voornoemden Schipper gedaan , van gene verdere ladinge van Suycker te mogen innemen , schoon albereyts , gelyck oock nog vier andere Schepen , hier naar genoemd , een groote partye Suyckeren hadden ingeladen , om dat gemelte Heer wilde , dat het Schip de S^t. Pieter , daar mede hy uyt het Vaderlant in Suriname was gearriveert , eerst en voor alle andere Schepen soude moeten werden volladen , sulcks dat gemelte Heer op syn eerste aankomste in het Gouvernement van Suriname , door dese geordonneerde voor afladinge van het voornoemde Schip de S^t. Pieter , hadde derven bestaan het 11. en 13. Articul van het voornoemde Octroy directelyck tegens te gaan , soo als oock ten selven tyde gelyck verbot van verdere ladinge was gedaan aan het Schip d'Eendragt , Schipper Daniel Roys , over welck verlet en kosten door die Reders werde ge-eyscht een somme van Ponden 513:18:10. Vlaams , en wegens het Schip Cornelia , Schipper Boudewyn Johannesz. een somme van Ponden 561:19:2. Vlaams , wegens het Schip de Gesusters Ponden 266:13:4. Vlaams , wegens het Schip de Sara Ponden 173:2:0. Vlaams , monterende te samen over de voornoemde vyf Schepen een somme van Ponden 2332:8:6. Vlaams , daar van de Documenten door de gemelte Heeren Gedeputeerden onder N°. 1. zyn overgegeven ; En dewyle by het 4. Articul van haar Hoog Mog : voor gemelte Octroy , van de uytgaande Suyckeren niet meer mag werden afgevordert als 2½ ten hondert , en dat daar en tegens notoir was , dat den Heer van Sammelsdyck daar van vier ten hondert exigeerde , dat derhalven
aan

love ymandt in de geheele Colonie dies-
 wegen kan ofte sal klagen, de Lyste
 van dese Schippers ende ten naesten
 by haar Reders hebbe naargevorst,
 hebbe deselve bevonden op de Caap
 van gewoonte te zyn te varen, ende
 te reden, ende wel genegen souden zyn
 rene nieuwe inventie ende soorte van
 Caperye op te regten, het welke by
 gebreck van uytheemse Oorlogen i'al-
 len tyden souden kunnen werden ge-
 practiseert. De West-Indische Com-
 pagnie op de Cust van Africa, als
 een groot Lighaam sonder Ziel, is
 door haar, onder den Deckmantel van
 vreemde Commissien, aldaar dick-
 wils gepluynt, nu soude de quæstie
 zyn in America van het selvige te
 doen, maar weest gepersuadeert, dat
 nu ick weet met wat Luyden ick
 te doen hebbe, ick myn wel sal we-
 ten te defenderen, myn verkoopen
 kunt ghy wel, maar de leverantie sal-
 je swaarder vallen dan geimagineert
 werdt, valsche en inique eysschen en
 prætensien naar sich slepende, en trec-
 kende, gelycke conclusie begeerende, en
 eysschende van de West-Indische Com-
 pagnie alle redelycke satisfactie, op
 verscheyde klagten en prætensien, &c.
 en namentlyck, dat aan de Reders van
 het Schip de Johanna, Schipper An-
 thonius Tange, mogte werden ge-
 restitueert als andere volgende som-
 men, &c. de klagten zyn tegens myn
 gestelt, ick werde gesousteneert te heb-
 ben gepexert, ende myn devoir te
 buyten gegaan, waaromme dan de
 vergoedinge van de West-Indische
 Compagnie geprætendeert? Den on-
 noselen moet hy voor den schuldigen boe-
 ten, kan dat dan buyten de Caperye
 werden geapprobeert? Volgt nu het
 pexeren tegens het vierde Articul van
 het Octroy, in het afvoerden van 4.
 per cento van de uygaande Suycke-
 ren, sulcks dat aan een yder restitu-
 tie mogte werden gedaan van een en
 een half per cento, die van haar onwet-
 telyck was afgevordert, of afgenomen:
 Om dat Articul klaar ende net te
 wederleggen, soude meer Papier van
 noden hebben, als dese Mergines my
 vergunnen; En alsoo ick die aan haar

Hoog

aan een yder restitutie mogte werden
 gedaan van de een en een half ten hon-
 dert, die van haar onwettelyck was
 afgenomen, daar van onder anderen
 twee bewysen onder N°. 2. mede zyn
 overgegeven, van de Schippers Bou-
 dewyn Jansz. en Anthonius Tange. En na-
 demaal den Gouverneur en Raden van
 Suriname albereyts seer quamen te mis-
 bruycken het 29. Articul van het voor-
 gemelte Octroy, daar by haar is toe-
 gelaten eenige kleyne en modique la-
 sten op te stellen, tot verval van eeni-
 ge kosten, mitsgaders tot onderhoudt
 van Kercken-dienst, Schoolmeesters, en
 diergelycke, als hebbende over een ge-
 ruymen tydt geleden, en den gemel-
 ten Gouverneur al lang te voren be-
 staan, alle inkomende Wynen, Bran-
 dewynen, en Natte-waren met vier
 ten hondert te beswaren, en het selve
 exactelyck te exigieren, en vervolgens
 daar in grover toegestaft, als elders in
 het voorgemelte Octroy wierde toege-
 staan, of oyt in de gedagten van de
 Regeringe alhier hadde kunnen komen,
 en namentlyck dat men den uytvoer
 uyt dese Landen aldaar met vier ten
 hondert soude beswaren, daar de uyt-
 gaande Waren aldaar niet hoger als
 met twee en een half ten hondert mo-
 gen beswaart werden, behalven dat den
 uytvoer uyt dese Landen altoos moeste
 werden gefavoriseert, te meer om dat
 daar van eerst hier te Lande mercke-
 lycke lasten van inkomen en uytgaan
 moesten werden betaalt, derhalven sy
 Heeren Gedeputeerden van Zeelande
 versogten, dat de gemelte Gouver-
 neur en Raden mogten werden ge-
 houden by het volgende 30. Articul,
 daar by verklaart wierde, dat sy niet
 bevoegt en zyn eenige Lasten of Impo-
 sitionen op te stellen, of te heffen, en

M 2

dat

Hoog Mog : in myne toegesonden Brief hebbe beantwoort , als mede het sel- vige aan de Heeren van de Societeit gedaan , sal den Leser sijn aan haar adresseren , maar voege dit alleen daar by , dat dese 4. per cento niet onwettelyck en zyn ontfangen , als wert beschuldigt gedaan te hebben , maar wettelyck , en door de Regeringe geap- probeert en geconsenteert , tot tyde en royle de voorgevallene differenten by de Societeit of haar Hoog Mog : souden wesen gedediceert , als blykt by de Resolutie van den Raadt al- hier , over lange de Ed. Societeit toe- gesonden.

In de accusatie van het misbruyck dat den Gouverneur ende Raden dee- den van het 29. Articul van het voorgemelte Octroy , tonen sy alsoo qua- lyck te zyn geïnformeert van ons doen , als in al den opstel van hare klagten en gravatien , noyt vier per cento zyn- de getrocken van de Natte-Waren : de passie ende vinnigheyt berst van alle kanten soo hevigh uyt in hare ca- langes , om dat sy aanleggen door de odicusheyt derselve , nogmaals als voor desen partyen ongehoort , Sen- tentie en condemnatie soude bekomen , het welcke ick hope met Godt sal wer- den gesluyt , en het andere geaddres- seert , Godt tot Getuyge nemende van de ongerectigheyt en onzelyck dat myn is aangedaan , in allen deele , door soo cene diffamante Resolutie , hebbende oock van syn Handt meerder wrake bekomen , hem die hebbende overgegeven , dan ick soude hebben ge- desircert , soo in den Persoon ende Goederen van Laurens Jansen No- ten , Autheurs ende Stokers van dit Hels-viertje , blykt dese hare passieus- heyt in dese termes , En nademaal den Gouverneur en de Raden van Suriname albereyts seer quamen te misbruycken het 29. Articul van het voorgemelte Octroy , daar by haar toegelaten is eenige kleyne en modique Lasten op te stellen , tot verval van eenige kosten , mits- gaders tot onderhoudt van den Kercken - dienst , Schoolmeesters ,
en

dat vervolgens die buytensporigheyt mogte werden geweert , en den Gou- verneur en Raden gelaft , de voor- noemden impositie en last van vier ten hondert van alle inkomende Wynen , Brandewynen , en andere Natte-Wa- ren na te laten , oock van het alrede geëxigeerde restitutie te doen , soo als onder anderen de Reders van de Schip- pers Boudewyn Janssen en Anthéunis Tange sulcks verlogten , welckers Re- keninge onder N°. 3. by de gemelte Heeren Gedeputeerden mede zyn over- gelevert , soo veel te meer , om dat in Suriname nogh geen vasten Kercken- dienst of gegagieerde Predicanten wa- ren aangestelt , en derhalven nog geen oorfake was , selfs tot het invoeren van eenige kleyne en modique lasten , laat staan dat men soo groten last van vier ten hondert van alle inkomende Wynen en andere Natte-Waren hadde bestaan te heffen : zynde de Heeren Staten van Zeelandt andersints wel ge- negen , om eenige kleyne lasten te helpen consenteren , en daar toe voor- slagen te horen , tot onderhoudt van eenige Predicanten en vordere Kercke- lycke bedienden in Suriname , als we- sende een sake van groote schandaal en ergernisse , soo voor de Indianen , Joden , en eygen Ingesetenen , dat al- daar geen gegagieerde Predicanten en zyn , immers over weynig tydt geleden nogh niet geweest , maar dat men in tegendeel toeliet (soo als de Heeren Staten van Zeelandt berigt wierden) dat den Paapschen Godts-dienst aldaar in de Colonie wierde geoeffent , en on- der anderen door een Paapjen omtrent het Fort , dat gesegt wierde door sy- ne klugten en fabeltjens , de Papisten , oock Indianen , en ons eygen Volck tot syn gehoor te trecken , voegende
sy

en diergelycke, als hebben over een geruymen tydt geleden, ende den Gouverneur al langh te voren bestaan alle inkomende Wynen, Brandewynen, en Natte-Waren met vier ten hondert te bewaren, en het selvige exactelyck te exigieren, en vervolgens daarinne grover toegetaft, als wel in 't voorgemelte Octroy wierde toegestaan, ofte oyt in de gedagten van de Regeringe alhier hadde kunnen komen.

Werdt geantwoort, geen Natte-Waren met 4. per Cento te zyn beswaart, maar de selvige lasten, als ten tyde van de Zeeuwse Regeringe was, te zyn gecontinueert, en dat verre van daarinne grover te hebben toegetaft als billyck of redelyck mogte zyn, wy doen blycken sullen, die tot noch toe op verre na alleen voor de Kerckelycke vervallene onkosten niet te kunnen toereycken, verre van andere daar by te annexeren, de Menschenstaande te komen, die sal bewysen dat Gouverneur en Raden helder ofte penning hebben genoten, ofte geprofiteert uyt hare directie ofte Regeringe en Gouvernement, sedert myne komste alhier, ofte om eenige acte van Justitie by haar gepleegt, soo sulcks in het Vaderlandt geschiede, het soude sekerlyck wel een magtiger Landt wesen, de redenen waaromme desen last op de Natte-Waren is gestelt, is dese, dat hier veele Dronckaarts zyn, die weynigh te Kercken gaan, om haar te permoveren, het voordeel en genot van haar Geldt te Kercke te komen halen, als mede te kennen te geven, dat wy van de droncke Verckens oock eenigh voordeel en genot weten te trekken, niet hebbende gecoordeelt jeyers op regtvaardiger ende dienstiger te hebben kunnen imponeren, en door niemant en kan werden tegen gesproken, als uyt eygen interest, gelyck sonder twyffel nu oock geschiet de restitutie in allen geval door haar gepræ-tendeert, noch een soort van Caperye zynde, want aan de Schippers ofte Koophuyden niets souden competeren,
maar

sy Heeren Gedeputeerden daar by, een Memorie van de Reders van het Schip de *Jobanna*, Schipper *Cornelis Antheunissen* onder N°. A. met de stukken tot verificatie van dien nodigh, rakende de Verkopinge van een partye Paarden, aldaar in *Suriname* gebragt, met wat onkosten die was beswaart, en hoe de betalinge daar van vrugtelooos, en belet was geworden, vermits den Gouverneur t' elckens als de Debiteuren eenige Suyckeren tot voldoeninge klaar hadden, die selfs van de Plantagien hadden laten halen, en alsoo syn selven eerst doen betalen, en alsoo versogt was geworden daar naar de eerste klaar wordende Suyckeren te mogen bekomen, sulcks was geweygert, ende door den Gouverneur tot antwoordt gegeven dat hy eerst moest betaalt wesen.

Weshalven niet alleen tegens dese excessen prompte remedie en ordre van haar Hoog Mog: wierde versogt, maar dat oock aan de Geïnteresseerden mogte werden vergoet de schade die sy daar door hebben geleden, en dat voorts sodanige nadere voorsieninge moghte werden gedaan, dat de Vaart en de Negotie op de Colonie van *Suriname* privatief en alleen voor de goede Inge-setenen deser Landen mogte werden geconserveert, soo als het oogmerck en eenigh wit van de Regeringe altoos is geweest, en dat dienvolgende geen Negotie ofte Trafficq aan 't Gouvernement aldaar mogte werden toegelaten, alsoo het voorschreve Gouvernement ende Regeringe allene moet wesen tot protexie goede ordre, en om Justitie onder de Inge-setenen en Traffiquanten te doen administreren, maar niet om tegens haar te Negotieren en

N

te

maar aan onse eygene Planters, dewelcke die last in koop der Wynen hebben moeten dragen, ende betalen. Ick bedancke de Ed. Mog: Staten van Zeelandt, wegens hare gunstige aanbiedinge, præsentatie, en genegenheydt, van wel te willen helpen consenteren in eenige modique lasten, als oock wel haar gunstigh oor te willen lenen tot het gehoor van sodanige voorstellen, tenderende tot onderhoude van de Kerckelycke bedieninge alhier, als van het interest dat gelieven te nemen in het gesuposeerde schandaal en ergernisse, als soude zyn gegeven aan de Indianen alhier, waar van niet een eenigh de Taal wel, ofte weynig verstaat, als Joden ende Ingesetenen, door het aanhoren van het Paapje in klugtjens en fabeltjens, waar door hy de selvige tot syn gehoor trock, en sekerlyck soo de Klagers met gene passie waren gepræoccupeert, souden kennen dat dese calangie zyn eygen condemnatie mede brengt, en dat opgeraapte vuyligheden zyn, sodanige fabeltjens, ende klugtjes gene lesie kunnen doen aan de ware Godis-dienst; maar ter contrarie om die te vexeren, ende de Papisse redicule Leringe en Predikationen in ridicul, en voor ridicul als hy selfs soude hebben gedaan, doen estimeren en houden.

De Memorie onder N°. 4. is in Margine derselvige Memorie van point tot point beantwoort, waar aan ick myn gedrage.

Op dese klagende fabeltjens en leugentjes wert eene serieuze en prompte remedie van haar Hoog Mog: versogt niet alleen om die te weren, maar oock vergoedinge van de schade die sy souden hebben geleden, als oock voorsieninge soude werden gedaan dat de Vaart en Negotie op de Colonie van Suriname privaatief, en alleen voor de goede Ingesetenen deser Landen mogte werden geconserveert, als dan sal ick doen blycken dat alle dese klagers quade Ingesetenen zyn, nevens hare Reders, die sich hierinne nevens de Schippers voegen, moet dan conse-

quen-

te kladden, derselver schulden te postponeren, ende eygene te doen præserveren, en alsoo eygen interest en magt in eene hand te laten domineren; dat oock alle Schepen en Traffiquen van andere Natien op de voornoemde Colonie mogten werden en blyven afgewesen, en niet toegelaten dat die aldaar Paarden, Viçtualie, of andere Waren quamen te brengen, soo als tot schade ende nadeel van eygene Ingesetenen was geschiet, ende vreemde selfs dier maten daar in gefavoriseert, dat men die met rigueur de voldoeninge van hare verkogte Paarden en Waren boven eygen Ingesetenen hadde doen hebben, oock aan vreemden de inladinge van Suyckeren vergunt, ende eygene Ingesetenen daar op laten sien, dat oock aller wegen goede prompte Justitie in de Colonie van Suriname mogte werden geadministreert, oock de provisien van Justitie, derwaarts gesonden, behoorlyck gerespecteert, en vervolgens daarinne oock geholpen Martinus Maartensz., Koopman tot Middelburgh, grotelycks in een Plantagie aldaar geinteresseert. Waar op gedelibereert zynde, is goet gevonden ende verstaan, dat haar Hoog Mog: Resolutie van den 10. October 1684. door diverse wegen aan den Heer van Sommeldyck, als Gouverneur van Suriname, directelyck sal werden toegesonden, met last en ordre om sich na den inhoud van dien punctuelyck te reguleren, en aan haar Hoog Mog: te rescriberen, wat by hem dienaangaande sal wesen gedaan en verrigt; Ende belangende de verdere gedane klagten, en versoeck van reparatie en satisfactie, is goet gevonden en verstaan, dat copie van het voorsz. geproponeerde gesonden sal wer-

quentelyck haar dese Vaart werden verboden, die alleen en privaat voor de goede werdende versogt, en gepraetendeert, waardigh versoeck van eene regtveerdige Regeringe en qualyck geïnformeeert van de vuyligheyt harer Ingeleutenen. Pets, Tange, en Plas, 't is jammer dat sy Zeeuwen zyn, de Lorrendrayeryen en frauderen van 's Landts geregtigheyt niet van betigt, nogh door myn overtuygt en zyn geweest, sal sulcks oock werden genegeert, soo ick een Man was, ick door dese calanges werde uytgeschildert, van myne Compatriotten, en speciaelyck, de Provintie van Zeelandt, daar ick mede een Lidi ende Onderdaan, van ben, ongenegen te zyn, ende myn interest ende voordeel te soecken, soude ick sulcke favorabele occasien hebben laten voor by gaan sonder haar de neep te geven, als de magt in handen daar van hebbende gehadt, en soo gratieus gehandelt, haar alleen hare eygene consciencie overleverende, die sy met hare valsche verklaringe hebben beswaart.

Wat nu concerneert de beschuldiging van eygene Commercie te dryven, en consequentelyck alle de Suyckeren naar myn getrocken te hebben, misbruykende myn autoriteyt in allen delen, om die voor te setten, sal dit alleen antwoorden, dat eenige Schippers ofte Koopman aanwysinge doet myn eenige Koopmanschappen overgevoert te hebben, except wat over de drie hondert guldens Indiaans Cargasoen, dat Plas, met syne laatste reys myn heeft overgebracht, en sal voor elck Oxhoofst duysent guldens verbeuren, dat anders sal werden bevonden, waar toe dan alle dese geextendeerde frivole en valsche imaginatien en calumnien, en sulcke kladderyen dat waarlyck kladderyen zyn, en moeten geheten werden, om dat Pampier verkladden, sulcks dan dat alle de Suyckeren, die ingeladen zyn, en van de Planters afgehaalt, Societeyts Suyckeren zyn geweest, en niet myn particulier concernerende, en rakende, als mallicieus, vuyt, en boos werde beschuldigt, gene Suyckeren voor myn particulier hebbende over gesonden, dan die geprovenieert zyn in het verkoop van myne overgebragte Suyckerketels,

werden aan de Bewinthebberen van de West-Indische Compagnie ter praesidiale Kamer tot Amsterdam, om haar Hoog Mog: daar op derselver Berigt te laten toekomen, oock mondeling voor de Heeren Gedeputeerden van hare Hoog Mog: tegens de Geinteresseerden te werden gehoord; Ende sal ten dien eynde de gemelte Bewinthebberen werden aangeschreven, eenige Heeren Gecommitteerden uyt den haren, op het voorsz. subject wel geïnstrueert, jegens Maandagh ende agt dagen, die wesen sal den 29. deser lopende Maant herwaarts te senden, om des anderen daags 's morgens, goet tyts, nevens de voorsz. Geinteresseerdens, voor de gemelte Heeren haar Hoog Mog: Gedeputeerden gehoord te worden; Ende sal soo voorts gelycke copie van het voorsz. geproponeerde gestelt worden in handen van de Heeren van Els, ende andere hare Hoog Mog: Gedeputeerden tot de saacken van de West-Indische Compagnie, om de gemelte Gecommitteerden van de West-Indische Compagnie, soo wanneer die alhier sullen aangekomen wesen, nevens de Geinteresseerdens te horen, en van alles alhier ter Vergaderinge rapport te doen.

Was gearapheert,

JOAN DE DOES.

Lager stont,

Accordeert met 't voorsz. Register,

Was geteeckent,

H. F A G E L.

ketels, die ick met myn aankomste hier hebbe verkogt gehad, om dat hier komende, gene Slaven en vondt, en gene te bekomen en waren, oock drie Jaren tyds van noden was, eer die als dan nogh soude kunnen employeren, en gene de minste mocelyckheydt en hebbe gehad met de Koper Fredrick van Ryn voor de betalinge, sulcks de Heeren Staten van Zeelandt, haar behoorden te schamen, sulcke vuyle klagende leugens, sonder betere informatie en kennisse van saken te appuyeren, protegeren, en pousseren hare æquityt en Justitie, materie genoegh hebbende om sigh te openbaren, en laten kennen, en sien met de uystaande schulden, die tot laste van de selve Provincie nogh menighvuldigh zyn, te ordonneren te mogen werden betaalt ende voldaan, als by Contract van verkopinge van dese Colonie hebben aangenomen, het welcke, niet tegenstaande de menigvuldige versoeken en doekantien tot nogh toe niet is geschiedt.

Wat nu belangt de vreemde handel genaamt, gene nogtans dan de Engelse kunnende beoogen, gene andere hier zynde geweest, en dat met Paarden ende Kost of Vivres, de noodt onser Colonie ons daar toe hebbende geperst, gedrongen, ende genootsaackt, waar van de redenen met de bewysen al over lang de Heeren van de Societeit hebbe overgesonden, als mede de redenen dat wy voor als nogh eenige Jaren daar na onmogelyck niet van en kunnen passeren, als te seer hare Paarden, die de beste uyt Nieuw Engelant komen, hier van noden hebbende, en wy oock seer dickwils wegens de Victualie verlegen zyn, welke toevoer uyt het Vaderlandt nogh soo goet, nogh soo goet koop ons werdt toegebracht, sulcks wy daarinne aan die Natie meer obligatie hebben, als aan onse eyge, die door haar excessieve dierte de arme ende kale Planters onderhouden, en beletten te prospereren, als mede in de staat van haar de gekogte Waren niet te kunnen betalen, waar van de dagelycke klagten spruyten, het faveur dat aan deselve Natie geschiedt bestaat hier inne, dat hare Carga overgelevert hebbende, hare Paarden ende Waren werden getaxeert, ende uygedeeft onder de Coloniers, onder parate executie, naar drie Maanden termyns, ende alsoo deselve Schepen ende Natie gene Suyckeren mogen uitvoeren, als oock in dese klagten, valschelyck belogen werde te hebben gedaan, maar hare betalinge in Hout, groot en kleyn, Siropen en Kilduyvel grotelycks tot soulagement ende voordeel van de Planters werdt gedaan, ofte by andere in Geldt ofte Wissel-brieven, soo is dese danck, die ick voor de officieuse ende charitabele dienslen, die ick aan de Colonie hebbe gedaan, ende de gelede schade, die over de agt hondert guldens is bedragende, geniete, om aan deselve Schippers ende Natie, Wissel-brieven te hebben gegeven, tot hare voldoeninge, over de twee Jaren geleden, waar van vele nogh onbetaalt uytgaan, en oock met dit Schip eenige weynige mede gaan; niemandt sullende met waarheyt kunnen seggen dat een eenigh, of met autoriteyt, ofte force, door myn ofte de Justitie is geconstringeert geweest, hebbende gesien en bevonden dat het gene sy hebben kunnen doen, sy gedaan hebben sonder violentie, maar werdt van sommige van de Menschen meerder ge-eycht, als wel doen kunnen, en dat sonder consideratie, oock de Schippers in hare verkopeningen dit niet gebruyckende, alleen met dat insigie, om hare Reders met hoge verkopeningen hare Rekeningen te vergroten, ende met rycke imaginationen te verriycken, dat in schade ende roock verdwynt. Staat oock te noteren, dat dese getaxeerde Waren de Engelsen voor de selfde prys aan de Planters is aangereken, als is getaxeert geworden, dese waarheyt bestaan ick met myn Cop stant te doen, soo valsch en onwaaragtigh is, over sulcks oock behoorycke en redelycke satisfactie van de gelede infamatie, en injurien versoecke en prætendere ick, niemant hierinne tot Regten schromende, selfs niet de Klagers soo ick present mogte zyn, tot hare overtuygingh en convictie, sulcks concluderende dat, de interest ende de jalousie Autheurs en Stokers van dese leugens zyn, zynde (Godt sy gelooft, ende gedanckt) dese Colonie, buyten gedagten, niet tegenstaande alle gedane quade officien, grotelycks en merckelyck toegenomen; daar ter contrarie in andere handen, sy grotelycks tot laste van de selve is geweest, daarse min Volcks hier onderhief, dogh meerder betaalt wier-

wierden, en meerder en swaarder lasten trock, sulcks dan alleen heeft gemanqueer-
aan opregtigheydt en goede directie, het gene ick naar myn vermogen hebbe ge-
tragt, en nogh dagelycks be-yver te doen, en doen naarkomen, waar mede bedanc-
kende den Leser van de genomene moeyte, Justitie afwagtende verbylye.

Was geteeckent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

Onder stont,

Dit onderteeckent, onder præsentatie om t'allen tyden het selvige met Eede te
Bevestigen. Aldus gedaan den 26. July, 1687. tot Suriname,

Was geteeckent,

C. van Aarssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

N°. 40.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer van Sommels-
dyck, Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
de Geoctroyeerde *Societeyt* van Suriname
voorsz., in dato den 12. January, 1687.

ÉDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Naar toewenschinge van alle heyl, &c.

Uyt dese nevensgaande gedruckte ongehoorde proceduren, nevens
de Resolutie van den 10. October, 1684. door de Heeren Sta-
ten-Generaal myn toegesonden, bemercke ick, dat de passieuse frene-
sie van ongerechtigheydt nogh is dominerende en heerschende, en myns
oordeels syn de saken te wyt gekomen, om door myn te kunnen wer-
den gesimuleert; daaromme versoecke dat hier Commissarissen mo-
gen werden gesonden, die in loco informatie nemen, en dat ick ne-
vens haar revertere, om myn te verantwoorden voor allen ende eenen
ygelycken, op dat magh werden geoordeelt of straffe of danck hebbe
gemeriteert, en dat op kosten van ongelyck; Uyt twee redenen oor-
dele ick dat de Provincie van *Zeelandt* quæstie soeckt, de eerste, als
kan bemercken uyt hare dreygementen, is om sigh te dechargeren
en ontlasten van de beloofde Subsidie-penningen, welcke dreygemen-
ten

ten weynigh estimere, door dien haar meerder gelegen is aan dese Negotie, als ons aan hare Subsidie-penningen. De tweede reden is, om actie te hebben tegens de *West-Indische Compagnie*, om de *Goudt-Cust* onder eenigh prætext opentlyck te doen bewaren, het welcke (alhoewel het genoegh geschiet) egter onder de naam van Enterlopers of Lorrendrayers werdt gepleegt. Ondertusschen rapportere myn aan alle voorgaande overgesondene Documenten en Bewysen, en wat meerder van noden is gelieft te laten weten.

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Waar mede,

Onder slont,

U Ed. Groot Achtb. onderdanigen Dienaar,

Actum in Suriname, den
12. January, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

N°. 41.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer van Sommelsdyck, Gouverneur over de Colonie van *Suriname*, aan de Heeren *Directeurs* van de Geöctroyeerde *Societeyt* van *Suriname* voorsz., in dato den 24. July, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

Buyten het gene ick reets voor desen op dat subject hebbe gerescribeert, gaat hier nevens 't *Antwoordt* op de lasterlycke *Klagten* van de Heeren *Staten van Zeelandt*, tegens myn gedaan, waar op ick serieuslyck ende ernstelyck reparatie en satisfactie versoecke.

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Waar mede,

In Suriname den
24. July, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

E X-

EXTRACT uyt een *Missive*,
 geschreven door den Heer *van Sommels-*
dyck, Gouverneur over de Colonie van
Suriname, aan de Heeren *Directeuren* van
 de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*
 voornoemt, in dato den 5. Septem-
 ber, 1687.

EDELE GROOT AGTB. HEEREN.

Met Schipper *Johannes Plas* hebbe aan de Heeren *Staten* van *Zee-*
landt toegesonden, de Beenderen van de drie alhier overledene
 Papen, welke sy gelieven Geestelycke te noemen; met een Brief,
 waar van hier nevens de Copie gaat. Ick gelove dat soo een Kist vol
 Ducaten haar beter contentement en vergenoegen soude doen, maar
 dat zyn Vruchten die tot noch toe hier niet en wassen, doch hope
 dat, by faute van dien, d'abondantie der Suyckeren haar schreeuwen-
 de Keelen sal verfoeten en versachten, en met Syroop en Julep haar
 van hare rasende Koortsen genesen, en haar dan betere kennisse van
 saken doen bekomen, van het gene hier passeert.

Waar mede,

E D E L E, &c.

U E. Groot Achtb. onderdanigen Dienaar,

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

Suriname
 Actum ~~Amsterdam~~, den
 5. September, 1687.

N°. 42.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door de Heeren *Directeurs*
van de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*,
aan den Heer *van Sommelsdyck*, Gou-
verneur over de Colonie van *Suriname*
voornoemt, in dato den 27. July, 1685

HOOG EDELE, &c.

Gelyck wy mede oordelen dienstigh te zyn, dat alle vreemde Schepen, met Paarden en andere necessiteyten, aldaar komende in te vallen, niet quamen te werden afgewesen, nogte oock tot derselver verhandelinge door U Hoog Ed. opentlyck permissie wierde gegeven, soo lange hy haar Hoog Mog: deswegen niet en sal wesen gedisponeert, maar deselve alleenlyck te conniveren, als wanneer die door den Raadt werden geadmitteert; Sullende ondertusschen by ons alle mogelycke devoiren werden aangewent, ten eynde sodanige Schepen voor seeckeren competenten tydt aldaar mogen werden geadmitteert, daar van wy het succes met de volgende occasie hopen te sullen kunnen adviseren, als wanneer op de *Missive* van de voornoemde Raaden het nodige mede sullen rescriberen, &c.

Waar mede,

HOOG EDELE, &c.

Amsterdam den 27. July, 1685.

N°. 43.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door de Heeren *Directeurs*
van de Geoctroyeerde *Societeyt* van *Suriname*,
aan den Heer *van Sommelsdyck*, Gou-
verneur over de Colonie van *Suriname*
voorsz., in dato den 9. Augusty, 1686.

HOOG EDELE, &c.

Gelyck mede door ons by den Staat sal werden aangehouden omme te erlangen dispensatie van den Octroye, voor eenige Jaren, voor soo veel aangaat den invoer van Paarden en Beesten, mitsgaders Vi-

vres en Levens-middelen; uyt andere als dese Landen, als mede het open stellen van buyten-landtsche Negotie, waar van wy hopen eerlange het succes te sullen kunnen adviserén.

Waar mede,

H O O G E D E L E, &c.

Amsterdam den 9. Augusty, 1686.

N°. 44.

EXTRACT uyt een *Missive*,
van *Jacob Bruyser*, gewesene Commies
aan *Suriname*, geschreven aan de Hee-
ren *Bewinthebberen* van de Generale Ge-
oëtroyeerde *West-Indische Compagnie*, in
dato den 22. April, 1686.

E D E L E G R O O T A C H T B. H E E R E N.

Myn laatste aan U Ed. is geweest, &c.

Zende U Ed. groot Agtbare, volgens ordre, oock een Lyste van de Personen, die ick naar myn beste kennisse hebbe gestelt, wie dat magtig is om aanstonts te betalen, en wie nogh een weynigh uytstel behoort te hebben, en wat doode Posten sullen zyn.

Maar my dunckt (onder correctie en beter gevoelen, Ed. Groot Agtbare) dat dese Lyst U Ed. weynig sal kunnen dienen, terwyle ick aan zyn Excellentie den Heer Gouverneur Generaal op verleden Court, uyt den naam van U Ed. Groot Agtbare hebbe versogt, een derde van alle de Suyckeren, die voor de Ed. *Societeyt* gekeurt mogten werden, te mogen genieten, tot afkortinge van de oude schulden: waar op zyn Excellentie my heeft met alle beleeftheden geantwoort, dat de somme van de Ed. *Societeyt* ende de *West-Indische Compagnie* most geconsidereert werden, en dat dienvolgende oordeelde, redelyck was, U Ed. Groot Agtbare te laten genieten, voor de oude schulden, een vierde van alle de gekeurde Suyckeren, dat myns oordeels voor U Ed. Agtb. een groote saack is, waar door de Ingesetenen een groote faveur mede wordt gedaan, en U Ed. Groot Agtbare hare schulden met sagtigheydt sullen kunnen bekomen.

Zul-

Zyn Excellentie heeft myn oock gepermitteert, naar het vertreck van dit Schip de *Hefster*, daar een aanvang mede te maken, soo dat U Ed. Groot Agtbare nu wederom van tydt tot tydt, met verscheide Schepen, Suyckeren voor de Ed. *West-Indische Compagnie* sullen bekomen, en de schuldt soecken te verminderen, soo veel als mogelyck is, &c.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Surinamburgh den 22.
April, 1686.

Was geteeckent,

J. BRUYSER.

N°. 45.

INSTRUCTIE voor den wel Ed. Heer *Cornelis van Aarssen*, Heer van *Sommelsdyck*, &c. Gouverneur naar de Colonie van *Suriname*, gelegen op de vaste Custe van *America*.

ARTICUL I.

Den voornoemden Gouverneur sal ter aankomste in de Colonie van *Suriname*, sich adresseren aan den genen die aldaar het Opper-ge-
sagh sal hebben; ende aan deselve verthoont hebbende de Acte van
Cessie ende Transport, by de Edele Mogende Heeren *Staten van Zeelandt* aan ende ten behoeve van de generale Nederlandtse Geoctroyeer-
de *West-Indische Compagnie* verleent, ende het Accoort, door deselve
Staten met de voorsz. *Compagnie* ingegaan, mitsgaders het *Octroy*, door
de Hoog Mogende Heeren *Staten Generaal* deser Vereenigde Nederlan-
den, ten respecte van de voorsz. Colonie, aan de voorsz. *West-Indische*
Compagnie gratieuselyck gegeven, gelyck oock de *Missive* van de Ed.
Mogende Heeren *Staten van Zeelandt*, aan het Opper-ge-
sagh aldaar ge-
schreven ende geadresseert, sal onder het Souverain gelagh van dese
Landen, ende uyt name ende van wegen de *Societeyt* (bestaande in de
Stadt van Amsterdam, de voorsz. generale *West-Indische Compagnie*, ende
hem Heer *van Sommelsdyck*, yder voor een geregte derde part) aan-
vaarden de possessie, eygendom, ende wettelycke Regeringe van ende
over de voorsz. Colonie van *Suriname*, soo ende invoegen als het sel-
ve by gemelte haar Ed. Mogende de Heeren *Staten van Zeelandt* is
geweeft.

P

Naar

I I.

Naar het aanvaarden van de possessie, eygendom, ende wettelycke Regeringe in maniere voorz., sal hy sijn door de voorgaande Regeringe, mitsgaders door de gantsche Gemeente, ende de Militie aldaar, op de ordentelykste ende respectueuse wyse mogelyck, doen installeren als Gouverneur, ende het selve gedaan wesende, besorgen dat de voorz. voorgaande Regeringe, mitsgaders de voorz. gantsche Gemeente in handen van syn wel Ed. afleggen den Eedt van getrouwheydt aan den Staat, ende aan de voorz. Societeyt, volgens het Formulier daar van gemaackt, ende syn wel Ed. mede gegeven; Ende de voorz. Militie den selven Eedt, die de Militie, met syn wel Ed. overgaande, hier te Lande heeft gedaan, te weten volgens den generalen *Artyckel-brief* van de voorz. *West-Indische Compagnie*.

III.

't Gunt voorz. is alsoo gepleegt wesende, sal den Gouverneur de voorz. voorgaande Regeringe bedancken, voor den dienst ende goede voorforge, die sy tot die tydt toe gedaan ende gedragen hebben, ende vervolgens, uyt kragte van het derde Articul van het voorz. Accoort, door gemelte haar Ed. Mogende de Heeren *Staten van Zeelandt* met de voorz. *West-Indische Compagnie* aangegaan, de voorz. Regeringe in het geheel licentiëren, ende ontlasten van de voorz. hare bedieningen, ten eynde omme aldaar de Regeringe wederom te stellen naar de intentie ende het welgevallen van den Staat, ende van de Societeyt, begrepen in het 18, 19. ende eenige volgende Articulen van het gementioneerde Ootroy.

I V.

Ingevolge van het welcke den Gouverneur by een sal doen komen alle de Coloniers, ende deselve communicatie hebbende ontfangen van den inhoud van de voorz. agtiende ende negentiende Articulen, doen procederen tot het nomineren van twintigh Personen, omme daar uyt thien door syn wel Ed. te werden ge-ëligeert, die als Raden van Politie, ende oock van de Criminele Justitie, beneffens syn wel Ed. het beste van de gantsche Colonie sullen hebben te besorgen: sulende den Gouverneur, dewyle aan dese keuze, voor het welwesen van de Colonie, seer veele gelegen is, de voorz. Coloniers alvorens vermanen, ende op den Eedt, die sy in handen van syn wel Ed. als trouwe Opgeleuten hebben gedaan, serieuselyck recommanderen, dat sy in het doen van de voorz. nominatie niet en gaan, als op sodanige Personen, die om haar aansienlyckheyt, verstant, ende moderatie, de meeste

meeste dienst sullen werden geoordeelt aan de voorsz. Colonie te sullen kunnen ende willen toebrengen, sonder om gunst of haat daar ymande in te dringen, ofte uyt te sluyten.

V.

Uyt de voorsz. Nominatie van twintigh Personen, thien door den Gouverneur weskende ge-ëligeert, sal hy besorgen, dat de selve, alvorens in de voorsz. bedieninge te treden, in handen van syn wel Ed. afleggen den behoorlycken Eedt, volgens het Formulier daar van insgelycks beraamt, ende hem Gouverneur mede gegeven.

VI.

De voornoemde Raden van Policie, ende van de Criminele Justitie invoegen voorsz. aangestelt, ende onder Eede gebragt weskende, sal den Gouverneur deselve by een roepen, ende met haar, agtervolgens den inhoude van de drie en vier en twintighste Articulen van het geseyde Oôtrooy, treden tot de nominatie van twaalf Personen, ten eynde daar uyt ses door syn wel Ed ge-ëligeert te werden, omme van die tydt af, tot den eersten dagh van de Maant January van den Jare 1685. benevens syn wel Ed, als Regters ende Raden van Justitie, de civile Justitie te administreren, ende dien Regtbanck te bekleden. Ende t'elkens als den Gouverneur ende den Politycquen Raadt over het nomineren van sodanigh dubbelt getal Personen tot Regters by een gekomen sullen zyn, sal den Gouverneur de voorsz. Politycquen Raadt serieuselyck, ende op den Eedt, ten aanvangh van hare bedieninge gedaan, recommanderen, dat sy niemant om gunst of haat willen indringen, ofte uytfluyten, maar alleen gaan op sodanige, die sy van de aansienelyckste ende verstandigste, ende gevolgelyck de bequaamste daar toe in goeden gemoede sullen oordelen te zyn: sullende de voornoemde Regters ende Raden van Justitie, aldus aangestelt weskende, mede onder een particulieren Eedt gebragt werden, volgens het Formulier daar van opgestelt, ende den Gouverneur mede gegeven.

VII.

Dewyle aan het wel of qualyck dirigeren van de Justitie niet veel minder en dependeert als het wel of qualyck varen van een geheel Landt: want buyten de regtvaardige indignatie ende straffe van den Almogenden Godt, dewelcke men door het onbehoorlyck administreren van Justitie op den hals van het Landt haalt, soo doet men oock, de sake op het fondament van utiliteyt ende politycquelyck ingesien zynde, syn self dat nadeel, dat alle Commerce ende Navigatie van buyten

noodtsakelyck moet verlopen, ende verloren gaan, ende dat van binnen niemandt syn Lyf, Eer, ende Goet seker zynde, van daar gedwongen werdt te vertrecken, ende alsoo het gantsche Landt gedepeupleert moet werden, soo sal den Gouverneur goede agt slaan, ende bysondere forge dragen, dat de Justitie aldaar behooryck ende regtvaardelyck moge werden geadministreert, op dat de Colonie, door de zegen van den Almogenden Godt, ende toeloop en vloeyinge van alle kanten in menigte van Menschen, Commerce, ende Navigatie, ende het welvaren daar van profluerende, ter intentie van den Staat ende van de *Societeit*, moge opkomen ende floreren.

VIII.

Nademaal de *Directeurs van de Societeit* goet gevonden hebben, aan te stellen den Persoon van *Pieter Muenicx*, tot Raadt-Fiscaal, omme het regt van de hoge Overigheyt ende van de *Societeit* waar te nemen, de calanges te doen, ende procederen jegens alle Delinquanten en Overtreders van de Wetten ende de Reglementen van de gemelde *Societeit*, ende dat daar mede alle bedieningen van gelycke natuur, wat benamingen van Marſchalck, Schout, ofte andersints gehadt soude mogen hebben, in effecte zyn vernietigt, Soo werdt het selve hier mede den Gouverneur indagtigh gemaackt, op dat daar jegens niet moge werden gedisponeert: gelyck oock in reguarde van den Secretaris, dewyle daar toe by de gemelte *Societeit* hier te Lande aangestelt is de Persoon van *Marcus Broen*.

IX.

Den Gouverneur sal in den name van hoog-gemelte haar Hoog Mog: ende van de *Societeit*, op de gantsche Colonie van *Suriname*, soo te Water als te Lande, het hoogste gefagh hebben, in alle saken soo Politycq als Militair, blyvende evenwel gehouden, daar omtrent in saken van eenig aanbelang, den Politycquen Raadt te convoceren, de sake aldaar voordragen, ende in deliberatie leggen, ende het besluyt formeren, soo ende in diervoegen als by ~~parlementaire~~ ^{trouweaenheit} van Stemmen oirbaar ende dienstigh geoordeelt sal wesen; Sullende sodanig besluyt, soo als het soude mogen leggen, door den voornoemden Gouverneur moeten opgevolgt ende getrouwelyck ter executie geleyt werden.

X.

Den Gouverneur sal in den voorsz. Raadt altydt praesideren, gelyck oock in de voorsz. Raadt van Justitie, de saken aldaar voorstellen, ende in deliberatie leggen, behoorycke omvrage doen, ende naar de meer-

meerderheyt van Stemmen concluderen: sullende den Gouverneur niet meer als een Stem hebben; Dogh in cas van esgualiteyt van Stemmen, sal naar syn advys de conclusie formeren.

XI.

DeGouverneur sal sonderlinge forge dragen, dat de Godts-dienst, by publicque autoriteyt hier te Lande aangenomen, aldaar geleert, ende conform de gebruyckelycke ordre werden onderhouden, mitsgaders alle middelen aangewent, omme de Inwoonders ende de Naturellen van dat Landt, ende hare Kinderen, tot de kennisse Godts ende de Gereformeerde Christelycke Religie te brengen, endeten dien eynde specialyck devoir doen, dat de Predicanten in hare Ampten beoorlyck werden gerespecteert ende gehanthaft.

XII.

Ende op dat soo salutairen ende Godtvrugtigen oogmerck niet alleen moge werden geassequeert, maar met eenen oock de Coloniers ende de verdere Opgesetenen aldaar in de vrees des Heeren ende de Leere ter Saligheyt geleyt, ende dagelycks onderwisen mogen werden, mitsgaders tot het gebruyck der heylige Sacramenten bequame occasie hebben; sal den Gouverneur, naar syn aanlanding aldaar, Directeuren informeren, wat Predicanten daar albereyts zyn, ende nogh wel van noden souden mogen zyn, ende daarinne van tydt tot tydt continueren, op dat Directeuren daar omtrent de nodige voorsieninge mogen doen, agtervolgens het agt en twintigsten Articul van het Oefroy.

XIII.

Den Gouverneur sal met de uytterste applicatie zyn gedagten laten gaan, hoe ende in wat voegen de voorfz. Colonie, door het maken van Fortificatien, best ende onkostelyckst sal kunnen werden gebragt in staat, om jegens aanvallen van Europische Magten te kunnen werden gedefendeert, ende bewaart; gelyck oock hoe de Opgesetenen, soo Coloniers als Planters, van die insultes ende alle ongemacken, die haar van de vyantlycke Naturellen van den Lande werden aangedaan, best ende bequameelyckst sullen kunnen werden bevryt, ende secuur gestelt, het sy met de selve t'eenemaal te debelleren, ofte wel tot een bestendige rust ende vrede te dwingen: al het welcke aan syn wel Ed. verstandige ende discrete conduite, met het advys van de Politycken Raadt, by desen werdt toe vertrouwt.

Q

XIV. Den

XIV.

Den Gouverneur sal mede besorgen , dat ingevolge het vierde Articul van het Octroy , aldaar een of meerder Wagen werden opgeregt , naar dat de gelegentheyte van de Colonie het selve gevoeglyckst ende tot de minste incommoditeyt van de Opgeletenen sal komen te requireren , ten eynde de geregtigheydt van de Societeyt , zynde twee en een half per cento Waagh-geldt , effectivelyck ende sonder fraude mogen werden betaalt : zullende de Gouverneur , als daar toe by desen gequalificeert werdende , de nodige Waag-meesters aan te stellen , op sodanige provisie van de voorz. twee en een half per cento , als syn wel Ed. sal oordelen redelyck te zyn.

XV.

Ende op dat de Suyckeren t'elckens wel ende bequameelyck geconditioneert mogen werden afgelevert , ende alle frauden ende onzuyverheden , in de selve voor henen gepleegt , voorgekomen , mitsgaders behoorycke ordre op de Vaten ende op de Tarra ende leckagie van dien gestelt , tot vermeerdering ende verbetering van de Commercie ende Navigatie derwaerts , waar door de Colonie moet komen op te nemen , ende groot te werden , soo sal de Gouverneur mede uyt name van de Societeyt aanstellen een of meer Keur-Meesters van de Suyckeren : zullende de selve van die geen , wiens Suyckeren afgelevert werden , soo veel per cento genieten , als syn wel Ed. met advys van den Raadt , sal oordelen billyck te zyn , ende met de moeyte te quadreren.

XVI.

Voorts sal den Gouverneur verdagt zyn , dat gene Bediendens altoos , van wat qualiteyt ofte uytwerckinge soude mogen zyn , het zy de selve van herwaerts werden gesonden , ofte daar te Lande met onse goetvindinge aangestelt , ten laste van de Societeyt eenigh Tractement ofte Emolumenten sullen vermogen te trecken , maar dat alle de selve haar Tractamenten ende Emolumenten sullen moeten vinden uyt de Gemeynte aldaar , soo als Gouverneur en Raden met onse toestemminge sullen oordelen gevoeglyckst ende bequameelyckst te kunnen geschieden : uytgenomen dat den Gouverneur ymandt sal vermogen aan te nemen tot laste van de Societeyt , om de Pen te voeren , in 't gene de selve Societeyt is rakende , dewyle het oogmerck van de Societeyt is , dat tot haren laste , ingevolge van den Octroye , niet en sal komen als het Gouvernement , de Soldye , ende het onderhoudt van het Garnisoen , de Fortificatie , ende de besorginge van den aanvoer van Men-

Menschen, want het revenu van de *Societeit* (de subsidie van den Staat daar onder begrepen) geen swaarder laten kunnen veelen.

XVII.

Den Gouverneur sal exactelyck letten, dat aan niemandt meerder Landt en Grondt werdt uytgedeelt, ende ingeruymt, als met oirbaar, ende ten besten van de Colonie in het algemeen, sal kunnen beheeren, ende onder nutte ende behoorlycke culture brengen: agtneemende specialyck, dat in de uytdeeling niemandt breder aan de Riviere uytgestreckt legge, als om het acces tot de selve, ende de facile afvoeringe syner Waren ende Gewassen, van noden of dienstig sal wesen, op dat anderen naarmaals niet werden genootsaackt hare Plantagien Landtwaart in te moeten maacken; ende alsoo van de commoditeyt van de Riviere, ende van het acces tot de selve over haar eygen grondt, te blyven gefrustreert.

XVIII.

Ende om dat *Directeuren van de Societeit* onderrigt zyn, dat veele Coloniers ende Planters, jegens de gegevene ordres ende Reglementen van de gemelte haar Edele Mogende de Heeren Staten van *Zee-landt*, sich ten onlydelycken nadele van de Colonie seer breedt ende t'eenemaal langs de Riviere henen gestreckt ende neergeslagen souden hebben: soo sal den Gouverneur sich dienaangaande naaukeurigh informeren, ende syne bevindinge overschryven, op dat daar omtrent moge werden gedisponeert ten dienste van de Colonie in het algemeen, ende sonder ymandt in het particulier te verongelycken, als *Directeuren* naar examen van de saack sullen oordelen te behoren.

XIX.

Ende op dat de culture der Landeryen te breder souden mogen werden voortgeset, sal den Gouverneur mede doen ondernemen allerley soort van Vrugten te planten, buyten ende behalven de Suyckeren, dat tot nogh toe wel het principaalste is geweest, ende namentlyck van *Toback*, *Indigo*, *Cacao*, *Catoen*, ende diergelycke, mitsgaders allerley Zaden, tot onderhoudt van 's Menschen leven: besorgende ten dien eynde mede, dat de Koe-beesten, ende het ander Bestiaal, van Paarden, Schapen, &c. soo veel ende spoedig mogelyck werden aangequeect ende vermenigvuldigt.

XX.

Dewyle den aanbouw der voorfz. Colonie merckelyck moet werden gepromoveert door den continuelen aanvoer van Menfchen uyt defe Landen, ende dat men evenwel alvorens moet weten of defelven aldaar in eenigh getal aangevoert wefende, middelen van hare nootfakelycke fubfiftentie fullen vinden, fal den Gouverneur van tyd tot tyd aan *Directeurs* adviferen, hoedanig het met het aanmaken van de Plantagien gaet, wat getal blancke Menfchen daar wel zyn gerequireert, ende wat middelen van fubfiftentie ende gelegentheyt voor de felve aan de handt heeft, op dat *Directeurs* bequaam mogen zyn, van den voorfz. aanvoer te beforgen.

XXI.

Ende op dat t'elckens klaarlyck fal kunnen werden uytgevonden wanneer de thien Jaren exemptie en immunitieyt, by het tweede en derde Articul van den Oÿtroye aan alle Coloniers en Opgefetenen geconcedeert, voor yder van de felve fullen komen te expireren, fal den Gouverneur beforgen, dat aldaar van alle Opgefetenen en Coloniers een pertinent Register werde gemaackt, ende vervolgens accurate aantekeninge gedaan van allen die genen, dewelcke figh naderhandt op de voorfz. Colonie fullen komen ter neder te ftellen, ende fulcks van die tyd, dat een yder van de felve aldaar fal wesen aangelant, fonder dat daarinne moge werden verfuymt.

XXII.

Zullende wyders den Gouverneur aan *Directeurs* adviferen, wat quantiteyt fwarte Slaven ofte Negros aldaar Jaarlycks fullen wesen van noden, om dat defelven mede merckelyck moeten dienen tot voortfettinge van de voorfz. Colonie, ende op dat *Directeurs*, daar van wefende geadverteert, bequaam mogen zyn, om de *Bewinthebberen* van de Geoÿtroyeerde *West-Indifche Compagnie* tydelyck kenniffe te geven, tot wat aantal Negros-Slaven door haar E. E., op den voet van het be- raamde Accoort met defelven, fal dienen te werden ge-ëquipeert.

XXIII.

Den Gouverneur fal beforgen, dat een pertinent Inventaris werde gemaackt van het Gefchut, Ammunitie van Oorlogh, Vaartuygen, ende wat des meer zy, dat wel gemelte haar Ed. Mogende de Heeren *Staten van Zeelandt* toegekomen hebbende, nu door defe Cef- fie ende Transporte eygen is geworden aan de *Societeyt*, tot onse narig- tinge;

tinge; mitsgaders een exacten Staat van de schulden, tot laste van de Provincie van *Zeelandt* aldaar ten agteren staande. Sullende door den Gouverneur van tydt tot tydt specifiquelyck werden gepetitioneert 't gunt verders, ende buyten 't gene als nu sal mede nemen, van noden sal zyn, ten eynde het selve zyn wel Ed. door *Directeurs* sal kunnen werden toegesonden; forge dragende dat van de aangevoerde Ammunitie Materialen, ende Vivres behoorlyck Boeck gehouden, ende door ordentelycke aan ende afschryvinge deugdelyck verantwoordinge gedaan werde.

XXIV.

Den Gouverneur sal besorgen, dat aldaar voor reeckeninge van de *Societeit* soo veel Landt werde ge-aanvaart, ende onder behoorlycke culture gebragt, als genoegsaam sal zyn om de Slaven van de *Societeit*, ende het gantsche Guarnisoen, daar uyt haar onderhoudt ende Rantsoen te doen vinden, op dat de *Societeit* moge wesen bevryt van de voorsieninge van hier met groter kosten te moeten doen.

XXV.

Den Gouverneur sal die ordre stellen, dat van de verhandelinge der aangebragte Negros voor reeckeningh van de *Societeit*, pertinent Boeck ende Register werde gehouden, ende met Verklaringe van twee of drie Getuygen doen verantwoorden de Slaven, dewelcke voor de voorsz. verhandelinge, tot schade van de *Societeit*, fullen wesen overleden.

XXVI.

Gelyck oock syn wel Ed. die voorsieninge sal doen, dat aldaar pertinent Register ende Boeck werde gehouden van de betalinge der Soldyen ende Maandt-gelden, dewelcke aan het Guarnisoen van *Suriname* van tydt tot tydt sal werden gedaan: Sullende syn wel Ed. tot betalinge der voorsz. Soldyen ende Maandt-gelden de gerequireerde Gelden ende Contante-penningen t'elckens werden toegesonden.

XXVII.

De Gouverneur sal gehouden zyn, onder het voorsz. Guarnisoen ende Militie te doen observeren een goede discipline ende ordre, ten eynde de selve bequaam moge zyn tot bescherminge van de voornoemde Colonie, ende niemandt van de Opgeheten eenige de minste moeyelyckheyt ofte ongemack mogte ontfangen.

R

XXVIII. De

XXVIII.

De Gouverneur sal syn gedagten serieuselyck laten gaan, ende door alle wegen ende middelen doen naspeuren, 't gunt ten profyte van de *Societeit* aldaar soude kunnen werden ontdeckt, ende in het werck gestelt, ende van syne bevindinge t'elckens *Directeuren* adviseeren, gelyck oock van alle 't gunt syn wel Ed. van eenige meriten sal voor komen.

XXIX.

Zal oock die voorsieninge doen, dat van alle Resolutien, by syn wel Ed. ende den Politycke-Raadt genomen, mistgaders van alle Criminele ende Civile Sententien aldaar gewesen, Norulen ende Register werden gehouden, ende daar van behoorlycke Copyen gemaackt, om cenmaal of tweemaal des Jaars *Directeuren* te werden toegesonden, op dat van alles dat aldaar voorvalt, mede pertinente kennisse mogen hebben.

XXX.

De Gouverneur sal besorgen, dat accurate aantekeninge ende Notitie werde gehouden van alle Schepen ende Vaartuygen, dewelcke aldaar sullen komen in te vallen, ende van daar wederom uyt te gaan, ende te vertrecken, mitsgaders Journaal ende Dag-register van al het gene aldaar notabels ende van eenige consideratie sal komen voor te vallen, ende van al het selve *Directeuren* insgelycks met Copyen dienen, tot derselver volkomen kennisse ende informatie van alles.

XXXI.

Eyndelyck sal den Gouverneur gehouden zyn, in alles accurate op te volgen den inhoude ende dispositie van het meer voorsz. Octroy, ende mede sich te reguleren naar het *Accoort*, gesloten tusschen haar Ed. Mogende de Heeren *Staten van Zeelandt* ende de *Bewinthebberen* van de *West-Indische Compagnie*, als mede naar het geconvenieerde tusschen de *Societeit* ende de voortz. *West-Indische Compagnie*, voor soo veel al het selve relatie tot het Gouvernement is hebbende, mitsgaders sich punctuelyck ende getrouwelyck te gedragen aan dese en alle verdere Instructien, Ordres ende Reglementen, dewelcke hem van tydt tot tydt door *Directeuren* sullen werden voor ende aangeschreven; Reserverende de gemelte *Directeuren* aan haar selven de faculteyt, van dese Instructie in het geheel te vernietigen, veranderen, vermeerderen,

ren, ende verminderen, naar dat sy met den dienst van de Colonie ende het interesse van de Societeyt t'elckens by ondervindinge fullen oordelen over een te komen, ende te expediëren.

Aldus gedaan ende gearresteert door de Heeren Directeuren van de Societeyt van Suriname, in Amsterdam den 31. Augusty, 1683.

Onder stondt,

In kennisse van My,

Was geteeckent,

STEPH. PELGROM.

N°. 46.

EXTRACT uyt een *Missive*,
geschreven door den Heer van *Sommelsdyck*, Gouverneur over de Colonie van *Suriname*, aan de Heeren *Directeuren* van de Geodtroyeerde *Societeyt* van *Suriname* voorz., in dato den 10. Juny, 1687.

EDELE GROOT ACHTB. HEEREN.

De enckelde Negotie ende Commercie en heeft geen over eenkomste nogh rapport met de grootmakinge van een Staat, ofte Colonie, bysonderlyck als die is en werdt geforceert en gedwongen: De experientie heeft myn geleert het gene ick niet en wiste, en het gene waar op ick niet gedacht en hadde; En hadde ick als een Geck myn Instructie na de letter gevolgt, soude den Staat, de Stadt, de *West-Indische Compagnie*, en Ick reden van berouw hebben van het ondernomene, het gene (Godt zy gelooft en gedanckt) nu soo niet en behoort.

Waar mede,

EDELE GROOT ACHTB., &c.

Actum in Suriname, den
10. Juny, 1687.

Was geteeckent,

C. van Aerssen van Sommelsdyck,
Sedert de Blancseings.

